VANDAAG

- Liberia-Peters: In september meer duidelijkheid over maatregelen p.3
- "Village lijkt langzaam af te sterven" p.5
- Jong Holland gelijk tegen Sithoc p.6
- Salsa: ziel terug op de dansvloer p.8
- Schulden, schaduw over Derde Wereld p.10

LIBERIA-PETERS ...duidelijkheid...

104e JAARGANG — NO.: 165 ZATERDAG 23 JULI 1988

AMIGOE

Preke

Liberia: het waren niet allemaal Beregoeie ideeën

Nieuws in vogelvlucht

BELFAST — Bij de grens met Ierland kwamen vanmorgen op de weg Belfast- Dublin zeker 3 mensen om en vielen er ook gewonden bij een explosie en wel het dorp Newry: 1 auto werd van de weg geblazen, 2 werden er vernield. Koeien leken eerder een zware bom- aanslag der IRA te hebben voorkomen. De politie was getipt dat er een zware bom was gelegd bij een weg in het graafschap Tyrone, klaar voor gebruik tegen een politie- of leger- patrouille. In een werkkeet vond men 227 kg explosieven, in 3 metalen vuilnis- bakken. Koeien zouden de lont hebben opgevreten.

*****

KOPENHAGEN — Bij de aanslag op de City of Poros hebben Mossad- agenten geschoten op de terroristen. De agenten van de Israelische geheime dienst bevonden zich aan boord van het cruiseschip. De Mossad had de Griekse regering gewaarschuwd voor een eventuele aanval of gijzeling aan boord van een schip in de Griekse wateren, aldus een Deens blad en een Deens radiostation. In Athene wees men het bericht van de hand als speculatie.

*****

JERUZALEM — Het semi- officiele Syrische blad As Saoura noemde de in Israel begonnen VS- marineoefening "krachts- vertoon" om de Palestijnen in bezet gebied te intimideren zowel als de Arabieren die tegen Shultz- vredesplan zijn. Er nemen 4000 VS- soldaten aan mee. Er zijn nu al 246 mensen omgekomen sinds de Palestijnse opstand 7 maanden geleden begon, van wie 4 Israeliers. In een vluchtelingen- kamp werd een Palestijn gelyncht omdat hij voor Israel zou hebben gewerkt.

*****

BAHRAYN — In het Moslim- heiligdom Mecca namen vrijdag bijna 1 miljoen mensen deel aan de jaarlijkse Haj. Berichten over onrust waren er niet. Vandaag zijn de bidstonden op de berg Arafat, waar Mohammed zijn laatste preek hield.

*****

PRETORIA — In een zwarte woonstad in de provincie Natal, Zuidafrika, kwamen 5 mannen om toen men een politie- patrouille onder vuur nam en deze terugschoot. Bij een ander incident werden 2 zwarten doodgestoken.

*****

MOSKOU — De SU heeft vrijdag zijn eerste SS- 20- raket vernietigd, waarbij een VS- inspectie- groep present was. Aldus Tass. Dit vloeit voort uit het INF- verdrag.

*****

MOSKOU — De bestraffing is begonnen van directeuren van bedrijven in de roerige enclave Nagorny-Karabach. Tegen anderen worden rechts- zaken voorbereid. Moskou is van plan de orde en de arbeids- discipline te herstellen, waarbij de autoriteiten ten volle hun bevoegdheden zullen gebruiken. De rust is nog niet weergekeerd in de enclave welke aansluiting wil bij Armenie.

*****

BAYRUT — Er is geen verband tussen de vrede in de Golf en de positie van de Westerse gijzelaars die in handen van de Hezbollah- strijders zijn in Libanon. Aldus hun geestelijke leider Fadlallah.

*****

AMSTERDAM — De dollar zakte vrijdag verder weg en sloot in Amsterdam op 2,0630 gulden, tegen 2,755 donderdag- middag. Dit als gevolg van de interventies der Centrale banken. In Wall Street ging de daling van de Dow Jones index ook verder: met 25,59 punten naar 2061,00. De VS- regering boekte in juni een overschot van 9,49 miljard dollar. Dit was niet onverwacht, omdat in juni de kwartaal- inkomsten- belasting binnen moet zijn.

*****

TUNIS — Tunesie's president Ben Ali verleende vrijdag tgv het Islamitische feest Aid Al Idha en de verjaardag der republiek gratie aan 932 gevangenen onder wie 180 politieke gevangenen zoals leden van een Islamitische fundamentalistische groep.

*****

JERUZALEM/ BUDAPEST — Het Hongaarse Politiburo- lid Szabo was de hoogste Hongaarse politicus in tientallen jaren die in Israel op bezoek was en oa premier Shamir ontmoette. Men vermoedt een beginnende dooi in de relaties tussen beide landen. De nieuwe Hongaarse partij- leider Grosz kan zich verkiezingen voorstellmet meer dan 1 partij. Maar dit gebeurt niet van "vandaag op morgen", zei hij.

*****

ATLANTA — Ds Jackson heeft zijn aanhang opgeroepen zich achter Dukakis en Bentsen op te stellen en het Democratische duo aan de zege te helpen. Nog tijdens ons leven zullen U en ik in het Witte huis komen, zo voorspelde hij. Het duo werd met enthousiast gejuich ontvangen in Jackson "kamp" in Atlanta.

PvdA wil hulp Suriname aan garanties binden

DEN HAAG — Er kan geen sprake zijn van hervatting van Nederlandse ontwikkelings- hulp aan Suriname als het leger een actie onderneemt in oost Suriname. Zo menen de PvdA- Kamerleden Knol en Pronk.

In schriftelijke vragen aan minister Piet Bukman vragen zij hem aan de Tweede Kamer de garantie te geven dat dit inderdaad niet zal gebeuren. De minister van Ontwikkelings- samenwerking moet duidelijkheid verschaffen over de bestedingsvoorwaarden die hij heeft gesteld in de tijdens zijn jongste bezoek aan Suriname bereikte overeenkomst over voortzetting van Nederlandse overbruggings- hulp. Van de overbruggings- financiering van honderd miljoen gulden kan Suriname dit jaar nog zestig miljoen besteden. Voor het eerste kwartaal van 1989 is veertig miljoen gulden beschikbaar.

Pronk en Knol wensen voorts de verzekering dat de Surinaamse regering minister Bukman garanties heeft gegeven dat de toegezegde hulp noch direct noch indirect ten goede komt aan het Surinaamse leger.

Cerro Bonito als monument

WILLEMSTAD — Dit is het gebouw Cerro Bonito. Jarenlang was het een vervallen, vervuilde ruïne te Pietermaai. Nu ligt het er schitterend in de zon blinkend bij. Punda leeft op...

Curaçao Culinair in de AMIGOE

Vandaag publiceren wij het derde artikel in de serie Curaçao Culinair. Nino Tomadesso, journalist van het Limburgs Dagblad — en culinajr specialist — komt uitvoerig aan het woord over de Curaçaose keuken(s). De kop boven het artikel moge ietwat vreemd klinken — "Neen...liever geen peperkoek op Curaçao!" —, maar na het lezen van zijn indrukken begrijpt u er alles van.

Smakelijk lezen!

Op pagina 7.

Encycliek in Papiamentu

Ook in de Amigoe vandaag het eerste deel van een vertaling in het Papiamentu van de laatste encycliek van Paus Johannes Paulus II, Rei Socialis, zoals die ondermeer in februari in het Katholiek Weekblad werd gepubliceerd.

De vertaling is van de hand van Eric Illes, die het 'Arubaanse' Papiamentu heeft gebruikt.

Op pagina 12.

TEHERAN MOBILISEERT TROEPEN

Iraanse en Iraakse minister volgende week naar VN

Iran verwacht inval Iraq

NICOSIA — Iran heeft zaterdag de natie gemobiliseerd wegens een verwachte invasie van Iraq. Alle Iraniërs die daartoe in staat zijn, werden door Radio-Teheran opgeroepen zich bij hun onderdeel te melden om naar het front te gaan. Het Iraanse opperbevel had kort tevoren alle Iraniërs gezegd hun militaire plicht uit te voeren en de burgerbevolking opgeroepen tot verhoogde waakzaamheid wegens verwachte Iraakse aanvallen.

De Iraanse radio onderbrak vandaag de uitzendingen met oproepen aan alle valide Iraniërs zich naar de fronten in de Golfoorlog te spoeden om het land te verdedigen tegen een ophanden zijnde Iraakse invasie. De oproepen werden meer dan een half uur omgeroepen en werden omlijst met marsmuziek. De zender herhaalde een verklaring van geestelijk leider ayatollah Khomeini, dat "aarzeling vandaag morgen slavernij brengt".

GEMENE DADEN

Iran beschuldigde Iraq ervan Iraans grondgebied te willen bezetten vooruitlopend op besprekingen onder auspiciën van de Verenigde Naties over tenuitvoerlegging van de oproep tot een staakt-het-vuren. Teheran aanvaardde maandag resolutie 598 van de Veiligheidsraad voor een wapenstilstand in de Golfoorlog.

Het Iraanse opperbevel had na een vergadering vrijdagavond alle Iraniërs opgeroepen aan hun militaire plichten te voldoen. Het beschuldigde Iraq ervan "zijn gemene en agressieve daden" voor te zetten en zei dat de gevechten van de laatste dagen daarvan het bewijs zijn. De organisatie van de Iraanse "Basij" vrijwilligers, riep eveneens haar troepen op zich voor te bereiden om naar het front te gaan.

De strijd in de Golfoorlog laaide de afgelopen dagen langs het hele, ruime twaalfhonderd km lange front op. Een Iraakse legerwoordvoerder verklaarde vandaag, dat de Iraanse artillerie vrijdagavond de plaats Bimalik, rond driehonderd km noordoostelijk van Baghdad, beschoot. Daarbij kwamen drie burgers om en werden er vier gewond, aldus de woordvoerder.

MINISTERS NAAR NY

Iraakse troepen hebben volgens het Iraanse persbureau IRNA vanochtend vroeg een nieuwe aanval uitgevoerd op de stad Shalamsheh, aan het zuidelijk front. IRNA meldde, dat de aanval werd afgeslagen door Iraanse troepen.

De ministers van Buitenlandse Zaken van Iraq en Iran vliegen waarschijnlijk volgende week naar New York voor besprekingen over manieren om een eind te maken aan de Golfoorlog, die volgens schattingen aan rond één miljoen mensen het leven heeft gekost. Volgens Iran werd vandaag opnieuw aan het gehele front gevochten. Commandanten in Teheran verklaarden dat Iraanse gevechtsbommenwerpers aanvallen uitvoerden op Iraakse stellingen rond de plaats Qasr-E Shirin, die vrijdag door de Irakezen onder de voet werd gelopen.

Iraq heeft nog geen nieuwe strijd gemeld, maar het deelde mee vrijdag bij invallen over de grens ruim 8.500 Iraanse soldaten krijgsgevangen te hebben gemaakt. Baghdad verklaarde, dat het krijgsgevangen nemen van zoveel mogelijk Iraniërs doel was bij de operaties om wat Baghdad noemde Iraanse chantage bij de besprekingen over een bestand te vermijden.

VN-EXPERTS

Een groep experts van de VN, die onder leiding staat van de Noorse luitenant-generaal Martin Vadset, komt morgen aan in Teheran. De acht officieren en twee politieke adviseurs zullen drie dagen in Iran zijn en dan doorreizen naar Turkije. Vandaar waren zij van plan naar Iraw te gaan als Baghdad hen zou willen ontvangen. Baghdad heeft het vrijdagavond eindelijk goedgevonden. Of Turkije nu nog op het programma staat, is de vraag.

De secretaris-generaal ontving de hoofden van de Sovjetrussische, Amerikaanse, Franse, Britse en Chinese delegaties bij de Verenigde Naties om hen, als de permanente leden van de Veiligheidsraad, op de hoogte te stellen van de ontwikkelingen van vrijdag ten aanzien van Iran-Iraq. "De eerste crisis is voorbij", zei de Britse ambassadeur, Crispin Tickell, woordvoerder van de vijf, tegen de journalisten.

ORANJESTAD — Op de Eaglebeach werd vrijdag het startsein gegeven voor de grondwerkzaamheden voor het timesharing- project Paradise Beach Villas van Sunny Isle Real Estate Development Co. nv. Dit project bestaat: 132 ocean-front appartementen, zwembaden, health club, tennis- en squashbanen, sauna, jacuzzi, restaurants, bar en winkels. De eerste fase van 43 suites met lobby, restaurant, zwembad en tennisbaan zal medio volgend jaar klaar zijn.

Om gezondheidsredenen, na wekenlange onrust

Ne Win treedt af als machthebber van Burma

RANGOON — De sterke man van Burma, generaal Ne Win heeft zijn ontslag als partij- leider aangeboden. Ook de andere bestuursleden van de socialistisch georienteerde partij hebben dit gedaan. Win deelde dit mee op een speciale zitting van de enige toegestane partij waarvan hij de leider is. Zijn ontslag komt na een langdurige periode van onrust in Burma.

Nog vrijdag werd in de noordelijke Burmaanse stad Prome de noodtoestand afgekondigd na zes dagen van onlusten tussen religieuze groeperingen. Dit gebeurde op de vooravond van een spoed- vergadering van de regerings- partij met als thema: de aanhoudende onrust. De onlusten, aldus de staatsradio in een uitzending vrijdag, waren uit de hand gelopen.

REFERENDUM

Tegenover het congres van zijn partij deelde Win, die al sinds 1962 aan de macht was, mee dat hij voor eind september een referendum gaat houden om uit te maken of Burma een staat met een één- partijsysteem blijft of dat er een regering komt welke bestaat uit meerdere partijen. Deze uitspraken van Win zijn volgens waarnemers het gevolg van de al wekenlang aanhoudende studenten- onrust waarbij veel bloed is gevloeid. Maar ook moet het aftreden van Win gezien worden tegen de achtergrond van de grote economische problemen welke de onrust verder aanwakkerden. De officiele reden dat hij zijn ontslag aanbod aan de Socialistische Burmaanse partij is dat zijn gezondheid achteruit gaat. Daarover deden al geruime tijd geruchten de ronde.

EERDER ONTSLAG

Generaal Win die min of meer almachtig was in Burma is 78 jaar. Het is niet de eerste keer dat hij ontslag aanbiedt. In 1981 nam hij ontslag als president. Maar hij bleef aan als partij- leider zodat hij alle touwtjes toch in handen hield. Ditmaal is het een collectief ontslag. Ook de vijf andere bestuursleden doen dit, inclusief de vice- president der partij en tevens president van Burma: San Yu.

ABERDEEN — De Texaanse brand- bestrijder Red Adair heeft de 3e van de 5 brandhaarden van het Piper Alpha- platform in de Noordzee gedicht.

Brazilië wil beroep doen op bonusmarkt

FRANKFORT — Brazilie is van plan weer kredieten te gaan zoeken op de internationale financiele markt. Dit verklaarde zijn minister van Financien tijdens een bezoek aan de Duitse bondsrepubliek.

Het is nagenoeg acht jaar geleden dat Brazilie een dergelijk beroep ook deed. Minister Mailson Ferreira da Nobrega zei tijdens een pers- conferentei dat Brazilie vooral belangstelling heeft voor de Westduitse en Japanse bonus- markt. Daarbij heeft men begin januari 1989 als streefdatum. Dan zal men bescheiden beginnen. Dat men de bonusmarkt op gaat komt omdat het heel moeilijk is, zo niet onmogelijk, om gewone bank- kredieten los te krijgen, aldus de bewindsman. Brazilie is in de Derde wereld het land met de hoogste schuldenlast in het buitenland, namelijk zo rond de 121 miljard dollar.

GEEN KANS

De bedoeling is dat Brazilie in de toekomst jaarlijks een tot twee miljard dollar op die manier loskrijgt, wanneer men weer meer gewend raakt aan het idee van Brazilie op de bonus- markt.

In financiele kringen in Frankfort keek men wel op van het Braziliaanse plan. Brazilie kan met moeite zijn verplichtingen aan wat betreft zijn buitenlandse schulden, zei een financiele expert van een der grote Westduitse banken. Deze was van mening dat Brazilie nu nog geen kans maakt omdat het land eenvoudigweg niet de beschikking heeft om meer geld uit te geven.

HAAGSCHE COURANT

HC over Curaçao

De Amigoe publiceert vandaag ook een artikel van Ger Bestebreurtje over Curaçao. Het artikel verscheen vorige week in de Haagsche Courant, verluchtigd met twee schitterende kleurenfoto's. Een lezenswaardige reportage van deze verslaggever, die tevens voor het Rotterdams Nieuwsblad schrijft.

Op pagina 9.

MENSEN

Robert Hoffman met een mandje met 24 golfballen die onlangs uit de maag van zijn Duitse herder Nike zijn gehaald. Hoffman is eigenaar van een golfterrein in Albany in de Amerikaanse staat New York. Tijdens een routine onderzoek van zijn hond, werd een eigenaardige bobbel in diens maag gevonden. Het bleken de 24 golfballen te zijn. De baas had wel gemerkt dat Nike minder trek had.

*****

Het Amerikaanse CULTURELE IMPERIALISME heeft donderdag een nieuw overwinninkje op de Sovjetunie behaald. En het ogenblik was met een koel hoofd gekozen. In een van de warmste zomers die Moskou ooit heeft gekend en bij het gebruikelijke tekort aan consumptie-ijs, heeft Baskin-Robbins uit Glendale in Californië zijn 31 smaken naar Moskou gebracht en in het Rossia hotel tegenover het Kremlin zijn eerste salon in de Sovjetunie geopend. Baskin-Robbins paste er wel voor op het plaatselijk bereide ijs af te vallen. Als het te krijgen is — is het meestal vanille en voor chocola staat men in de rij, maar men meende toch een nieuw concept te hebben gebracht , dat van de vrijheid van keuze. De transactie met de gemeente Moskou heeft twee jaar geduurd, maar Baskin-Robbins mag niet klagen, want McDonald's heeft twaalf jaar moeten wachten voordat het zijn hamburgers in Moskou mocht verkopen. De Amerikaanse ijsco's zijn voorlopig slechts voor de toerist te koop, want alleen tegen harde valuta worden de ijsjes verkocht. Volgens de Baskin-Robbins president zijn besprekingen gaande over de beschikbaarheid tegen roebels.

*****

PRINS BERNARD junior, de tweede zoon van prinses Margriet en mr P. van Vollenhoven, zal na de vakantie economie gaan studeren aan de Georgetown University in Washington. De Rijksvoorlichtingsdienst heeft dit meegedeeld. De prins behaalde vorig jaar het HAVO-diploma en heeft de aanvullende VWO-opleiding gedaan. Hij is volgens de RVD met een zeer goede lijst geslaagd.

*****

Vertegenwoordigers van het komite Zuidelijk Afrika hebben donderdag in Zambia een CHEQUE ter waarde van 250.000 gulden overhandigd aan de president van het African National Congress (ANC), Oliver Tambo. Een woordvoerder van het komite heeft dit meegedeeld. Het geld is vergaard door een inzameling die het KZA de afgelopen weken organiseerde in een aantal bladen, onder het motto "een kado voor Mandela". Volgens een woordvoerder van het KZA kan het ANC dit geld "bestemmen voor een doel naar eigen keuze". Mandela was bij zijn gevangenneming in 1960 president van het ANC.

*****

DIEVEN die zich gekleed hadden als bewakingspersoneel van geldtransportauto's hebben woensdag in het kantoor van een luchtvaartmaatschappij in New York ruim een miljoen dollar aan geld en cheques buitgemaakt. De drie mannen droegen het donkerblauw dat het personeel van de koeriersdienst draagt waarvan Pan American World Airways gebruik maakt, zo vertelde de woordvoerdster van de politie, Mildred Schneider. "Zij pikten ruim een miljoen dollar op en gingen weg. Tien minuten later kwamen de echte koeriers om het geld op te halen. De dieven hadden identiteitskaarten laten zien die echt leken en getekend voor de opdracht, en waren toen met de twee zakken geld weggewandeld. De FBI is ingeschakeld.

*****

GEORGE RODGERS (4e van rechts) herdacht bij de ELMAR het feit dat hij 25 jaar in dienst was. Bij die gelegenheid kreeg de jubilaris de jubileumspeld opgedaan door adjunkt-direkteur Freddy Wever die tevens de gebruikelijke enveloppe met inhoud overhandigde. Bij de foto: de heer Rodgers met zoontje en ELMAR-functionarissen.

*****

Wega di Number CURAÇAO

4073
6883
7450

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 + 24.00 uur *Rambo III* (*f*.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Rambo III* (*f*.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Spotlights on sports; 17.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Marathon; 19.30 Notisiero Tele-8; 20.00 Uitzending softballwedstrijd: Taiwan vs Antillen; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 Caroussel; 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Uitzending softballwedstrijd: Taiwan vs Antillen; 21.00 Moda ku Mylène; 21.30 Notisiero Tele-8; 22.00 Shete dia; 22.30 Our House; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

TDS
ZATERDAG: 19.00 TMC A Christmas Story; 20.05 TBS Beach Red; 21.00 TMC The Hanoi Hilton; 22.20 TBS Shark Kill; 23.30 TMC Fairy Tales; 23.50 TBS Night Tracks (till 6.00 a.m.); 24.45 TMC Invaders from Mars.

ZONDAG: 02.25 TMC Predator; 18.30 TMC The Hanoi Hilton; 19.00 TBS Jailhouse Rock; 21.00 TMC Footloose; 21.00 TBS National Geographic Explorer; 23.00 TMC She's gotta have it; 23.00 TBS Sports Page; 23.30 TBS Jerry Falwell; 24.30 TMC How Green was my valley; 24.30 TBS World tomorrow.

MAANDAG: 01.00 TBS Christian Children's Fund; 01.30 TBS James Robinson; 02.00 TBS To be announced; 02.30 TMC Heaven can wait; 10.05 TBS Elvis on tour; 13.05 TBS The Dirty Dozen: Next Mission; 18.00 TMC First Born; 20.00 TMC Help; 20.05 TBS The Postman always rings twice; 21.30 TMC A hard day's night; 22.35 TBS Cat's Eve; 23.00 TMC Airplane II The Sequal; 24.30 TMC Wolf at the door; 24.35 TBS National Geographic Explorer.

*****

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
23 juli 1988 vanaf 08.00 uur t/m 25 juli 1988 om 07.00 uur.
Dokter Winklaar, Dokterskamer Sta. Rosa, tel.: 671101; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 616784 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
22 juli 1988 vanaf 17.00 uur t/m 25 juli 1988 om 07.00 uur
Dokter Soliana, Spreekkamer: Schottegatweg Oost 34, tel.: 370635; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 370635 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Elhage)

DERDE DISTRICT BANDABAO
22 juli 1988 vanaf 17.00 uur t/m 25 juli 1988 om 07.00 uur.
Dokter Sommer, Sentro Mediko Barber, tel.: 641605/641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 648930 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucacius en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Pataca, tel.: 87342/79063, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231/44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Panneflek, tel.: 671505.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda
del Pueblo, Breedestraat 82, tel.: 625333/625444.
Punda
Popular, hoek Madurostraat/Columbusstraat 15, tel.: 611269/612376.
zondag
Otrobanda
Otrabanda, Winkelcentrum Colon, tel.: 625633/625634.
Punda
Wilhelmina, Hendrikplein 13, tel.: 612380/613078.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
23 juli: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholt
24 juli: R.A. de Windt, Uteweg 53.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- woensdagavond om 19.30 uur te Jiraj weg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abrax achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
POMPSTATIONS
open van 08.00-15.30 uur:
Frederik - Saliña, Curoil - Biesheuvel, Cu - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, Sche laar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Ma Pampun, De Haseth - Parera, Nieuw - S Domingoweg, Perry - Grand Central, Sch borgh - Cas Cora.
open van 07.00-23.00 uur:
Curoil - Magrietlaan.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. v Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogm (Ned.).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.1 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11. (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.0 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.3 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 20.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10. (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

GEREFORMEERDE KERK
(Seru Fortuna 208A)
10.00 uur ds J. Glas.
(Cubaweg 100, Buena Vista)
09.30 uur leesdiesnt.
(Arowakenweg 28, Groot Kwartier)
08.30 uur ds J. Glas.
17.00 uur ds leesdiesnt.
(Marakaweg 1, Montaña/Sta. Rosa)
10.00 uur ds J. Glas.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentsdienst.

*****

AMIGOE Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Hanneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).
ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp-Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers.

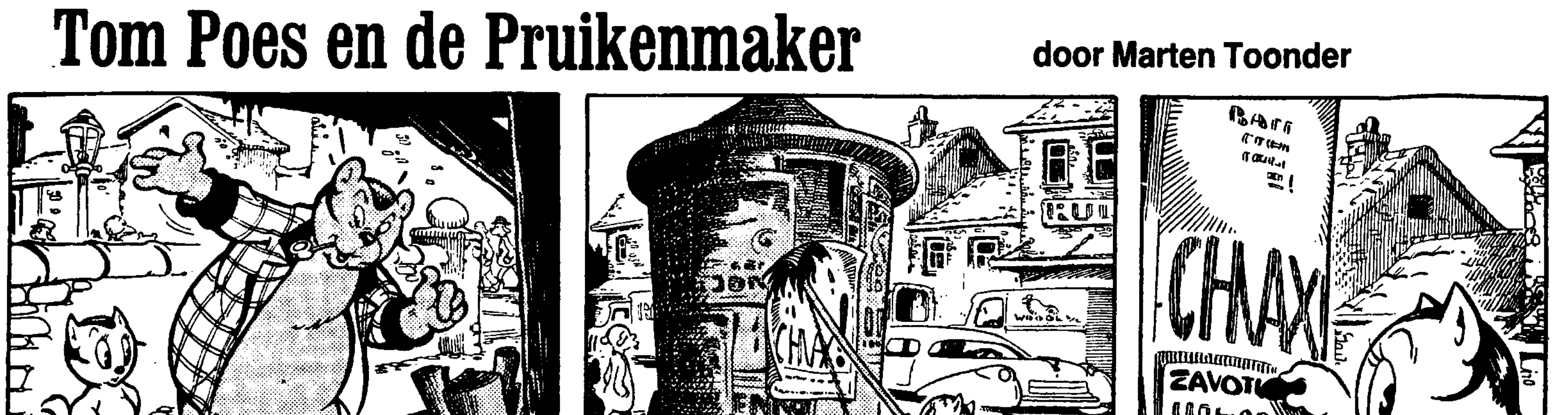
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, **tel.: 370503, 370504 en 370304.**
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Pruikenmaker

door Marten Toonder

2086 — Heer Bommel en Tom Poes lieten de slapende Harewar in de herberg achter bij de slapende herbergier en liepen de buitenlucht in.

"Hier staat een kist met aanplakbiljetten, jonge vriend", zei heer Bommel. "Het zijn aankondigingen voor een bijeenkomst van pruikendragers! Heel belangrijk! Ik kan er niet veel van zeggen, maar er gaan grote dingen gebeuren, als je begrijpt, wat ik bedoel. Ga jij deze papieren nu maar aanplakken, dan ga ik mijn toespraak uit het hoofd leren. Netjes doen, tom Poes! En een beetje voortmaken, want er is geen tijd te verliezen!"

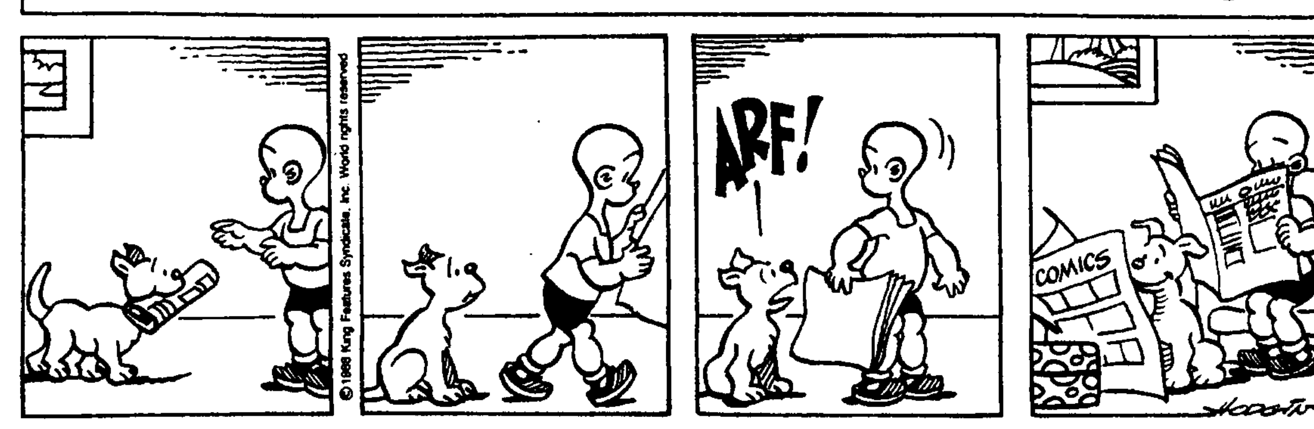
Hij liep weg, en liet Tom Poes achter bij de kist, waar ook een emmer met stijfesel en een kwast stond, zodat hij meteen aan het werk kon gaan. Hij plakte een papier op een reclame-zuil en las toen wat er op gedrukt stond.

"Pruikendragers verenigt u!" las hij. "Er moet een einde komen aan de heersende haarkloverij. Wij zijn allemaal gelijk, waarom zullen we dan elkander in het haar zitten? Hedenmiddag zal de heer Bommel een redevoering houden over het onderwerp: wie een pruik draagt van Harewar denkt als Harewar! Niemand is een haar beter dan een ander! Verzekert de wereldvrede en draagt een Harewar pruik! Samenkomst om twee uur op het marktplein!"

"Net wat ik dacht!" mompelde Tom Poes. "Wie een pruik draagt van Harewar denkt als Harewar. Maar daar zal ik een stokje voor steken!"

En hij veranderde de laatste regel met een stuk zwart krijt, zodat er stond: "Samenkomst om twee uur bij de aanlegsteiger van de brandweerboot".

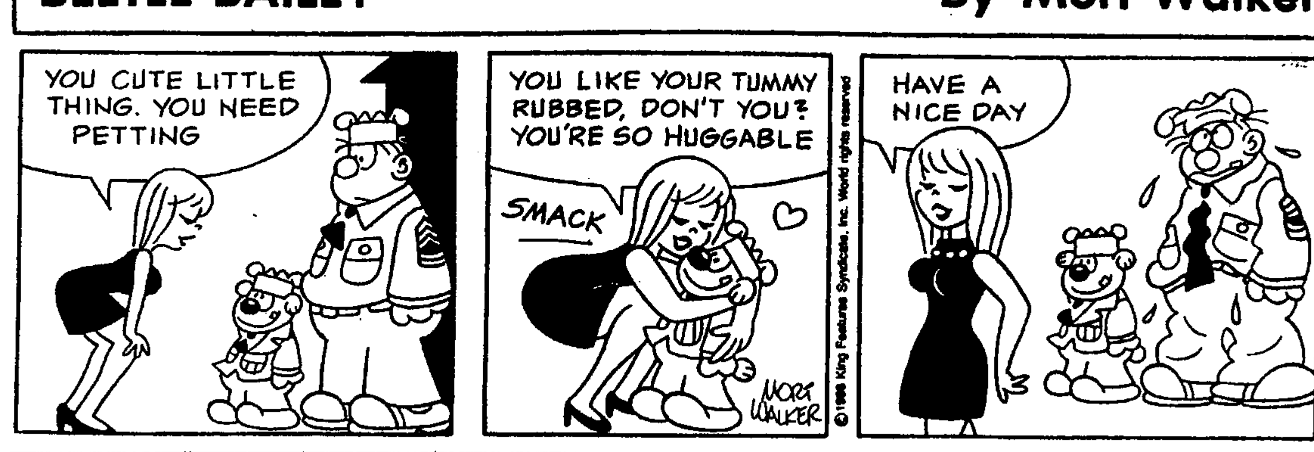
HENRY ® **By Dick Hodgins**

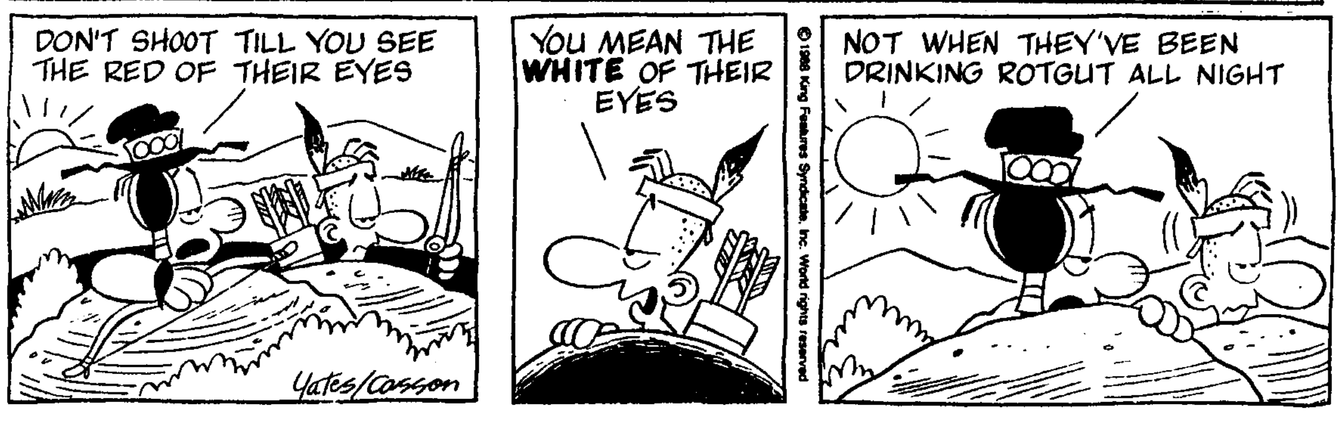
BONER'S ARK ® **By Addison & Frank Johnson**

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

REDEYE ® **By Gordon Bess**

onderzoeksrapport Jessica de Lange:

In septemblage lijkt langzaam afmaatregelen

WILLEMSTAD — In september moet er meer duidelijkheid zijn over de maatregelen die de Antilliaanse regering nog dit jaar gaat uitvoeren om de noodzakelijke bezuinigingen door te voeren. De ministers werken, samen met werkgroepen en commissies, aan de voorbereidingen van de verschillende maatregelen. Hun deadline is de maand september, zo bleek gistermiddag tijdens een persconferentie van Maria Liberia- Peters. "De maand september zal zeer belangrijk worden voor wat betreft duidelijkheid en informatie over de verschillende projecten die nu in voorbereiding zijn. Als in december de Nederlandse vertegenwoordigers van de gemengde commissie naar Curacao komen, moeten al deze zaken op tafel liggen en de beslissingen genomen zijn, zodat we kunnen bewijzen dat we ons bewust zijn van onze verantwoordelijkheden en daaraan niet proberen te ontkomen."

Premier Liberia- Pet niet eens met de kritie vakbonden die menen heel erg overleg gedurende de afg llage er dagen over het antwoord el daar- Antilliaanse regering De wijk voorstel van 170 miljoen gt de in- begrotingssteun van Nede te ster- slechts een wassen neus word is werd volgens de bonden ab ij heeft geen informatie gegeven het on- maatregelen die de bevol bejaar- wachten staat. Dat daar n Villa- in algemene zin over is t liever ken, is te wijten aan het ie", ge- de informatie nog niet v het bekend is, aldus de premi Voordat de zaken helemaal z uitgewerkt, heeft het geen zin zou het alleen maar onrust ve nen oorzaken om halve gegevens t en verstrekken. re- p- n n

ALTERNATIEF

Waar de Curaçaose overheid al bezig is om een inventaris te maken van het aantal ambtenaren dat vrijwillig met ontslag zal gaan, begint de Antilliaanse regering hier ook zeer binnenkort mee. Zoals bekend heeft de nieuwe regering een alternatief

vens ondersteunen. Naast vrijwilligers die toegang hadden tot de Village- gemeenschap, was er ook iemand nodig die het werk kon coördineren. Aanvankelijk kreeg Jessica tot taak om de enquette formulieren te screenen, scoren en interpreteren. Volgens Jessica is het tijd dat er basisvoorzieningen komen voor de village-bewoners.

"Deze mensen hebben te veel gewacht op voorzieningen die elders heel gebruikelijk zijn", zegt ze. Zij denkt daarbij aan goede woningen met sanitaire voorzieningen, een winkeltje om de hoek en gemeenschappelijke voorzieningen zoals warme maaltijds- distributie. De sluiting van de olie- raffinaderij op San Nicolaas heeft de Village gemeenschap aardig ontwricht. Vooral de jonge bevolking tussen de 25 en 45 jaar is weggetrokken. De bejaarden zitten daardoor in een nog benardere positie. Toch wekt het volgens Jessica verbawil de [illegible] de bejaarden zich staankosten met tien [illegible]. "Met het minderen. "Er zullen [illegible]

IN PROGRESO, het tijdschrift van de Antilliaanse stichting die in Noord- Brabant en Limburg werkzaam is ten behoeve van het welzijn van de Antillianen en Arubanen, verscheen deze maand het bijgaande artikel, geschreven door Ludo Nicolaas. Het leek ons interessant voor onze Arubaanse lezers om kennis te kunnen nemen van hetgeen er over de Village is geschreven.

lener vaak iemand is uit dezelfde leeftijds- categorie. Slechts een kleine groep kan rekenen op steun van een jonger familielid.

Dit blijkt uit een onderzoek naar de bejaarden- problematiek in Village, gepubliceerd onder de titel: "Onderzoek bejaardenproblematiek Village Aruba 1987". Het rapport is geschreven door Jessica M. de Lange, die het onderzoek geleid heeft. De opdrachtgever was Cede Aruba, Centrale voor bemiddeling bij mede- financiering van ontwikkelings- programma's. Deze stichting heeft de bevoegdheid om gelden uit het ontwikkelings- fonds toe te wijzen aan diverse projecten.

VILLAGE

Village ligt vrijwel in het centrum van San Nicolas. Dit stadsdeel is altijd al een doorn in het oog geweest van vele Arubanen. Het ontstond toen de buitenlandse werkkrachten zich vestigden op het eiland als goedkope arbeiders. Village werd opgebouwd uit hutten, opgetrokken met kis

isten op de begroting van de rale regering.
le
be

AUTONOMIE

met name St Maarten is geinwseerd in deze grotere autolaie. De eilanden moeten bewel eerst middelen vinden laie verantwoordelijkheid te ien dragen. Indien immers alde diensten gedecentralil worden, moeten de eilandiok zelf voor de daaraan verDeen kosten opdraaien.
ve
de dat kader heeft St Maarten ontrale regering gevraagd of ge Nederland kan benaderen we het verzoek om technische tiand zodat het eiland de beonngdienst goed kan opzetten. vas tot nu toe niet gelukt om de stingdienst zodanig op te jaan dat er een continuiteit leet in het innen van belasdagelden. "Wij zullen Nederzw zeker benaderen", aldus de Hoier gistermiddag. "Ik ben er beovertuigd dat de andere eiklen, Saba, St Eustatius en maire, ook hun uiterste best rin om meer fondsen te creeren 18
de..

zodat we langzaam maar zeker, in het kader van de herstructurering, bepaalde verantwoordelijkheden kunnen overdragen."

De financiele commissie evalueert momenteel de andere maatregelen die worden genoemd in de bijlage van het memorandum maar waarvoor nog geen tijdspad was bepaald en geen cijfers waren ingevuld.

Daarnaast zijn de minister van Handel, Industrie en Werkgelegenheid en de minister van Arbeid en Sociale Zaken bezig met stappen om meer beweging te brengen in de arbeidsmarkt. Alle ministers hebben bovendien de opdracht om een continue bewaking te houden over de uitgaven van de departementen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

"Als iedereen zijn verantwoordelijkheid draagt, moeten we uit dit dieptepunt kunnen komen want alle economieën ter wereld kennen dit soort cycli van hoogtepunten en dieptepunten", aldus premier Liberia- Peters.

MAATREGELEN WORDEN UITGESTIPPELD OVER TIJDSPAD VAN TWEE JAAR

n memorandum over 170 miljoen begrotingssteun

Antilliaanse regering wil eigen verantwoordelijkheid benadrukken

WILLEMSTAD — Dit weekeinde, of begin volgende week, zal de Nederlandse regering een gewijzigde versie van het concept- memorandum ontvangen als tegenvoorstel van de Antilliaanse regering. In deze gewijzigde versie wordt de nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van de Antilliaanse regering. Daarnaast is een aantal kleine redactionele veranderingen aangebracht. Premier Maria Liberia- Peters, die gistermiddag tijdens een persconferentie uitleg gaf over de plannen van de Antilliaanse regering, wilde niet vooruitlopen op het eventuele antwoord van Nederland. Zij verklaarde wel dat het zeer onverantwoordelijk" zou zijn geweest van de Antilliaanse regering, indien het voorstel voor begrotingssteun van Nederland, zou zijn afgewezen.

Na indiening van het gewijzigde memorandum zal de Antilliaanse regering zich volledig gaan buigen over de noodzakelijke maatregelen. In plaats van die voor de komende vier jaar uit te stippelen, zal een tijdsperiode van twee jaar worden aangehouden.

Gedurende de afgelopen weken is het concept- memorandum dat Nederland heeft opgesteld in antwoord op het verzoek om extra begrotingssteun, uitvoerig door de Antilliaanse regering besproken, zowel intern als met de bestuurscollege's van de andere eilanden en de sociale partners.

Er waren volgens minister-president Liberia- Peters drie mogelijkheden: het memorandum kon afgewezen worden, geaccepteerd worden of onder voorbehoud van een aantal wijzigingen geaccepteerd worden. Voor de laatste mogelijkheid heeft de regering gekozen. "Gezien de financieel- economische situatie en gezien het feit dat we niet kunnen voorspellen of we in de toekomst meevallers of tegenvallers zullen krijgen, zou het zeer onverantwoordelijk zijn om deze steun af te wijzen."

De wijzigingen zijn er voornamelijk op gericht om de eigen verantwoordelijkheid van de Antilliaanse regering en het Curaçaose bestuurscollege, meer te accentueren. Liberia- Peters: "In het memorandum wordt gesproken over maatregelen die zijn voorgesteld door het IMF en de wereldbank: buitenlandse instituten. Het macro- economische beleid dat de Antilliaanse regering zich voor ogen heeft gesteld, komt vrijwel overeen met de voorstellen van die instituten. Onze voorstellen worden echter opzij gelegd en die van de instituten naar voren geschoven. Daar zijn we het niet mee eens: als de Antilliaanse regering zich een bepaald beleid voor ogen heeft gesteld en dat wordt uitgevoerd, moet dat gestimuleerd worden. En in geval het IMF en de Wereldbank maatregelen voorstellen waar wij ons in kunnen vinden, kunnen we die meenemen omdat we dat zelf willen. Maar de eigen verantwoordelijkheid is belangrijker."

TIJDSPAD

De Antilliaanse regering wil ook een ander tijdspad hanteren dan in het memorandum wordt genoemd. Daar wordt gesproken over maatregelen voor de komende vier tot vijf jaar (de periode 1988 tot en met 1992; red). Dat wil de regering veranderen in een tijdspad van twee jaar. Dit om beter in te kunnen spelen op eventuele ontwikkelingen in de Antilliaanse sociaal- economische situatie. Als voorbeeld noemde de premier de problematiek van de ambtenaren- salarissen. De regering is geconfronteerd met verschillende gerechtelijke uitspraken dat er maatregelen genomen moeten worden om de discrepantie in ambtenaren- salarissen op te heffen. "En de enige manier om dit probleem op te lossen is een salaris- verhoging in bepaalde categorieen of een verlaging in andere categorieen. En hoe denkt u dat we alle salarissen van de gehuwde ambtenaren kunnen verlagen. Ik denk dat ik dat vandaag zou moeten doen en

Vervolg op pag. 12

Stichting bedrijfsvakopleiding

Curaçao kan concurreren met kwaliteit werknemers

WILLEMSTAD — Gistermiddag werd het project 'Stichting Bedrijfsvakopleiding Metallurgische sector' officieel op gang gebracht tijdens een kleine ceremonie in het opleidings- centrum van de Curaçaose Dok Maatschappij (CDM). De stichting heeft een kapitaal van 8.1 miljoen gulden, dat ter beschikking is gesteld door de Nederlandse regering, waarmee in de komende twee tot drie jaar opleidingen verzorgd moeten worden voor werknemers uit de metallurgische sector.

Gedeputeerde Ricardo Isebia, president- commissaris van de CDM, verrichtte gisteren de officiele opening. Hij wees in zijn speech op het feit dat de slechte financieel- economische situatie met zich meebrengt dat middelmatigheid niet langer geaccepteerd worden. "In goede tijden kunnen we middelmatigheid van werknemers nog wel door de vingers zien, in moeilijke economische tijden zijn het alleen de besten die overleven", aldus de gedeputeerde.

Volgens Pete Samson, bestuurslid van de nieuwe stichting, kan met dit project de vermindering van het niveau van de werknemers in de metallurgische sector een halt worden toegeroepen. Omdat de grote bedrijven in deze sector, zoals de Isla en CDM, wegens financiëe problemen de opleidingen moesten stopzetten, is er een vergrijzing ontstaan in de "pool" van goede vaklieden. Daar komt nog bij dat het niveau van afgestudeerden van de technische school steeds minder voldoet aan de eisen van de praktijk, aldus Samson die een evaluatie van het technisch onderwijs zeer noodzakelijk noemde.

In samenwerking met onder andere de Feffyk en de verschillende bedrijven in de metallurgische sector, zal de Stichting Bedrijfsvakopleiding Metallurgische Sector cursussen gaan organiseren voor het personeel in deze sector.

Ook de directeuren Mario Evertsz van de CDM en Guillermo Archila van de Isla Raffinaderij, zeiden het initiatief toe te juichen. "We worden allemaal geconfronteerd met concurrentie. Het is tegenwoordig niet alleen moeilijk om nieuwe klanten te krijgen, maar ook om de oude klanten te behouden", aldus Archila die zei dat concurrerende prijzen alleen niet voldoende zijn: de kwaliteit gaat een steeds belangrijkere rol spelen.

Dat onderstreepte Mario Evertsz ook: hij pleitte gistermiddag voor een zogenaamde "Industrial Project Management". Deze entiteit zou zich bezig moeten houden met een diversificatie van de metallurgische sector. Dit idee is al eerder gelanceerd door de CDM maar nog niet uitgevoerd. Al zien de perspectieven er anno 1988 beter uit (de Isla heeft Shell vervangen en de CDM denkt een break-even resultaat te bereiken) denkt Evertsz dat dit project nog steeds doorgezet moet worden.

WILLEMSTAD — Tijdens een kleine ceremonie werd gistermiddag het project op bedrijfsvakopleidingen in de metallurgische sector te organiseren, op gang gebracht. Deze stichting heeft een kapitaal van 8,1 miljoen gulden dat door Nederland ter beschikking is gesteld.

Foto : gedeputeerde Ricardo Isebia die de afkorting SBMS van de stichting als 'officiele daad' vastlast.

College Beroep AOV en AWW

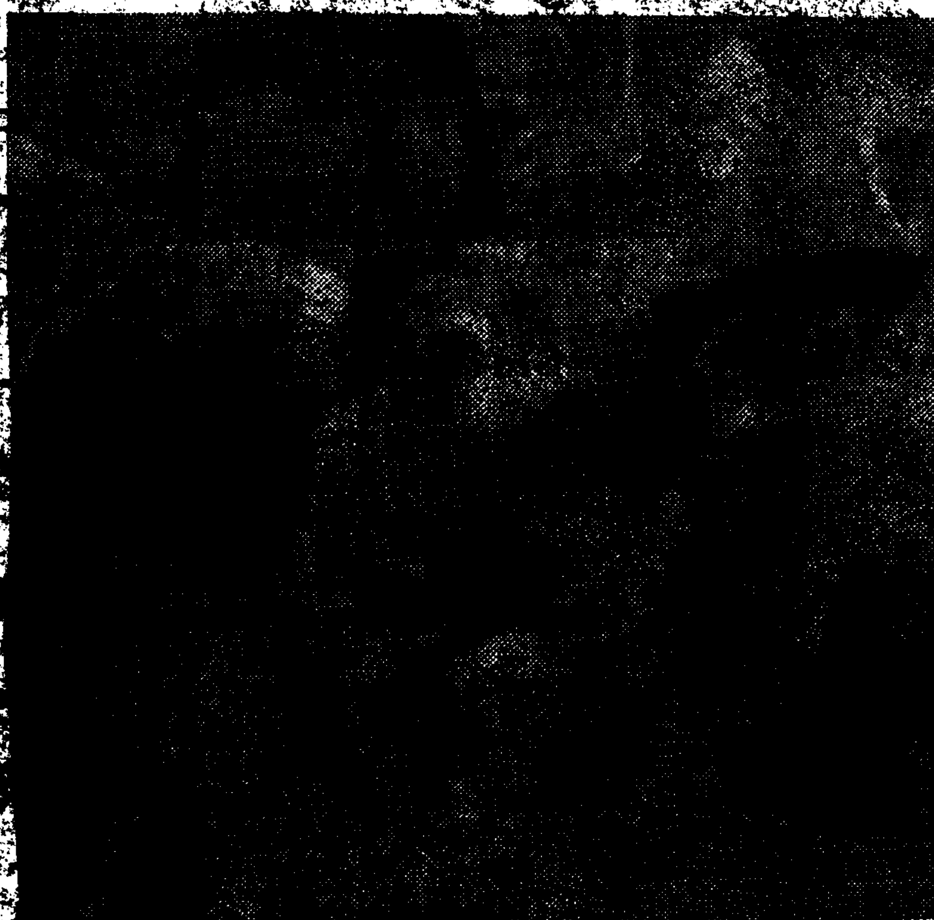
WILLEMSTAD — Deze week hebben de volgende personen in handen van minister van Arbeid en Sociale Zaken drs S. Inderson de eed afgelegd als lid van het College van Beroep inzake A.O.V. en A.W.W.: E.G.A. Sendar als 1e plv. werknemerslid; K.E. Valpoort als 2e plv. werknemerslid; D.F. Cijntje R.A. als werkgeverslid; C.J. Hilgersom als 1e werkgeverslid en I. Moreno jr. als 2e werkgeverslid.

ARUBAN DAILY ENTERTAINMENT

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00+24.00 uur *Rambo III* (f.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Rambo III* (f.5,- p.p.).

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Spotlights en sports; 17.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Marathon; 19.30 Notisiero Tele-8; 20.00 Uitzending softballwedstrijd: Taiwan vs Antillen; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 Caroussel; 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.10 Sera di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Uitzending softballwedstrijd: Taiwan vs Antillen; 21.00 Moda ku Mylène; 21.60 Notisiero Tele-8; 22.00 Shete dia; 22.30 Our House; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

[illegible] postbussen beschikbaar

ORANJESTAD — De dienst Posterijen Aruba heeft bij het Postkantoor in San Nicolas 396 postbussen vernieuwd en 35 nieuwe postbussen aangebracht. In Oranjestad werden 354 nieuwe postbussen aangebracht.

[illegible] verzoek indienen bij de directeur van de dienst Posterijen, per adres Irausquinplein. Een bedrijf, stichting of andere instanties die een postbus wensen, [illegible] een uittreksel van hun inschrijving bij de Kamer van Koophandel [illegible] verschaft [illegible] alle postbus-informatie.

[illegible] juli [illegible] promessen uit die dezelfde dag overtekend werden. Het ging hier om een bedrag van acht miljoen florin aan promessen, met als vervaldatum 21 oktober 1988 en [illegible]

[illegible] museum week dicht

ORANJESTAD — Het Archeologisch Museum zal volgende week van maandag tot en met vrijdag voor het publiek gesloten zijn. Dit is in verband met noodzakelijke renovatie- werkzaamheden die moeten plaatsvinden. Het museum zal vanaf maandag 1 augustus weer open zijn [illegible]

STADS- EN DERDE DIENST [illegible]

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333.

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 127-743.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I+II: 20.00, 21.15+24.00 uur *Crocodile Dundee II* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur *Boarding School* (18 jr.).

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: del Pueblo, tel.: 22154.
Pariba brug: San Lucas, tel.: 45119.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter T.H.K. Lin, Noord 68, tel.: 22694/21522.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter E. Boderie, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.
Kinderarts: dokter A.E. Hart, tel.: 27263/24300 (hospitaal).

*****

KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur. De wacht heeft dokter A.E. Hart.

*****

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra A. Rodriguez, via Centro Medico Carabobo.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

CENTRO DI BARRIO Y DEPORTE DAKOTA (**CBDD**): 21.00 uur discoparty.

'COMISION HAZANJA ANTI-DROGA': 20.00 uur Aerobic Festibal - Plaza Betico Croes.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I+II: 18.00, 20.00+21.15 uur *Crocodile Dundee II* (14 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Boarding School* (18 jr.).

*****

DIVERSEN
VITALITY HEALTH STUDIO: 04.00 uur start 15-km wandelmars bij het Concorde Hotel naar Alto Vista en terug.

SPORT
WINDSURF (**Windsurf Racers Club**): 10.00 uur skipper's meeting; 10.30 uur start jibe slalom races bij Fishermen's Hut (ten noorden van Holiday Inn Aruba).

BASEBALL (**AA-klasse**): 14.00 uur Coca Cola Rangers vs Richmond - Lago Sportpark.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

CENTRO KIBRAHACHA (**dagverblijf voor bejaarden**): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

SPORT
SOFTBALL (**dames**): 16.30 uur Taiwan vs Aruba - Caribe-veld.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche); koffie na de dienst.
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: **geen dienst**.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen (doopdienst); na afloop van de dienst koffie drinken in het bijgebouw van de kerk.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

*****

Opsteller onderzoeksrapport Jessica de Lange:

'Village lijkt langzaam af te sterven'

"IK VOND HET heel erg om te zien hoe de Village er nu uitziet. Ik bedoel daarmee niet de huizen. De wijk lijkt nu dood. Ze wekt de indruk langzaam af te sterven.". Aan het woord is Jessica de Lange. Zij heeft meegewerkt aan het onderzoek naar de bejaarden-problematiek in Village. Jessica spreekt liever van een" pilot-studie", gelet op de omvang van het onderzoek.

Er is een steekproef genomen en aan 33 personen een vragen lijst voorgelegd. "Toch zijn de resultaten dusdanig dat het rapport als voorbeeld- functie kan dienen voor het opzetten van een bejaarden- beleid op Aruba," zegt Jessica. Jessica werd op 12 januari 1958 geboren op Aruba. Sinds 1977 woont ze in Nederland.

Daar heeft zij de lerarenopleiding in Groningen met goed resultaat gevolgd. Daarna studeerde ze aan de akademie Mens/Arbeid in Tilburg. Onlangs is zij gekozen als bestuurslid van POA. Externe contacten behartigt zij voor SAT in Tilburg. Zij werkt nu als voorlichtster etnische minderheden bij de gemeente Breda.

Zes maanden heeft ze aan het project gewerkt. Zij is de opsteller van het onderzoeksrapport: "Onderzoek Bejaarden- problematiek Village, Aruba 1987". Centro pa desaroyo di Aruba, Cede Aruba, Vertegenwoordiging van Nederland voor Ontwikkelings- hulp aan Aruba, VNOA en Fundashon Cas pa Comunidad Arubano, FCCA, wilden een onderzoek houden.

COORDINATIE

Zij wilden de aanvraag om projekten goed te keuren met gegevens ondersteunen. Naast vrijwilligers die toegang hadden tot de Village- gemeenschap, was er ook iemand nodig die het werk kon coördineren. Aanvankelijk kreeg Jessica tot taak om de enquette formulieren te screenen, scoren en interpreteren. Volgens Jessica is het tijd dat er basisvoorzieningen komen voor de village-bewoners.

"Deze mensen hebben te veel gewacht op voorzieningen die elders heel gebruikelijk zijn", zegt ze. Zij denkt daarbij aan goede woningen met sanitaire voorzieningen, een winkeltje om de hoek en gemeenschappelijke voorzieningen zoals warme maaltijds- distributie. De sluiting van de olie- raffinaderij op San Nicolaas heeft de Village gemeenschap aardig ontwricht. Vooral de jonge bevolking tussen de 25 en 45 jaar is weggetrokken. De bejaarden zitten daardoor in een nog benardere positie. Toch wekt het volgens Jessica verbazing hoe de bejaarden zich staande weten te houden. "Met het weinige dat ze bezitten kunnen ze met hun levenshouding nog altijd respect afdwingen.," aldus Jessica.

Ongeveer zestig jaar geleden vestigden zich vele "buitenlandse gastarbeiders" uit de omliggende Engelse Caribische eilanden zich op Aruba, gelokt door de voorspoed van het "zwarte goud", deels geronseld door de oliemaatschappij Lago en voor een deel weggetrokken om de armoede op hun geboorte-eiland te ontvluchten. De beste jaren van hun leven gaven zij voor de economische vooruitgang van Aruba. Welvaart hebben zij echter nooit gekend. Deze inmiddels vergrijsde bevolkingsgroep leidt meer dan een halve eeuw later nog steeds een marginaal bestaan. Nu ze door ouderdom hulpbehoevend dreigen te worden, dreigen ze zelfs geisoleerd te raken.

IN PROGRESO, het tijdschrift van de Antilliaanse stichting die in Noord-Brabant en Limburg werkzaam is ten behoeve van het welzijn van de Antillianen en Arubanen, verscheen deze maand het bijgaande artikel, geschreven door Ludo Nicolaas. Het leek ons interessant voor onze Arubaanse lezers om kennis te kunnen nemen van hetgeen er over de Village is geschreven.

Vergeleken met de rest van het eiland wonen in Village, het deel van de oliestad San Nicolas waar de migranten zich destijds vestigden, naar verhouding driemaal zoveel bejaarden als elders. Meer dan de helft moet rond zien te komen van een inkomen van 330 florin (Arubaanse munteenheid) per maand. Hoewel hun fysieke gezondheid het dagelijks functioneren ernstig belemmert, blijkt het grootste gedeelte alleen te wonen. Vaak is hulp uit de omgeving gewenst, terwijl niet iedereen blijvend op een helpende hand kan rekenen. Voorzover er wel hulp wordt geboden kan er niet altijd op gerekend worden, omdat de hulpverlener vaak iemand is uit dezelfde leeftijds- categorie. Slechts een kleine groep kan rekenen op steun van een jonger familielid.

Dit blijkt uit een onderzoek naar de bejaarden- problematiek in Village, gepubliceerd onder de titel: "Onderzoek bejaardenproblematiek Village Aruba 1987". Het rapport is geschreven door Jessica M. de Lange, die het onderzoek geleid heeft. De opdrachtgever was Cede Aruba, Centrale voor bemiddeling bij mede- financiering van ontwikkelings- programma's. Deze stichting heeft de bevoegdheid om gelden uit het ontwikkelings- fonds toe te wijzen aan diverse projecten.

VILLAGE

Village ligt vrijwel in het centrum van San Nicolas. Dit stadsdeel is altijd al een doorn in het oog geweest van vele Arubanen. Het ontstond toen de buitenlandse werkkrachten zich vestigden op het eiland als goedkope arbeiders. Village werd opgebouwd uit hutten, opgetrokken met kistenhout en bedekt met platgeslagen petroleumbussen. Een echte krottenwijk op een steenworp afstand van de omheining van de Lago- raffinaderij.

De bewoners hebben er een hechte samenleving weten op te bouwen met een sub-cultuur die nogal verschilt van de Arubaanse. In 1982 woonden er volgens een telling van de Nationale Woningraad (NWR) 1382 personen. Sinds de sluiting van de olie- raffinaderij zijn heel wat mensen vertrokken. Jarenlang heeft de overheid zich afzijdig gehouden van de village- problematiek.

Voor de politici waren de bewoners slechts electoraal interessant. De laatste jaren beseft de overheid steeds meer dat er iets moet worden gedaan om de leefsituatie in deze wijk te verbeteren. Fundashon Cas pa Comunidad Arubano, FCCA, is de woningstichting die met Nederlandse ontwikkelings- gelden bezig is met de renovatie in Village.

HULP

Niet alleen de woonomstandigheden zijn verre van ideaal. De bejaarden ervaren aan de lijve dat er nooit veel gedaan is aan de verbetering van hun leefomstandigheden. Voorzieningen voor deze groep zijn er nauwelijks. Er wonen naar schatting ruim 150 bejaarden. Hieronder wordt verstaan personen van 60 jaar en ouder.

De gemiddelde leeftijd is 72 jaar. Meer dan de helft woont alleen. Uit het onderzoek blijkt ook dat de lichamelijke gezondheid zwak of middelmatig scoort. Hoewel de meesten zeggen dat ze best in staat zijn om noodzakelijke dagelijkse activiteiten (algemene dagelijkse levens- verrichtingen), zelf te doen, blijkt 18,2 procent van de ondervraagden niet in staat om deze uit te voeren.

De behoefte aan allerlei vormen van hulp neemt toe bij de bejaarden. Bijstand van familie en vrienden is onmisbaar om de ouden van dagen zo lang mogelijk zelfstandig te laten functioneren in hun eigen vertrouwde omgeving. Zij moeten geholpen worden met het klaarmaken van de maaltijden, huishoudelijk werk, boodschappen doen, bij hun contacten met officiële instanties en overheid en met vervoer naar de dokter. Toch kan minder dan 40% van de ondervraagden rekenen op een helpende hand van familie en vrienden. Sommigen hebben helemaal niemand om te hulp te roepen.

Aangezien de meesten niet op het eiland geboren zijn, hebben ze hier weinig familie en moeten ze een beroep doen op vrienden en kennissen van dezelfde leeftijds- categorie. Hulp wordt hierdoor een onzekere factor. Slechts een relatief kleine groep is lid van het Wit-Gele kruis, de Arubaanse kruisvereniging.

TROTS

Hoewel de situatie van de bejaarden door het ontbreken van diverse voorzieningen verre van rooskleurig is, zijn ze te trots om zich te beklagen over hun situatie. Bijna driekwart moet rondkomen met minder dan 416 florin per maand. Toch vindt ruim 40% dat er geen reden is om te klagen. "More poor you cry, more poor you feel", is hun lijfspreuk. Hun trots blijkt ook uit het feit dat meer dan de helft zegt geen prijs te stellen op hulp in de huishouding of bij het klaarmaken van maaltijden. De bejaarden geven de voorkeur aan zelfstandigheid. De meesten vinden dat zij zelf of hun familieleden voor deze voorzieningen moeten zorgen. Slechts een kleine groep legt deze verantwoordelijkheid bij de overheid.

VOORZIENINGEN

Volgens het rapport zijn er op verschillende terreinen gezamenlijke inspanningen noodzakelijk om de bejaarden uit hun dreigende isolement te halen. Zowel op het gebied van de gezondheidszorg, sociale voorzieningen en inkomen moet meer tegemoet worden gekomen aan de behoeften van de bejaarden. Dat er iets moet gebeuren is in ieder geval duidelijk. De overheid heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid. Zij kan niet met de armen over elkaar wachten totdat het probleem zichzelf oplost. De bijdrage van deze bejaarden aan de opbouw van Aruba is van ongekende waarde geweest. Zij hebben een betere oude dag verdiend.

MET ALLE BESCHIKBARE WAPENS

Pontilius: een van weinige bestaande arbeidswetten

FTA op bres Ontslagwet

ORANJESTAD — "De vakbond FTA zal strijden met alle beschikbare wapens om een halt toe te roepen aan eenieder die er op uit is om de weinige arbeidswetten, die de rechten van de arbeider verdedigen, te elimineren". Dit brengt FTA- voorzitter, Anselmo Pontilius, naar voren in een commentaar op de discussies van de laatste tijd over de Ontslagwet.

Volgens de door hem overgelegde officiële cijfers werden in de periode 1984 tot en met november 1987 verzoeken ingediend om in totaal 3926 arbeiders te mogen ontslaan. Door het betrokken Arbeids- departement werd toestemming gegeven om van genoemd aantal 3359 (83.59 procent) arbeiders te ontslaan. Van het totaal van 3369 ontslag- vergunningen, waren er 899 Lago- ontslagvergunningen en 634 ontslagvergunningen voor aannemers- bedrijven op het Lago-terrein. Deze ontslag- vergunningen werden in maart 1985 toegekend.

PAS IN 70 JAREN

Pontilius stelt in zijn commentaar, dat pas in de jaren zeventig de Ontslagwet werd ingevoerd op het moment, dat een grote groep werkgevers op grove wijze misbruik maakte van zijn macht. De arbeiders werden naar huis gestuurd omdat hun gezichten niet in trek waren bij de werkgevers of omdat zij voor hun rechten opkwamen. Een ander motief was het feit, dat de arbeiders zich in vakbonden gingen organiseren.

Anselmo Pontilius is van mening dat vanwege de Ontslagwet de werkgevers begonnen zijn misbruik te maken van individuele werkcontracten en dat wederom de kreten gehoord worden van werkgevers en enkele politici dat de Ontslagwet een grote hindernis is voor de investeerders. Hij is het niet mee eens met enkele werkgevers die beweren dat de Ontslagwet niet functioneert, omdat de cijfers voor zichzelf spreken.

Het aantal ontslagaanvragen in 1984 was voor 1476 arbeiders (waarvan toegestaan 1183), in 1985 voor 1338 arbeiders (toegestaan 1271), in 1986 voor 836 arbeiders (toegestaan 695) en in 1987 voor 276 arbeiders (toegestaan 210).

ORANJESTAD — Zangeres Marijke van de Ploeg (Helen Marshell), kampioene van Friesland en van de bollenstreek Lisse en Hillegom, is weer op Aruba. Zij zal tot 14 augustus verschillende optredens verzorgen. Marijke is ook de winnares van 'De grote prijs van Almelo' en het 'Hilton Songfestival' in Rotterdam. Tevens volgde zij een opleiding in Hilversum in de showbusiness. Marijke van der Ploeg is vorig jaar op Aruba geweest in onder andere in het tv-programma 'Showtime' en als gaste van het Bonbini Festival in Fort Zoutman.

Zilveren feest Toastmastersclub

ORANJESTAD — De Toastmastersclub of Aruba viert op zaterdag 30 juli zijn 25-jarig bestaan. Dit gebeurt vanaf half acht 's avonds met een galadiner in Holiday Inn Aruba. Er zal een entertainment- programma worden verzorgd door zanger Edwin Abath en een modeshow door 'Just for You Boutique'.

Verkoopverbod op strand heeft ongunstige invloed

Paradise Beach villas: reeds tweehonderd kamers verkocht

ORANJESTAD — In vier maanden tijd hebben de verkopers van de Paradise Beach Villas reeds tweehonderd kamers weten te verkopen, vertelde Kenneth Faustin van de directie gistermorgen tijdens een persconferentie in het Bushiri Beach Hotel.

Uitvoerig werd tijdens de persconferentie uiteen gezet, dat de bouw in verschillende fasen zal plaatsvinden en dat men hoopt in september met de bouw te kunnen beginnen. President-directeur Irwin Franca — één van de mede-oprichters van het project en reeds meer dan tien jaar werkzaam in timesharing-verkoop, verklaarde dat het Paradise Beach Villas een 'interval sharing resort' wordt, het meest luxueuse op dit gebied van Aruba. De 132 appartementen komen aan de overkant van de weg tegenover de Eaglebeach te liggen, even voorbij het voormalige IOWUA Center.

FLEXIBILITEIT

Kenneth Faustin gaf de pers een uiteenzetting, dat men zo maar niet een timesharing- verkoopmaatschappij is. Zo kunnen de kopers voor zestig jaar zestig weken in hun appartement verblijven doch behoeven dat niet in een periode van zestig jaar te doen. "Wij bieden flexibiliteit", aldus Kenneth Faustin, die daarna uitvoerig stil stond bij het besluit van de regering, dat op de stranden niet meer verkocht mag worden.

"Onze verkoop is door dit besluit achteruit gegaan en wij zullen met de overheid moeten overleggen wat in deze gedaan kan worden aangezien anders mensen naar huis moeten worden gestuurd".

Penningmeester ing. mr Fred Baptist zette nog uiteen, dat wat de voorwaarden betreft om het terrein in huur te krijgen, waren voldaan.

Minister Bermudez: nimmer definitieve toezegging gedaan

ORANJESTAD — Aanstaande vrijdagmorgen om negen uur zal de rechter uitspraak doen in de nieuwe rechtszaak die door de Food Company A&E (Lasten en Ellis) werd aangespannen tegen het land Aruba in verband met het niet ankomen van het huurcontract, dat volgens eisers gesloten was met het land Aruba voor beheer van restaurant / bar op de luchthaven.

Eisers werden bijgestaan door mr Kloes. De behandeling van de zaak werd gisteren voortgezet waarbij de advocaat van het land mr Carlos Herrera minister van Communicaties en Verkeer, mr Angel Bermudez, als getuige had opgeroepen.

Uit het verhoor van de bewindsman kwam wel naar voren, dat er vermoedelijk tussen de luchthaven- directeur — die de besprekingen namens het land voerde — en de bewindsman enige communicatie storing heeft bestaan. Met nadruk stelde minister Bermudez, dat aan de groep Ellis/Lasten nimmer een definitieve toezegging werd gedaan, omdat uiteindelijk de ministerraad in deze moet beslissen.

Toen de stukken in de ministerraad kwamen en bleek dat er geen andere groep was om prijzen te kunnen vergelijken, werd besloten een openbare inschrijving te houden.

Mr Kloes wees er de rechter tot op niet te veel waarde te hechten aan de verklaringen van de minister omdat deze direct bij de zaak betrokken was.

Wielrenners korte tijd in staking

Twintigste etappe voor Thierry Marie

CHALONS-SUR-SAONE — Met een splijtende demarrage tijdens de laatste kilometer heeft Thierry Marie een nieuw sprintfestijn van Jean-Paul van Poppel verstoord. De blonde Fransman met de lichblauwe ogen kon de verzwakkende Spanjaard Inaki Gaston als springplank gebruiken. Van Poppels sprint was in Chalons-sur-Saone slechts goed voor een tweede plaats.

Van Poppel heeft nu alleen de slot- etappe op de Champs Elysees in Parijs nog om het record van Joop Zoetemelk en Jan Raas te verbeteren. Om op vier etappe- zeges te kunnen komen zal de koers enigszins fortuinlijk voor hem moeten evolueren. De ploeg van Jan Raas, de enige nog complete in de Tour, gaf in de 20-ste etappe blijk enigszins uitgeput te raken door de inspanningen en de hitte van de laatste week.

De Noorse solorijder Dag Otto Lauritzen werd nog wel ingerekend door de groene brigade van het sprintkanon. Jelle Nijdam kon ook reageren op de uitval van de Engelsman Sean Yates. In het zicht van de finish kregen de Spanjaard Inaki Gaston en de Fransman Thierry Marie wel de ruimte: Gaston verzwakte wel, tijdrit- specialist Marie op een van zijn goede dagen niet.

Met een ouderwetse sitdown-staking van vijftien minuten hebben de wielrenners en ploegleiders in de Ronde van Frankrijk hun grote ongenoegen kenbaar gemaakt over de wijze waarop de doping- controle gehouden wordt. De start van de twintigste etappe werd gebruikt om te ageren tegen de Wereldwieler- unie UCI.

Het gebeurde in Clermont-Ferrand, de ochtend na het dopingschandaal, waarin geletruidrager Pedro Delgado werd witgewassen en Geert-Jan Theunisse aan het kruis werd genageld. De actie werd gestart door Jan Gisbers, ploegleider van de gestrafte Theunisse. "We kunnen het positief zijn van Geert-Jan nog accepteren", aldus Gisbers, "de manier waarop niet."

"We hebben klachten neergelegd bij de Tour- directie en het jury-corps over de manier waarop wij behandeld zijn in deze hele affaire. Een advocaat moet dit tot de bodem uitzoeken." Gisbers wendde zich donderdagavond en vrijdagochtend tot Roger Legeay, de voorzitter van de bond van ploegleiders. Legeay beloofde onmiddellijk actie te voeren, het-geen uitmondde in de sitdown-staking bij het begin van de twintigste etappe.

NIET IN BEWEGING

Motor- ordonnans Jean-François Pescheux kon op zijn fluitje blazen zo hard hij wilde, het peloton kwam niet in beweging. De meeste coureurs bleven staan, sommigen gingen demonstratief op hun stuur zitten. "De doping- controle moet op de helling. Het moet nu eindelijk goed geregeld worden in een nieuw systeem", zei Legeay in een toespraak tot de wedstrijd- leiding.

Niet alle renners waren solidair met de demonstranten. De Canadees Steve Bauer wilde na het fluitsignaal wegrijden. Hij werd tegengehouden door een motoragent, waarna hij zeer tegen zijn zin bleef staan. "Bullshit. Waarom moet ik solidair zijn met coureurs van wie ik weet dat ze zich drogeren? Ik ben ook voor andere en betere doping- controles, maar ik heb niets te vrezen of te verbergen. Zij die betrapt worden op doping moeten hun straf ondergaan", zei Bauer met trillende stem.

Zijn ploegleider Paul Koechli had negatief geantwoord op het voorstel van Legeay. Hij besprak de situatie met zijn renners en adviseerde hen gewoon te vertrekken. In het peloton circuleerden berichten, dat nog meer renners positief zouden zijn bevonden in de doping- controles. De naam van de Fransman Jean-François Bernard viel bij herhaling. De overige gevallen zouden zijn verdoezeld om de Tour niet nog meer in de schandaalsfeer te brengen.

Het woord schandaal viel gisteren vele malen. Door en voor Jan Gisbers. De ploegleider kreeg het verwijt te hebben gelogen op de vragen of Theunisse positief was bevonden. Gisbers: "Mogen wij geheimen hebben? Ik heb in mijn familie geheimen. Ik heb ze ook in mijn rennersfamilie. Volgende keer doe ik het weer als ik een renner, zoals in dit geval Theunisse, in bescherming moet nemen."

VOLDAAN

Gisbers vond dat hij aan zijn verplichtingen had voldaan. Het jurycorps in de Tour had dat volgens hem niet. "Iedereen wist al zaken voordat wij op de hoogte waren gesteld. Dat vonden wij uitermate onfatsoenlijk. Daar trekken wij ook tegen ten strijde. Toen die jury- voorzitter Mario Prece in ons hotel kwam zeggen dat Theunisse positief was, hebben wij hem vierkant de deur uitgezet. We wilden niets meer met hem te maken hebben."

Geert-Jan Theunisse verscheen gisteren in overspannen toestand aan de start van de etappe. Hij wist niet goed waar hij kijken moest, kreeg nochtans van alle kanten, publiek en renners, opbeurende woorden toegesproken. In een eerste opwelling na de bekendmaking van de uitslag van de contra- expertise zei Theunisse: "Ik stop onmiddellijk met wielrennen." vervolgens had hij zich teruggetrokken in zijn kamer. Daar kreeg hij één voor één bezoek van zijn ploeggenoten. Zij haalden hem over in de koers te blijven als meesterhelper van Steven Rooks.

Theunisse bleef en oogstte met, de van doping beschuldigde maar vrijgesproken, gele- truidrager Pedro Delgado applaus. De directie van de Tour de Franse maakte een opmerkelijke manoeuvre door na de vrijspraak voor Delgado, omdat het gevonden produkt niet op de dopinglijst van de UCI stond, de Spanjaard een verdachte Tour-winnaar te noemen.

Dit omdat het onderzoek in het laboratorium te Parijs had aangetoond, dat Delgado gebruik van spierversterkende hormonen had proberen te verdoezelen. "Delgado is schoon, zijn urine troebel", aldus Tourleider Xavier Louy.

TELEURGESTELD

Jean-Pierre Courcol, de nieuwe directeur, liet weten teleurgesteld te zijn in de wielerkampioenen. Hij zag altijd voorbeelden voor de jeugd in hen. Nu had hij geconstateerd dat ze op topniveau niet konden presteren zonder versterkende middelen.

Courcol zou zijn kinderen adviseren niet al te ver te gaan in het bedrijven van sport. Als de jury niet zo had geblunderd door de eerste positieve uitslag van Delgado te laten uitlekken, zou diezelfde Tourdirectie Delgado een grandioze winnaar hebben genoemd.

Louy en Courcol hielpen zo mee het grootste wielerspektakel naar beneden te halen door bij de UCI capabele juryleden te vragen. Het staat vast dat Mario Prece na deze Tour hoogstwaarschijnlijk nog juniorkoersjes mag jureren. Hein Verbruggen, de voorzitter van de profsectie UCI, had PDM's manager Manfred Krikke laten weten voortaan geen enkele consideratie meer te hebben in zijn strijd tot vernieuwing en verbetering van de professionele wielersport. Hij beloofde voortaan keiharde maatregelen te nemen.

Kwidama nog niet geheel fit

Jong Holland imponeert niet tegen Sithoc: 1-1

WILLEMSTAD — Jong Holland/Kodela heeft gisteravond niet de kwaliteit kunnen opbrengen om zijn opmars naar de top van de ere-divisie te kunnen voortzetten. Na het verlies in zijn laatste optreden tegen Jong Colombia, kwam het gisteren in een beweeglijke maar technisch en taktisch teleurstellende wedstrijd niet verder dan een 1-1 gelijkspel tegen Sithoc/Hubo.

Een tweede kans ging daarmee voor Jong Holland voorbij om zich meester te maken van de koplopers- positie. Men heeft nu weliswaar hetzelfde aantal punten als lijstaanvoerder SUBT, namelijk acht, maar heeft deze in zeven wedstrijden bij elkaar gevoetbald terwijl SUBT één wedstrijd minder heeft gespeeld. Sithoc is trouwens ook niet veel wijzer geworden met het veroverde punt. Het steeg één plaatsje op de ranglijst met vijf punten uit zes partijen, wat betekent dat de collegialen slechts een punt voorsprong hebben op Scherpenheuvel terwijl ze twee wedstrijden meer gespeeld hebben.

Geen van beide ploegen verdiende het gezien het geleverde spel, te winnen. Een gelijkspel was dan ook volkomen op zijn plaats. Bij Sithoc stond Glen Kwidama na een lange afwezigheid, Feijenoord- avontuur en een langdurige knie- blessure, weer opgesteld. Hij kwam echter conditie tekort en kreeg trouwens geen kans om te schitteren door het pover spel van zijn ploeggenoten.

DOELPUNTEN

De doelpunten werden in de tweede helft in een tijdsbestek van amper vier minuten gescoord. Curtney Ilaria schoot Jong Holland in de 59- ste minuut naar een voorsprong na een knap staaltje dribbelwerk waarbij hij in het doelgebied een viertal verdedigers omspeelde.

Op het moment dat hij de bal kreeg stond Ilaria met zijn rug naar het doel gekeerd. Hij wist zich echter ondanks alles in een gunstigere schietpositie te manoeuvreren en keeper Hensley Ignacio met een goed schot te verschalken.

Al zijn moeite was echter voor niets, bleek nog geen vier minuten later. in de 63- ste minuten sond de gelijkmaker al op het scorebord. Keeper Raymi Bentura van Jong Holland liet zich totaal verrassen door een schot van Norman St Jago op zeker dertig meter afstand van het doel. Ofschoon het een goed schot was ging Bentura niet geheel vrijuit.

In verband met het bezoek van de in Nederland wonende Antilliaanse voetballers wordt er morgen niet gespeeld in competitie- verband. Om vier uur 's middags speelt deze selectie dan tegen Jong Colombia/Winkel & Zonen. De eerst- volgende competitie-wedstrijd vind aanstaande woensdag 27 juli plaats, waarna de competitie een week wordt stopgezet in verband met de voorbereidingen van het Antilliaanse elftal voor de return- wedstrijd tegen Antigua.

Bridge- uitslagen

WILLEMSTAD — De uitslag van de eerste avond van zes wedstrijden voor de nieuwe competitie van Bridge Club Asiento is volgt:

1. Echtpaar Van den Ende 64.58 2. Schouten/Van Vliet 56.94 3. Bronwasser/De Vries 56.60 4. O'Brian/Manor 53.47 5. Winkel/De Jong 53.13 6. Kappel/Baerecke 52.08 7. Kleerekoper/Rijnbeek 51.74.

Dinsdag wordt de tweede competitie- wedstrijd gespeeld te Rust & Burgh om 19.30 uur precies.

DE MINISTER van Toerisme van Frankrijk, Olivier Stirn, heeft zijn landgenoten voorgehouden toeristen een warmer onthaal te geven. Anders herovert Frankrijk niet de eerste plaats op de lijst van meest favoriete vakantielanden, vóór Spanje en Italië. Stirn wees op het belang van de deviezen- ontvangst. In 1987 ontving Frankrijk 72,2 miljard frank uit handen van 36 miljoen toeristen. Hiermee werd het bedrag, dat de Fransman in het buitenaland spendeert met ongeveer 20,4 miljard frank overtroffen.

SPORT AGENDA MALTA AMSTEL

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Maduro Plaza)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

BASEBALL
(AA-klasse)
20.00 uur Wild Cats/Banco di Caribe vs Alpha - Sentro Deportivo Kòrsou.

SOFTBALL
(dames)
20.00 uur Antillen vs Taiwan - Curaçao Little League Ballpark.

*****

ZONDAG
VOETBAL
16.00 uur (Ned./)Antilliaanse selectie vs Jong Colombia - Sentro Deportivo Kòrsou.
(Federashon Futbòl Kòrsou)
2e+3e divisie
10.00 uur UD Tera Kòrá vs UD Desa;
12.00 uur CC Wacao vs Eagle Liverpool;
14.00 uur C-Buena Vista vs SV Rooi Santu;
16.00 uur SV Atomic vs CD Porta Blancu - Porta Blancu-terrein.

BASEBALL
(AA-klasse)
10.30 uur Sta Rosa Indians/Complan vs Sorpresa - Sentro Deportivo Kòrsou.

SOFTBALL
(dames)
19.00 uur Antillen vs Taiwan - Curaçao Little League Ballpark.
(Liga Uni Tur)
play-off
10.00 uur Bow di Palu vs nummer 3;
12.00 uur Gasora Giants vs nummer 2;
14.00 uur Bow di Palu vs nummer 3;
16.00 uur Gasora Giants vs nummer 2 - Sta Maria Ballpark.

SCHIETEN
(Curaçaose Schietbond)
10.00 uur competitie op het onderdeel geweer (Match Ingles), liggend - schietbaan te Vaersenbaai.

Fietswedstrijd over 92 km

WILLEMSTAD — Zondag 31 juli organiseert de fietsvereniging Pedal Pushers Cycling Club een toerwedstrijd over 92 kilometer. De start is op het Brionplein te Otrobanda en en de tocht leidt via een traject naar Banda Abao en weer terug naar het terrein voor het Las Palmas hotel. De race begint om acht uur 's morgens.

Deelnemers kunnen zich vóór 27 juli nog opgeven tegen inschrijfkosten van *f* 7,50 per persoon. De inschrijving kan geschieden bij De Jongh Sporthuis Salinja of bij de bestuursleden van de Pedal Pushers Cycling Club.

MEXICOSTAD — Bij het instorten van een watertank in de Mexicaanse hoofdstad zijn er twee doden en twintig gewonden gevallen.

Een der muren van het uit betonblokken opgetrokken water reservoir begaf het met als gevolg dat een golf- stroom van 375 miljoen liter water zich een weg zocht waarbij verschillende woningen werden vernield. De tank was vol water, aldus de politie. Hij is veertig meter lang en drie meter hoog.

Major League Baseball

NEW YORK — De uitslagen van de op vrijdag in de betaalde Leagues gespeelde baseballwedstrijden zijn:

American League:
New York Yankees - Kansas City Royals 9-8, California Angels - Cleveland Indians 7-4, Oakland Athletics - Detroit Tigers 4-1, Minnesota Twins - Baltimore Orioles 6-1, Boston Red Sox - Chicago White Sox 4-3, Seattle Mariners - Toronto Blue Jays 10-9, Milwaukee Brewers - Texas Rangers 2-1.

National League:
(1e) New York Mets - Atlanta Braves 6-1, (2e) New York Mets - Atlanta Braves 5-1, Los Angeles Dodgers - Pittsburgh Pirates 4-2, Chicago Cubs - San Diego Padres 5-4, Cincinnati Reds - Montreal Expos 4-1, Houston Astros - Philadelphia Phillies 5-3, Saint Louis Cardinals - San Francisco Giants 4-2.

Alvin Smith kampioen schaken van 'Curaçao'

WILLEMSTAD — De competitie om het Clubkampioenschap van de schaakvereniging 'Curaçao' is ten einde en, zoals verwacht, is Alvin Smith wederom met de eer gaan strijken. Tweede werd Houtman en derde Wagenaar, op de voet gevolgd door Van Loon.

In de B-klasse is het Clovis Thomas gelukt winnaar te worden. Alvorens de titel in deze klasse te behalen moest hij een harde strijd leveren in zijn afgebroken partij tegen Blanken. Laatstgenoemde bood felle tegenstand, doch door positioneel spel lukte het aan Thomas de veste van Blanken te doorbreken. Tweede werd Klok en derde Richardson.

De eindstand in beide klassen luidt als volgt:

A-klasse:

1. Smith	9 pnt
2. Houtman	7,5 pnt
3. Wagenaar	6,5 pnt
4. Van Loon	6,5 p
5. Moron	6 p
6. Bet	5,5 p
7. Roose	5,5 p
8. Zonenschain	5,5 p
9. Zalm	5 p
10. De Castro sr	4 p
11. E. de Castro	3,5 p
12. De Castro jr	1,5 p

B-klasse:

1. Thomas	7,5 p
2. Klok	7 p
3. Richardson	6,5 p
4. Blanken	6,5 p
5. Barkmeyer	5,5 p
6. Jong	4 p
7. Daou	3,5 p
8. Cardoze	2,5 p
9. Vuurmans	2 p
10. Rosaria	0 p

Aangezien vele leden momenteel uitlandig zijn is de vereniging genoodzaakt voor de overige leden tussentijdse wedstrijden te organiseren. De eerste wedstrijden zullen dan maandag met de gong gehouden worden.

WILLEMSTAD — Donderdag reikte de Kodela - directie tijdens het radioprogramma 'Bentana Habri' (Hoyer I) enkele eerbewijzen uit aan vertegenwoordigsters en de manager van de Antilliaanse dames- softball selectie. Met name Soraida Juliana en Shadira Pietersz mochten voor de ploeg een eerbetoon in ontvangst nemen. Taffy de Jongh (manager-coach) was ook aanwezig. Een speciale 'prijs' had Kodela voor de 'beste' supporter: O. (Gordo) Rosalia. Hoe kan het ook anders.

Foto: het moment dat R. Betrian van Kodela Shadira Pietersz feliciteert; vlnr 'Gordo' Rosalia, Soraida Juliana, Shanon Ridcharson (Nobo-fotograaf), Shadira Pietersz, Taffy de Jongh, R. Betrian en Lesly Roosberg.

Twee Nederlanders in finale KLM-Open golf

HILVERSUM — Nederland is met twee spelers vertegenwoordigd in de finaleronden van de Open Nederlandse Titelstrijd Golf (KLM-open) in Hilversum. Constant Smits van Waesberghe, een 19-jarige amateur uit Brabant speelde verrassend, door voor de tweede keer onder het baangemiddelde te blijven (71). Hij stond na de tweede dag dan ook op een gedeelde 31- ste plaats. De andere nederlander die zich kwalificeerde voor de finale was Ruud Bos. Hij speelde gisteren precies het baangemiddelde (level-par): 72.

Een verbeterde punt- techniek heeft Tony Johnstone op de tweede dag van het Open Nederlandse Golfkampioenschap een eerst plaats in het tussenklassement opgeleverd. De speler uit Zimbabwe had voor de tweede omloop langs de achttien holes 66 slagen nodig en kwam daarmee op en totaal van 134, tien onder par. De voormalige winnaar van de Zuidafrikaanse Open had amper last van de wind en de regen en liet zes birdies bijschrijven.

De andere Zimbabwaan Mark McNulty, die de Volvo- ranglijst aanvoert, speelde, met 69 slagen in de tweede ronde, degelijk.

De stand in de kop van het klassement na de tweede speeldag in het KLM-open ziet er als volgt uit:

(standaard score 144) 1. Johnstone (Zim) 134 2. Roe (Eng) 135 3. Olazabal (Spa) 136 4. Mosey (Eng), Russell (Eng) 137. 6. A. Russell (Eng), Parkin (Wal), Smyth (Ier), Anglada (Spa), Mason (Eng) en McColl allen 138.

In Suriname

Na gevechten met leger twee Junglestrijders vermist

PARAMARIBO — Twee leden van het Jungle- commando van Ronnie Brunswijk in oost Suriname worden vermist nadat er donderdag zich opnieuw gevechten hebben voorgedaan in dit deel van Suriname.

Volgens het Jungle- commando heeft het Surinaamse leger daarbij pantser- wagens ingezet welke werden gesteund door twee Pilatus-vliegtuigen met mitrailleurs en gevechts- helicopters. Het leger zette ongeveer zestig soldaten in bij deze gevechten. Het is niet bekend of er verliezen zijn geleden aan de kant van het leger. In het gebied bij Bruijnzeel heeft de bevolking volgens Brunswijk de woningen verlaten na de beschietingen door het leger.

NEW YORK — Een Newyorkse rechter gaf vrijdag een Australische en een Nieuwzeelandse diplomaat cheques ter waarde van in totaal 5 miljoen dollar voor de schadeloosstelling van militairen uit beide landen die aan een kanker- verwekkend ontblader- middel werden blootgesteld tijdens de Vietnam- oorlog. In die oorlog dienden ruim 50.000 militairen uit die landen in Vietnam.

Twintig landen van partij

'Mini'- baseballers naar world series in Japan

ORANJESTAD — Een Arubaanse kinder- baseballselectie (jongens van elf tot twaalf jaar) vertrekt vrijdag 29 juli naar Japan voor deelname aan de 'Minor League World Series'.

Twintig landen nemen deel aan de wedstrijden, die onder auspiciën van de International Baseball Association (IBA) zullen plaatsvinden. De selecties moeten — overeenkomstig de eisen van de organisatoren — uit slechts twaalf spelers, twee coaches en één gedelegeerde bestaan. Dit komt mede door het feit, dat Japan met zijn yen voor alle deelnemende landen tweederde van de reis- en verblijfkosten betaalt.

BIJDRAGE JAPAN

De landen zelf betalen éénderde van de kosten. Voor Aruba zou deze ééndérde neerkomen op zesduizend Amerikaanse dollar doch dankzij een extra 'ñapa' uit het land van de Rijzende Zon komt deze ééndérde nu neer op drieduizend Amerikaanse dollar voor een vliegreis van 24 uur, eten voor vijftien personen gedurende tien dagen.

De selectie vliegt vanuit Aruba naar Miami en via Los Angeles, Honolulu naar Tokyo. De World Series beginnen op 3 augustus en duren ruim één week.

De Arubaanse selectie zal deelnemen onder auspiciën van de Amateur Baseball Bond Aruba (ABBA), die de uitnodiging gekregen heeft de IBA.

Financieel overleg Parijs- Brasilia

PARIJS — De Braziliaanse minister van Financien Mailso Nobrega heeft aan zijn Franse collega Pierre Beregoboy de stand van zaken op financieel gebied in Brazilie uitgelegd. Daarbij beklemtoonde hij de wens van de Braziliaanse regering dat er voor het schulden- probleem op zijn algemeenheid voor de schulden- landen. De Braziliaanse minister kreeg een aandachtig gehoor.

DE GOEDERENLEVERANTIES vanuit de Bondsrepubliek Duitsland (BRD) aan de Duitse Democratische Republiek (DDR) is in de eeste helft van dit jaar in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar met elf procent verminderd tot ongeveer 3,2 miljard mark. De leverantie vanuit de DDR aan de BRD is met zeven procent toegenomen tot 3,3 miljard mark.

Ook zeven burgers

Managua: elf contra's gedood bij gevechten

MANAGUA — Volgens het ministerie van Defensie in Managua zijn er bij confrontaties met het leger elf contra's om het leven gekomen in het Atlantische gebied en in het noordwesten van Nicaragua.

Volgens het Defensie- bericht verloren twee contra's het leven bij een overval op San Rafael del Norte op honderd km van Managua. Negen contra's waren eerder omgekomen in de buurt van de havenstad Los Bueyes en bij Muhan in het zuiden van het Atantische deel van Nicaragua. Nadat zij de Sandinistische troepen hadden aangevallen werd de aanval beantwoord.

Volgens hetzelfde ministerie waren twee burger- auto's in een hinderlaag van de guerrilla gereden in het gebied van Rio Blanco op 250 km ten noordoosten van Managua. Daarbij kwamen zeven mensen om, onder wie kinderen van zeven en negen jaar. Er raakten vijf jongelui gewond.

Neen... liever geen peperkoek op Curaçao!

Moment-opnamen.

Nino Tomadesso te gast bij Toine Diepstraeten aan tafel

Enkele maanden geleden bezocht Nino Tomadesso (59), redakteur van het Limburgs Dagblad, Curaçao. Een bliksembezoek dat deze oud- sportjournalist en thans voor zijn krant over toerisme, gastronomie en aanverwante zaken schrijvende Maastrichtenaar van Italiaanse bloede uiteraard niet weerhield her en der op het eiland op zoek te gaan naar, zoals hij dat noemt, de keuken als spiegel van land en volk. Vluchtige impressies van zijn tafelen op Curaçao, vertelt hij in bijgaand verhaal dat opgebouwd is uit niet meer dan enkele momentopnamen.

"In welke streek of land je in je leven ook zal komen, blijf er regionale of typisch nationale gerechten proeven", onderwees lang geleden mijn grootvader. De man, zelf een groot liefhebber van rijke tafels, wist waar hij over sprak. Als een hem zeer toegewijde kleinzoon, nam ik zijn raad gretig aan. 'Want", had grand'pere aan zijn advies nog toegevoegd, "hoe meer je je verdiept in andere eetculturen, hoe beter je vreemde landen en volkeren leert kennen".

Inmiddels zelf grijs geworden en, wat men noemt, een fors jaartje ouder, heb ik in de loop van vele jaren zwervend door de wereld grootvaders raadgeving altijd in mijn ransel meegedragen. Met als aangenaam en smakelijk gevolg dat, ik, waar dan ook, bij gevarieerd gevulde borden en glazen voortdurend tegenover folklore, gewoonten en kunsten kwam te staan die wereldwijd mede de rijke gastronomie bepalen. Het lag dan ook voor de hand dat ik, nadat ik kort geleden voor het eerst voet op Curaçaose bodem had gezet, ondermeer op zoek ging naar de 'inlandse keuken'. Schaal- en schelpdieren, vis en velerlei variëteiten: dat kon op een eiland omgeven door een prachtige zee niet missen. Maar eer nog dan al die zeevruchten, stalen in het land van cunucu- huisjes en divi-divi bomen, stoofschotels en maismeel mijn hart. En voedde 'funchi' er mijn herinnering aan de tijd waarin eens mijn lieve moeder — jawel, een prinses in de keuken — thuis 'polenta' serveerde. Maismeel met sterk gekruide worst bijvoorbeeld...

Robert, meesterkok van restaurant Oasis.

EENVOUD, DE BASIS VAN DE GASTRONOMIE

Maismeel (maisbrij, als u wilt), is uiteraard volksvoedsel. Anders uitgedrukt, het behoort tot de eenvoudigheden van de even eenvoudige burgerpot. Simpel koken, is dit niet de basis van welke gastronomie dan ook? Zelfs de vermaarde Auguste Escoffier, die in zijn 'Guide Culinaire' steeds opnieuw de eenvoud predikte, nam in zijn koekboek mais op. 'Soufflé de mais à la creme namelijk.

OASIS BIJVOORBEELD

Met een burgerkostje in mijn achterhoofd, stapte ik die avond Oasis binnen, aan de westkant van het eiland, onder de rook van het vroegere slavendorpje Savonet. Een klein huisje, een even klein restaurantje. Robert kookt en serveert er. Hij voert normaliter geen kaart, maar meldt zijn gasten verbaal wat hij zoal — vooral op het vlak van 'local dishes' — te bieden heeft. Simpel maar echt. Uit zijn mondelinge opgave 'plukte' ik een oestercocktail, gevolgd door gestoofd geitevlees met 'funchi'.

ROBERT:

Terwijl Robert in zijn keukentje doende was, gleden mijn ogen over het interieur. Drie tafeltjes, laag zittende rieten stoelen, oude maar netjes onderhouden meubeltjes, verrijkt met een spiegel en zelfs met een lampetkan als niet storend element. Proper en gezellig. Tafeltjes keurig gedekt, sierlijke kan ijswater temidden van servies en bestek, eenvoudig. Huiskamerachtig. De oestercocktail, opgediend in een grote schelp, bleek een verrassing en de stoofschotel plus 'funchi' — op een apart bord, vergezeld van slablaadjes, schijfjes tomaat en komkommer — een bijzonder smakelijk geheel. De koffie- complet ná werd even keurig opgediend.

EERLIJKE GASTVRIJHEID

Geen opsmuk, geen kapsones, maar eerlijke gastvrijheid. "Welke opleiding heb je gevolgd?", vroeg ik Robert. Hij lachte en antwoordde: "Eigenlijk geen enkele. Ik heb het allemaal van mijn moeder geleerd. Weet je, voor ik van mijn hobby mijn job maakte, verkocht ik textiel". Mijn tafelgenoten Judith Nelemans en Ton Hoogstraaten en ik zelf waren even sprakeloos.

PURE LIEFDE

Robert kookt en hij omringt zijn gasten in het voormalige slavenhuisje, daar vlakbij de ingang van het

3 Curaçao Culinair in een serie van vijf

Christoffel Natuurpark, op basis van echtheid, van verse ingrediënten en van pure (vrolijke) liefde voor het eenvoudige, edele koken. Geen wonder, als je het van je moeder hebt geleerd. Wat jammer dat ik Roberts moeder nooit heb kunnen ontmoeten. Ongetwijfeld zou zij me in tal van geheimen van de Curaçaose, dus van de Creoolse, keuken hebben kunnen inwijden.

CHEZ SUSENNE

De bedienende vrouwen in het kraakheldere restaurant Chez Susenne waren te vriendelijk om deze Maastrichtenaar zijn ontsteltenis, die hij ondervond nadat hem een glas bier geserveerd was, onder woorden te laten brengen. In het bier namelijk dreven ijsblokjes rond! Dat is bijna hetzelfde als een portie spaghetti met suiker. Ik gruwde dan ook, peuterde de blokjes uit het gerstenat en dronk aan het glas terwijl met elke slok 'heimwee' naar een heerlijk koel en schuimend Brand bier in een van de even heerlijke café's in Maastricht groter werd. Voor de rest voelde ik me bij Susenne wonderwel thuis. Ze hadden gezegd dat ik er weinig blanken zou zien. Laat staan toeristen. Nou en? Zijn vertegenwoordigers(sters) van de bevolking van Curaçao, zo rijk aan diversiteit, soms niet goed genoeg? Ik wilde toch van hun keuken proeven? Die kans werd mij bij Chez Susenne dan ook ruimschoots geboden.

Een 'sopi', bestaande uit een lichte groente/tomatenbouillon met stukjes vlees, aardappelen en wortel plus sliertjes vermicelli en een 'stobá', een prima smakende stoofschotel verrijkt met ondermeer schijfjes rode biet en komkommer, zoete aardappeltjes en witte rijst. Lekker gewoon. In een gemoedelijke ambiance, geaccentueerd ondermeer door het feit dat de dagschotels op de muur aangekondigd waren. Onder het gezellige motto: eten wat de pot schaft. Gemoedelijkheid troef dus.

BELLEVUE

De verleiding was groot, maar toch liet ik in Bellevue de 'funchi table' voor wat ze was. Niet omdat ik er de 'keshi yena', de 'balchi di piska' en de gestoofde kabeljauw — enkele spijzen rondom de 'funchi' — niet vertrouwde, integendeel, zelfs de verbale informatie vooraf was lovend geweest. Maar enkel en alleen het late avonduur deed mij besluiten op de overigens uitgebreide kaart op zoek te gaan naar andere gerechten. De keuze viel op 'sopi di piska' en 'bakiyou stobá'. In afwachting van een en ander, werd het mij hoorbaar duidelijk dat op Bellevue, daar aan de Baai Macolaweg een stevige Hollandse stempel rust.

Van de familie Den Dulk uit Scheveningen, zo bevestigde mij Wouter (herinner ik me de naam wel goed?) niet veel later. Keuvelend over zijn restaurant meldde hij niet zonder trots, dat 'alle recepten van moeder Johanna zijn'. Men moet het mij maar niet kwalijk nemen, dat ik me, zo'n dikke drie maanden later, niet meer precies voor de geest kan halen hoe de vissoep en de gestoofde kabeljauw er smaakten. Slecht in elk geval niet, dat is zeker. Wel meen ik nog te weten dat op de Bellevue-kaart 'kapucijners' stonden vermeld. Opvallend vond ik dat. Een echt Hollands gerecht vormen deze gedroogde peulvruchten met spek, uitjes in het zuur en augurkjes bijvoorbeeld, een spijs die in Nederland nog maar zelden meer op de kaart van een restaurant voorkomt. Dat mag wel eens gezegd worden en is dan beslist niet bedoeld als een kompliment aan het adres van de meeste Nederlandse restaurateurs die in hun wilde jacht naar nieuwigheden, de eenvoudige maar zo smakelijke 'huis'- gerechten van vroeger schijnen te hebben afgezworen.

Nino Tomadesso (bril in handen) als eerste Chevalier d'Honneur van Kasteel Erenstein.

WINE CELLAR

De intimiteit van The Wine Cellar deed mij aan mijn geliefde woonstad Maastricht denken. Het restaurant zou dan ook in 'Mestreech', met zijn bloeiend horeca-leven en gastronomische guitigheden, beslist niet misstaan. De 'Cellar' heeft veel (Europese) sfeer, de bediening is correct en de Muscadet ging er die avond bij mij in als Gods woord in een ouderling. De Franse droge, lichte, witte wijn — een drank die vooral na de laatste wereldoorlog erg populair is geworden — vergezelde 'crevettes exotique'. Hartig gekruide garnalen die mij, aan de vooravond van mijn terugkeer naar Europa, beseffen deed dat ik tijdens een kort verblijf op Curaçao veel te weinig van de heerlijke Creoolse, zo ge wilt Antilliaanse, keuken met al haar ingrediënten en bereidings- wijzen had kunnen opsteken.

AVILA BEACH

Zeker, er was nog een avond in Avila Beach Hotel geweest, een dinerbuffet in de openlucht met muzikale Mexicaanse klanken en met uitzicht op de Caribische zee op de koop toe. Sfeerrijk en bijzonder aangenaam. Het had een facetje kunnen bijdragen aan een vluchtige kennismaking met Curaçao, zoals het eet en drinkt.

ANGEL TROMP OP DE MARKT

En zeker, ik dronk op de overdekte markt van Willemstad een bruinachtige, ietwat bitter smakende 'mauby tree' en luisterde er naar Angel Tromp, die zo vriendelijk was te vertellen hoe hij die drank samenstelde, maar er waren op die markt nog zoveel andere dingen waarvan ik het mijne had willen weten en proeven... En op het eiland waren nog zoveel andere spijshuizen, die mij een beter en uitgebalanceerder beeld hadden kunnen verschaffen van een keuken die ontstond na samensmelting van verschillende kulturen, tradities en gewoonten.

VERRASSING

Genietend van een schitterend uitzicht vanuit het Plaza Penthouse Restaurant op Willemstad en St. Annabaai, visueel spelend met duizenden lichtjes van een stad met een hart, werd mijn aandacht getrokken door een vrouw en een man die kennelijk moeder of schoonmoeder uit Nederland pas op bezoek hadden. De oude maar vitale vrouw wendde haar blik van avondlijk Willemstad naar de menukaart des huizen, liet zich adviseren maar duidelijk niets opdringen, keuvelde, nadat de maître d'hotel de bestellingen had opgenomen over ditjes en datjes en haalde op een zeker ogenblik een grote tas te voorschijn die al die tijd naast haar op de grond had gestaan. "Ik heb een verrassing voor jullie", zei ze vergenoegd. Uit haar tas diepte ze een heuze in cellofaan verpakte... peperkoek op. Het paar tegenover haar begon hard te lachen van plezier. "Hoe ben je op het idee gekomen", riep de vrouw uit terwijl haar manlief het cellofaan verwijderde en vervolgens kordaat het mes in de honingkoek zette, een dikke plak afsneed en er gulzig in begon te bijten als was hem een delicatesse voorgeschoteld. Het beeld was amusant, had iets vertederends zelfs. Ieder zijn meug, maar ik zelf blief geen peperkoek. En zeker niet op Curaçao, een eiland dat waarachtig wel tal van andere lekkernijen te bieden heeft...

Curaçao Culinair op zaterdag

Het public relations- bureau MPI Produkties vervaardigde, op verzoek van de directie en redactie van de Amigoe, een serie van vijf pagina's met artikelen die een overzicht trachten te geven van de culinaire mogelijkheden op Curaçao. De serie is bedoeld om een stimulans te zijn voor:

De consument: Om met familie, vrienden en zaken- relaties wat vaker uit eten te gaan, wat vaker te zoeken naar iets nieuws, iets gezelligs en iets lekkers.

De restaurateur: De restaurant- eigenaar te stimuleren nog beter zijn best te doen, nog meer kwaliteit te leveren, nog meer gezelligheid, service en...een vriendelijke bediening.

De kok: In deze serie artikelen krijgt de kok een waardering voor zijn produkt dat hij / zij in de keuken klaar maakt, met liefde voor het vak. Een stimulans om in de toekomst nog lekkerder en attraktiever te koken.

Curaçao Culinair in vogelvlucht

De gegevens zijn tot stand gekomen, met toestemming van de auteur en uitgever van het Reishandboek voor Curaçao door Rien van der Helm en Uitgeverij Elmar. Op Curaçao te koop bij boekhandel Van Dorp/Eddine.

Bewust is een zo volledig mogelijke lijst van restaurants opgesomd, omdat het Reishandboek inmiddels uitverkocht zou kunnen zijn.

Belle Terrace Avila Beach Hotel, Penstraat 130, Willemstad, tel.: 614377. Gedeeltelijk openlucht restaurant met uitzicht op zee. Vanaf dit 'mooie terras' heeft men uitzicht op de bij het hotel behorende kleine baai met strand. Prima keuken.

Bellevue restaurant Baai Macolaweg 6, Parera, tel.: 54291/54294. Net buiten Punda in Parera ligt dit lokale restaurant annex appartementengebouw (40 kamers). Het restaurant heeft een uitgebreide kaart met vooral veel Creoolse gerechten.

Bistro Le Clochard Riffort, Otrobanda, Willemstad, tel.: 625666/625667. Uitstekend restaurant gesitueerd in de bogen van het historische Riffort bij de opening van de haven. Vraag naar een tafeltje met uitzicht op zee. Vooral voor een romantisch diner voor twee aanbevolen. Attente bediening.

Bon Appetit Hanchi di Snoa 4 (hoek Gomezplein), tel.: 616916. Lunchroom annex restaurant voor ontbijt, lunch en diner. Kleine kaart met gerechten als uitsmijters, haring, sandwiches, hamburgers, enzovoort.

Chez Susenne Blomonteweg 1, tel.: 88545. Er is iedere dag een ander menu, dat aan de muur hangt. De schotels zijn zeer redelijk geprijsd.

Chung King Wilhelminaplein 1, Punda, tel.: 611855. Eenvoudig Chinees restaurant op de eerste verdieping. De kwaliteit van het eten is redelijk. Afhaal- service aanwezig.

El Entablao Indjuweg 47, Dominguito, tel.: 614855. Een bijzonder gezellig restaurant. Specialiteiten zijn hier de Chileense gerechten. De bediening is geheel in Zuidamerikaanse stijl (met strooien hoed en rode sjerp) gekleed. Aanbevolen!

't Gouden Spit Cas Coraweg 56- A, tel.: 75388/81025. Een fraai aangekleed restaurant. Hier was vroeger El Sultan gevestigd. Goede gevarieerde keuken. Prettige bediening. Onthouden!

Fort Nassau Fort Nassau, Willemstad, tel.: 613450/613086. Vanuit dit restaurant heeft men een meer dan schitterend uitzicht op de haven van Willemstad, de Isla raffinaderij en de Santa Anna Baai. Een restaurant dat men zeker moet bezoeken. Probeer als dessert de Coupe Orange.

Fort Waakzaamheid Taveerne Fort Waakzaamheid, Otrobanda, tel.: 623633/625220. Gelegen nabij de Otrobanda- oprit van de Julianabrug. Men heeft vanuit dit restaurant een prachtig uitzicht op Otrobanda. Sfeervol openlucht restaurant met een internationaal georiënteerde keuken. Het geheel oogt enigszins Spaans.

Funchi Pot Landhuis Jan Kock, tel.: 648087. Gesitueerd in het souterrain van het befaamde landhuis Jan Kock. Hier serveert men eenvoudige gerechten uit de lokale keuken, naar Hollandse specialiteiten als pannekoeken en dergelijke. Geen vaste openingstijden, dus van te voren telefonisch informeren.

Garuda Curaçao Seaquarium, Bapor Kibra, tel.: 616419. Indonesisch restaurant waarvan de eigenaresse geboren is in Indonesië, wat goed te merken is aan de gerechten die worden gereserveerd. Prima kwaliteit. Aanbevolen (Garuda is nu gesloten vanwege de geplande verhuizing naar het voormalige Piscadera- gebouw nabij het Curaçao Caribbean Hotel; red. Amigoe).

Golden Star (Bar & Restaurant) Socratesstraat 2, Willemstad, tel.: 54865/54795. Restaurant met een eenvoudig interieur. De kaart telt voornamelijk Antilliaanse gerechten. Zeker doen!

II Barile Hanchi di Snoa 12, tel.: 613025. Restaurant nabij de Mikvé Israël- Emanuel Synagoge. Het restaurant bevindt zich op de eerste etage. Beneden bar annex lunchroom met kleine kaart. Het restaurant heeft uitstekende pasta voor relatief weinig geld.

Rijsttafel Indonesia Mercuriusstraat 13, Klein Davelaar, tel.: 612606/612999. Specialiteit is hier Indonesische rijsttafel. Er is een apart gedeelte met drie tafels voor intieme diners. De kaart verandert elke maand. Keuze uit verschillende rijsttafels. Attente gastheer en goede bediening. Zeker bezoeken!

Jaanchi's Restaurant & Apartments Westpunt 15, tel.: 640354. Stop op weg naar Westpunt bij Jantje Christiaan en laat hem enkele Antilliaanse specialiteiten als Wahoo Creole, Funchi en gebakken banaan bereiden. Eenvoudige menukaart met dagelijkse visgerechten (afhankelijk van de vangst).

't Kokkeltje Hotel Holland, F.D. Rooseveltweg 524, tel.: 81120/81084/82875. Dit restaurant is gelegen bij het zwembad van Hotel Holland dat nabij de luchthaven ligt. Zoals de naam al doet vermoeden, staat hier voornamelijk vis op het menu, waaronder vers uit Nederland ingevlogen paling, schol, kabeljauw, makreel, enzovoort.

Bistroëlle Schottegatweg/Asteroïdenweg, tel.: 76929/70408/76784. Elegant restaurant gelegen achter het Promenade Shopping Center. Het restaurant ziet er smaakvol en bijzonder verzorgd uit en dat geldt ook voor de kaart. De wijnkaart zier er ook uitstekend uit. De prijzen zijn redelijk tot duur, maar de kwaliteit maakt veel goed!

Lam Yuen Fokkerweg 25, tel.: 615540/613462. Een van de betere, zo niet de beste Chinees van het eiland. Probeer hier de Curry Shrimp. Aanbevolen!

Larousse Penstraat 5, Willemstad, tel.: 55418. Gesitueerd in een prachtig oud gebouw dat bijna 250 jaar oud is. De kaart is niet omvangrijk en telt ongeveer tien hoofdgerechten. Over het algemeen erg druk en gezellig. Het is raadzaam vooraf te reserveren!

Le Recif Otrobanda, Willemstad, tel.: 623824. Sfeervol, intiem restaurant met opvallende decoraties aan de muur in een historische omgeving. Vis is hier de specialiteit. Na elf uur 's avonds kan er worden gedanst. Ook dit restaurant bevindt zich in de bogen van het Riffort. Er staan ook enkele vleesgerechten op de kaart.

OASIS Savonet 79, Sabaneta, tel.: 640085. In een voormalig slavenhuisje (in het vroegere slavendorp van Savonet) gesitueerd restaurant nabij de entree van het Christoffelpark. Eenvoudige kaart met heerlijke lokale gerechten. Er is ook een dancing. Vriendelijke bediening. Aanbevolen!

Paradiso Colon Shopping Center, Willemstad, tel.: 626266. Restaurant met bar in het Colon Shopping Center. De kaart is bijzonder uitgebreid. Er is ook een afhaalservice (ook nachtrestaurant; red. Amigoe).

Penthouse Restaurant Curaçao Plaza Hotel & Casino, Plaza Piar, tel.: 612500. Dit restaurant is gelegen op de bovenste etage van het Curaçao Plaza Hotel en biedt een schitterend uitzicht op de Santa Anna Baai, op Punda en Otrobanda. De kwaliteit van de keukens is in overeenstemming met de prijzen.

Pisces Seafood Caracasbaaiweg 476, tel.: 672181. Restaurant gesitueerd in een houten gebouwtje aan de Caracasbaai. In de verte is Fort Beekenburg te zien. Vooral de op Antilliaanse manier bereide 'catch of the day' - verser kan niet - is een goede keus. De gerechten zijn bereid volgens plaatselijke gebruiken. Genieten dus van de Creoolse keuken.

Playa Forti Westpunt, tel.: 740273. Populair restaurant om zijn voortreffelijke visgerechten. Het ligt op een uitstekende rotspunt en men heeft er een schitterend uitzicht op de baai.

Queen's View Rooi Santu 620, Klein Zuurzak, tel.: 675105. Op een heuvel gelegen restaurant met een schitterend uitzicht op de feeëriek verlichte Caracasbaai. Uitstekende menukaart. Kleine wijnkaart met Franse wijnen, enkele Duitse wijnen en Moët Chandon en Mumm Champagne. Er is een vleugel aanwezig en in het weekend is er 'live' (piano)muziek. Aanbevolen.

Rodeo Ranch Saloon & Steakhouse Curaçao Seaquarium, Bapor Kibra, tel.: 615757. Er worden hier voortreffelijke steaks gereserveerd. Dit alles in Western stijl. Op de menukaart staan naast de steaks ook visgerechten.

Rose Garden Bar & Restaurant Caracasbaaiweg 56, tel.: 614674. Bijzonder uitgebreide kaart met ruim 230 gerechten. Sober, maar netjes ingericht.

Tamarijn Schottegatweg West 365, tel.: 84538. Eenvoudig restaurant met vóór een ommuurd terras. Er vinden regelmatig 'live'- optredens plaats. Kleine kaart aan de muur, met onder andere steaks en stoba- gerechten.

De Taveerne Landhuis Groot Davelaar, tel.: 70669. Exclusief restaurant in het gerestaureerde landhuis Groot Davelaar. De tafels zijn roodgedekt en het geheel is sfeervol verlicht met oude olielampen (nu voorzien van elektriciteit). Zeer de moeite waard!

Wine Cellar Concordiastraat/Ooststraat, Willemstad, tel.: 612178. In een voormalige winkel gesitueerd restaurant met een huiselijke sfeer. Prima kaart. Er is een klein terras aan de voorkant. Specialité du Chef wisselt dagelijks, aanrader. Wel vooraf reserveren!

Zeelandia Landhuis Zeelandia, Polarisweg 28, tel.: 615198. Sinds maart 1987 is het restaurant na 18.00 uur ook voor toeristen toegankelijk. Als u hier wilt dineren dan wel even van tevoren reserveren. De toegangsprijs bedraagt $ 1,- per persoon. Er is verder een schitterende bar in het landhuis. De keuken en bediening zijn uitstekend. Aanbevolen!

TIP

Uitknippen en opplakken op de keukendeur of in uw burolade als geheugensteuntje waar u de volgende keer kunt gaan eten. Veel plezier en eet smakelijk, toegewenst door Toine Diepstraeten.

SALSA: *Een nieuwe rage na Dirty Dancing*

ziel terug op de dansvloer

Salsa'- hoofdrolspelers Robby Rosa en Angela Alvarado liepen er in Cannes opvallend ruig bij, maar dat was ook hun bedoeling. Gescheurde spijkerbroeken, leren jasjes en wapperende zwarte haren horen bij de stijl van de nieuwe dansfilm 'Salsa', die het succes van 'Dirty dancing' nog moet overtreffen.

Salsa is de naam van een dans die al zeker vijftig jaar bestaat en waarin passie en erotiek centraal staan. "Het is een Spaanse variant op Dirty dancing", zegt choreograaf Kenny Ortega (38). Hij weet wat hij over praat.

In 'Dirty dancing' liet hij het jeugdige dansvolk uitdagende bewegingen maken, waarin vooral de heuppartij ritmisch werd gebruikt. In 'Salsa' zit nog meer kracht en dat heeft te maken met de invloeden van Afrikaanse en Latijns- amerikaanse ritmes, die in deze dans verwerkt zijn.

In de film wordt door zo'n veertig jongens en meisjes gedanst. Er is vooral veel aandacht besteed aan het decor, dat een beetje grauw moest zijn om het karakter weer te geven van een arbeidersbuurt in een grote Amerikaanse stad.

Om die koude, bijna onwerkelijke sfeer te benadrukken is een hele batterij landingslichten van vliegtuigen gebruikt. Daarbij werden dan nog eens 432 computergestuurde concertlampen op straat gezet, die inmiddels zijn doorverkocht aan de popgroepen Van Halen en Iron Maiden.

"De temperatuur op de set steeg soms tot boven de 40 graden door al die lampen, maar dat versterkte nog de Latijns- amerikaanse sfeer", vertelt Ortega.

VRIENDSCHAP

Hij predikt de Salsa alsof het een nieuwe religie betreft. Niet alleen als dans, maar ook als levensuiting van de hedendaagse jeugd om zich af te zetten tegen de onpersoonlijke plastic consumptie- maatschappij.

"In deze film voelt de jeugd weer warmte. Het is geen goedkoop plezier of zomaar even een trend waar we geld uit willen slaan. Het heeft een diepere betekenis.

Een jongen en een meisje die de Salsa dansen, zijn op zoek naar menselijke warmte, vriendschap en — inderdaad — ook erotiek. De hele wereld zal de Salsa gaan dansen, omdat deze 'oerdans' korter bij het menselijk gevoelsleven ligt dan de normale moderne dansen. Salsa is hot".

Ortega is niet de eerste de beste. Behalve 'Dirty dancing' heeft hij nog heel wat meer op zijn conto staan. Zo verzorgde hij de choreografie voor de clips van Madonna, The Pointer Sisters, Billy Joel, Fleetwood Mac en Cher en werkte hij als danser met Raquel Welch, Bette Midler, Ethel Merman, The Runaways en Chaka Kahn.

JONGER

De hoofdrolspelers zijn veel jonger en minder ervaren. Robbie Rosa (pas 18) en Angela Alvarado (20) spelen twee jongeren, die opgroeien in de grote Latinobuurt in Los Angeles. Ze hebben daar geen moeite mee. Dat gegeven komt grotendeels overheen met hun afkomst.

Robby Rosa, een in New York geboren Portoricaan, speelde enkele jaren in de succesvolle popgroep Menudo, voor hij vorig jaar naar Hollywood verhuisde. Hij brengt binnenkort zijn eerste soloalbum op de markt.

"Ik wil die muziekcarrière niet laten schieten, want in Hollywood weet je het maar nooit", zegt Robby nuchter. Als je hem ziet lopen, lijkt het alsof hij rubberen benen heeft, die deinen op de ritme van de Salsa.

De film 'Dirty dancing' heeft vooral bij de jeugd tot een ware rage geleid. Op de dansvloer worden de meest uitdagende poses aangenomen, zoals dat in de Amerikaanse rolprent wordt gedoceerd. Maar terwijl het succes van de film nog nadreunt, er een televisieversie aankomt, en het vervolg in de maak is, staat in Nederland alweer een nieuwe danstrend voor de deur: Salsa, genoemd naar de gelijknamige nieuwe film die eerlang in de Nederlandse bioscopen te zien zal zijn. In Cannes beleefde 'Salsa' zijn wereldpremière. Daar waren ook de hoofdrolspelers en choreograaf Kenny Ortega, die ook verantwoordelijk was voor het heup- en benenwerk in 'Dirty dancing'. Daar was ook even tijd voor een gesprek.

Een puur-natuur verschijning is Angela Alvarado, zijn vriendin en tegenspeelster in de film. Geboren in Puerto Rico en opgegroeid in New York waar ze toneel, jazz, ballet en flamenco studeerde. In Hollywood kwam ze al snel aan de bak met kleinere rollen in 'Rappin', 'She's having a baby' en 'South Bronx heroes'.

Bekendheid kreeg ze door haar sensuele verschijning in de video 'Heatbeat' van Miami Vice-ster Don Johnson. Logisch dat ze daarna ook in de serie zelf haar opwachting maakte, evenals in de televisieseries 'Private eye' en 'Who's the boss'.

Haar verschijning in Cannes was niet die vàn een gekunsteld sterretje, integendeel. Wat onwennig en zonder één streepje makeup presenteerde ze zich voor de fotografen.

En daarmee past ze precies bij wat de film wil uitdragen: de ziel. Geen poeha, geen overdreven verwachtingen, want die bestaan niet in de oude, grauwe stadswijken.

Salseros', zoals de Salsadansers worden genoemd, zijn de kinderen van de straat, net als bij Breakdancing. Maar die kinderen kwamen uit de onderlaag van de Bronx, de treurigste wijk van heel Amerika.

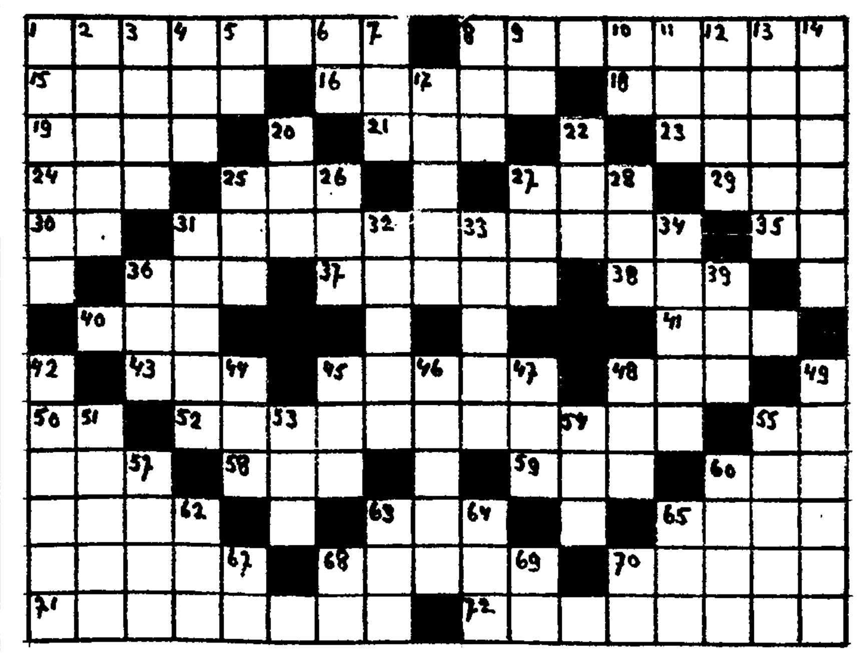
TRENDS

Hollywood pikt steeds vaker de trends op van de straat, en dan vooral daar waar het de mensen niet al te best gaat. Na de golf aan fantasieprodukten over buitenaardse wezens heeft de filmindustrie ontdekt dat er nu een grote markt is voor geromantiseerde thema's uit de rauwe werkelijkheid.

In hoeverre Salsa als rage weer voorbij zal waaien, net zoals dat met Breakdancing is gebeurd, valt te bezien. Uiteraard zegt Kenny Ortega dat het niet zomaar een rage is, maar een fenomeen dat veel dieper gaat, en dus ook langer stand zal houden.

Menahem Golan, de baas van het filmimperium Cannon dat de film uitbrengt, is helemaal niet bang voor een al te kortstondig succes: "Breakdancing is weliswaar uit in Amerika, maar in China is de film nu razend populair", zegt hij. "Daar staat nu een miljard Chinezen te dansen".

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. Grond- beschrijving; 8. Tot koeken geperst vlees en vruchten; 15. Schoeisel; 16. Grote beker; 18. Drie opeenvolgende nummers in een loterij; 19. Land in Azië; 21. Eikeschors; 23. Sterk smakend; 24. Plant; 25. Per; 27. Gezet; 29. Voorzetsel; 30. Oneven; 31. Tijdsaanduiding; 35. Neon; 36. Vogel; 37. Dierentuin; 38. Onaantastbare stof; 40. Droog; 41. Gevel; 43. Uiting van genegenheid; 45. Doortrapte schurk; 48. Bron; 50. Voormiddag; 52. Bondgenoot; 55. Persoonlijk voornaamwoord; 56. Wiel; 58. Stapel; 59. Scheepstouw; 60. Staafje; 61. Deel van een trap; 63. Watering; 65. Eetgerei; 66. Drukkende lasten; 68. Bedoelen; 70. Trans; 71. Ontkennend; 72. Orgelstem.

VERTIKAAL: 1. Plant; 2. Bijbelse figuur; 3. Verward; 4. Woonboot; 5. Vaartuig; 6. Daar; 7. Vlaktemaat; 8. Teer; 9. Bijwoord; 10. Meterton; 11. Europeaan; 12. Bevestigings- middel; 13. Plaats in Drente; 14. Malie; 17. Gemeenschappelijke weide; 20. Engelse titel; 22. Havenplaats; 25. Gevuld; 26. Turkse titel; 27. Titel; 28. Wig; 31. Plaats in Groningen; 32. Eens; 33. Landhuis; 34. Uithangteken; 36. Kledingstuk; 39. Sukkel; 42. Bordpapier; 44. Tennisterm; 45. Verlaagde toon; 46. Plaats in Noord Brabant; 47. Ontploffings- middel; 48. Zuivelprodukt; 49. Deel van een huis; 51. Rivier in Frankrijk; 53. Laagte; 54. Mager; 55. Rivier in Frankrijk; 57. Beslag; 60. Vaartuig; 62. Tijdsaanduiding; 63. Moed; 64. Voordat; 65. Herhalen; 67. Administratie troepen; 68. Persoonlijk voornaamwoord; 69. Neon; 70. Ter inzage.

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 1. Gestadig; 7. Orangist; 13. Rei; 14. Kunne; 16. Nor; 17. Ar; 18. PLO; 20. Las; 21. Kol; 23. Mi; 24. Baard; 26. Wenen; 28. Aalt; 29. Kalmweg; 30. Eelt; 31. Oeral; 33. Beest; 35. Ir; 37. Ros; 38. Gas; 40. Let; 41. De; 42. EEG; 44. Velen; 46. Gok; 47. Partner; 48. Roteren; 49. Fel; 50. Terug; 52. LOM; 54. Al; 55. Pop; 57. NAM; 58. Pit; 60. Ra; 61. Gapen; 63. Lager; 65. Uier; 66. Dateren; 67. Rato; 68. Bidet; 70. Gewas; 72. E.d.; 74. Aal; 75. Vel; 77. Lap; 78. Aa; 79. Uit; 81. Zenuw; 83. Ala; 84. Salpeter; 85. Waggelen.

VERTIKAAL: 1. Gradatie; 2. Eer; 3. Si; 4. Aula; 5. Ik; 6. Gul; 7. Ons; 8. Re; 9. Neon; 10. In; 11. Som; 12. Tripteak; 15. Naamval; 18. Pater; 19. Orkas; 21. Kegel; 22. Leest; 24. BLO; 25. Dal; 26. Web; 27. Net; 32. Roetmop; 34. Eeneiig; 36. Repel; 38. Geren; 39. Serum; 41. Donor; 43. Gal; 44. Vet; 45. Nog; 46. Gel; 49. Fabuleus; 51. Raderen; 53. Majoraan; 55. Paria; 56. Pedel; 58. Panel; 59. Terap; 61. Geb; 62. Nat; 63. Leg; 64. Ras; 69. Dame; 71. Waag; 73. Dia; 75. Ver; 76. Luw; 78. Ale; 80. TL; 81. Ze; 82. WA; 83. Al.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Aura Tromp
Bgr. 77
Aruba

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen in het kantoor van de Amigoe te Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags) of in Oranjestad, Aruba.

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór donderdag 28 februari 1988 tien uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

Zwart Brazilie voelt slavernij nog steeds

RIO DE JANEIRO — "Een eeuw afgeschaft: er is niets veranderd, dat gaan we nu doen". Dit is een van de leuzen waarmee zwarten in Brazilië het feit herdenken dat honderd jaar geleden officieel de slavernij in hun land werd afgeschaft.

De regering heeft een officiële feestdag uitgeroepen, maar veel zwarten zijn niet van plan de samba te dansen. In Rio de Janeiro en Salvador zijn slagzinnen als 'Een eeuw niets' op de muren te lezen. Militante groepen zwarten hebben opgeroepen de herdenkings- bijeenkomsten te boycotten. Dagenlang zijn er manifestaties en debatten gehouden. In Rio de Janeiro gingen duizenden zwarten onder zware politiebewaking de straat op uit protest tegen het in hun ogen misplaatste feest. Een liedje met de titel 'Honderd jaar afgeschaft: vrijheid of illusie' wordt overal uit volle borst gezongen.

ZELFDISCRIMINATIE

"Het Braziliaanse racisme is niet terug te vinden in de wet maar wel in de mentaliteit", schrijft het Onderzoeks- instituut voor Zwarte Cultuur (IPCN) in Rio de Janeiro in een recent document. Volgens het IPCN mag de wet van een eeuw geleden dan hebben afgerekend met de slavernij, 'raciale vooroordelen' zijn nog steeds volop aanwezig in het grootste land van Latijns- Amerika. Brazilië was de laatste natie op het Amerikaanse continent die de slavernij officieel verbood. De wet waarmee dat gebeurde, de 'Aurea', telde slechts twee zinnen.

De discussie over rassen- discriminatie begint al bij de bevolkings- cijfers. Volgens het Braziliaanse Geografische en Statistische Instituut is 48 procent van de bevolking zwart of gekleurd. De volkstelling van 1980 zou dat hebben uitgewezen. Maar het IPCN en andere zwarte instituten zijn ervan overtuigd dat deze cijfers niet kloppen. In werkelijkheid vormen de blanken volgens hen een minderheid. De verklaring? "Het racisme is zo sterk dat negers en mulatten soms zelf opgeven dat ze blank zijn", stellen ze.

'GOED VOORKOMEN'

Bij het zoeken van werk blijken zwarten veelvuldig te worden achtergesteld. Zo wordt in veel advertenties geëist dat de sollicitant een 'goed voorkomen' heeft. Iedere Braziliaan weet wat daarmee wordt bedoeld: dat de persoon in kwestie blank moet zijn. De firma Manpower maakte het onlangs helemaal bont door openlijk de zinsnede "Zwarten worden niet geaccepteerd" in een advertentie op te nemen. Het IPCN en de anti- racismebeweging SOS klaagden Manpower hiervoor aan bij de regering. Minister van justitie Paulo Brossard kondigde daarop een onderzoek aan.

* *Blanke Braziliaanse politie pakt een zwarte zwerver op.*

Ondanks hun vermeende meerderheid zijn zwarten sterk onder- vertegenwoordigd in de politiek. Van de 559 Congresleden zijn er bijvoorbeeld maar zeven zwart. De wetgevende vergadering van de deelstaat Bahia, waar 80 procent van de bevolking zwart of gekleurd is, telt maar een zwarte op een totaal van 63 afgevaardigden. Zwarte burgemeesters, rechters, en andere hoogwaardigheids- bekleders zijn zeer schaars.

Volgens studies werkt de tv in Brazilië de blanke suprematie sterk in de hand. In reclamespots en Braziliaanse tv-series figureren vrijwel nooit zwarten. Als ze er al een rol in spelen, is het als bediende of arme sloeber.

PELE

Slechts in sport (Pele), muziek (zangers als Milton Nascimento) en religie spelen Brazilië's zwarten een rol van betekenis die ook door blanken worden erkend. Zo zijn van oorsprong Afrikaanse riten vrijwel volledig geïntegreerd in het katholieke geloof, een fenomeen dat wordt aangeduid als "syncretisme". De zwarten lijken momenteel hernieuwde belangstelling te krijgen voor de Afro- en rastafaricultuur. Zo maakt de capoeira, een soort gevechtsdans uit de slaventijd, een sterke bloeiperiode door. Sommigen zien daarin een voorbode van een groeiend zwart bewustzijn, dat mogelijk ook politieke gevolgen zal krijgen.

Maar pessimisten menen dat ook de komende eeuw het raciale onderscheid slechts zal wegvallen tijdens het jaarlijkse carnaval, als alle Brazilianen even gelijk zijn. De negers hebben hun "senzala" (het onderkomen van de slaven) de afgelopen honderd jaar slechts verwisseld voor de "favela" (de krottenwijk) en niets wijst erop dat dat zal veranderen, zeggen zij. Historici zoeken de oorzaak deels in de gebeurtenissen vlak na de afschaffing van de slavernij. Terwijl in de Verenigde Staten vierduizend scholen werden opgericht voor de bevrijde slaven, werden de Braziliaanse zwarten aan hun lot overgelaten.

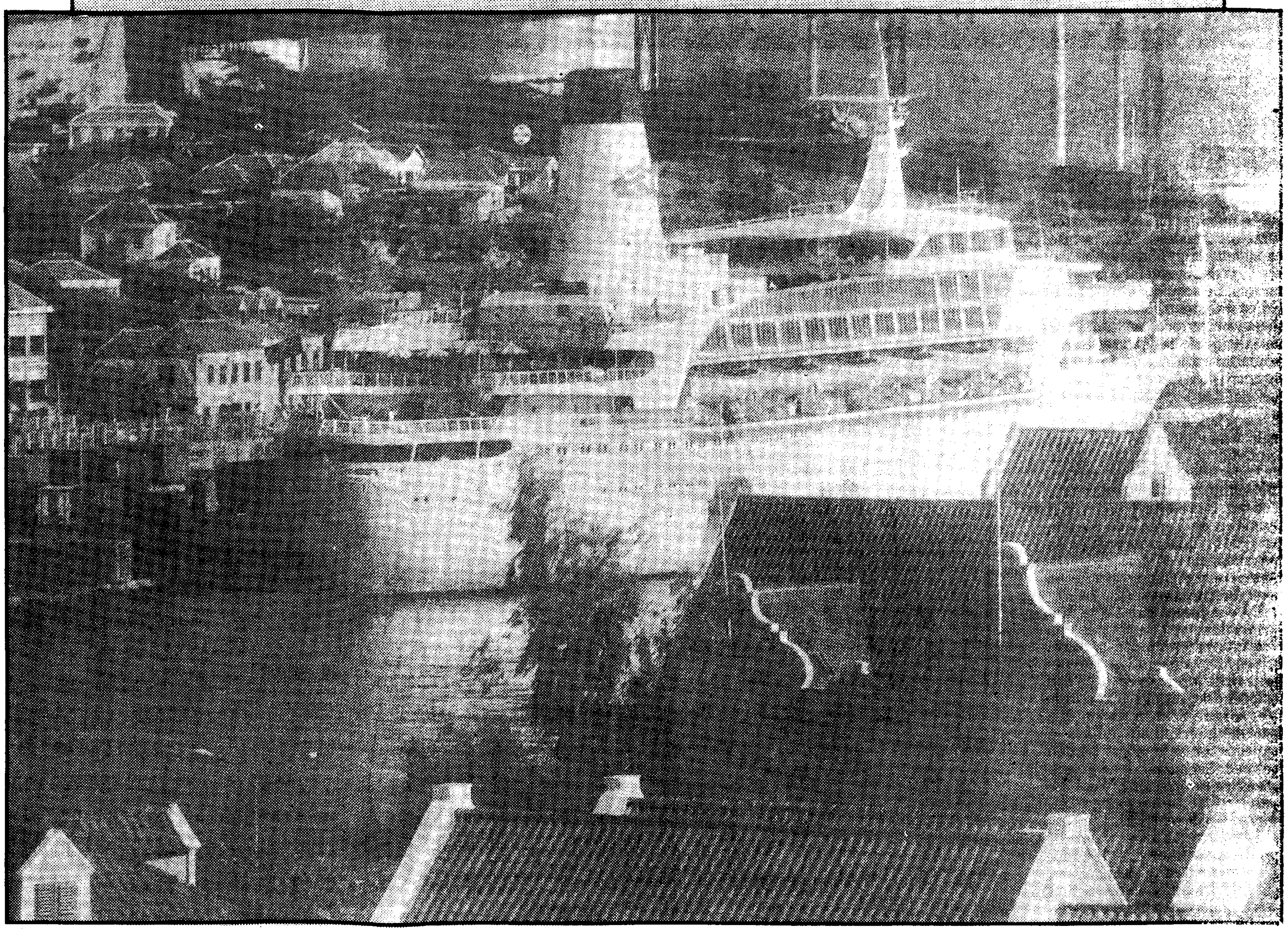
DAG VAN ZUMBI

Het befaamde 'tolerante' klimaat van Brazilië heeft volgens sommige onderzoekers de achterstelling van zwarten eerder in de hand gewerkt dan verminderd. Brazilië kende geen discriminerende bepalingen of gescheiden voorzieningen, zoals de Verenigde Staten en Zuidafrika. Daardoor zou ook het verzet van de zwarte bevolking zich nooit zo sterk hebben kunnen ontwikkelen als in die beide andere landen.

Toch hebben de zelfbewuste zwarte Brazilianen hun eigen symbool: Zumbi. Deze zwarte slaaf voerde eind zeventiende eeuw een opstand in het arme noordoosten aan, die bloedig werd neergeslagen door regeringstroepen. Niet de afschaffing van de slavernij, maar Zumbi's sterfdag, 20 november, zou als de 'zwarte' herdenkingsdag bij uitstek moeten gelden, menen militante zwarte leiders.

Curaçao is veruit het grootste eiland van de Nederlandse Antillen, waartoe verder behoren: St. Maarten, St. Eustatius, Saba (de drie Bovenwindse eilanden) en Bonaire dat evenals het hoofdeiland benedenwinds ligt. Tot 1 januari 1986 maakte ook Aruba er deel van uit, maar toen kreeg dat eiland de Status Aparte, een zelfstandige status binnen het Nederlands koninkrijk. De rest (160.000 mensen) is bestuurlijk en financieel autonoom, maar onderdeel van Nederland.

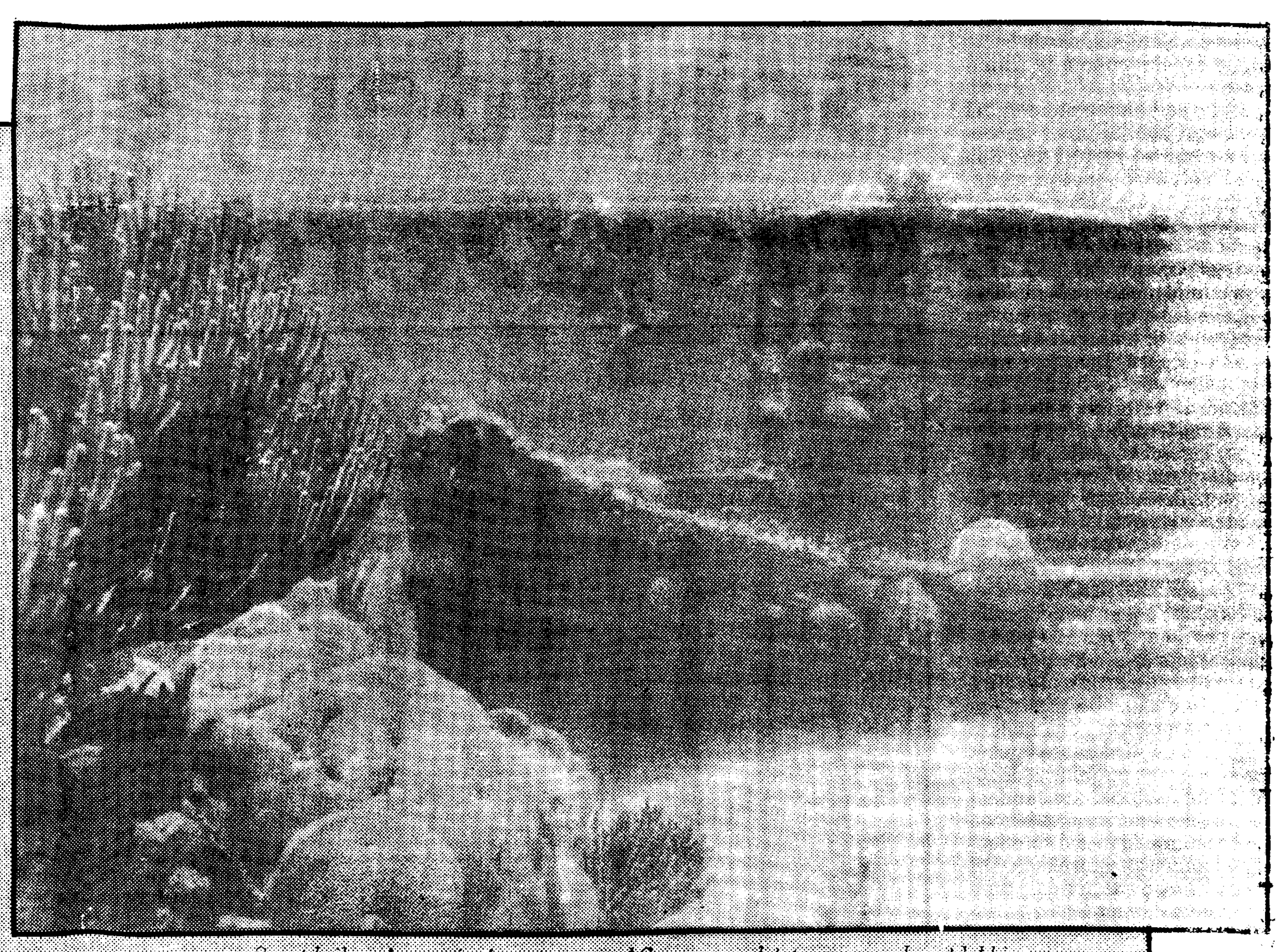
Na veel voorspoed en een geweldige boom in de economie keerde door een samenloop van negatieve omstandigheden vooral voor Curaçao het tij. Het eiland raakte zowel politiek als economisch in het slop. De werkloosheid liep op tot dertig procent. Het tekort op de begroting dreigt tot het begin van de jaren negentig op te lopen tot zo'n miljard gulden. Reden voor de huidige premier Maria Liberia- Peters om in Den Haag extra financiële steun te vragen. Daar is met nogal wat scepsis op gereageerd. Ze ging met minder naar huis dan ze vroeg. "Want", luidde de algemene reactie, "stel eerst zelf maar eens orde op zaken". Ze zijn er op Curaçao hard mee bezig. Een bericht uit ons laatste overzeese gebiedsdeel.

Vrijwel dagelijks meren cruiseschepen af in het 'oud- Hollandse' Willemstad. Op de achtergrond is nog juist een deel van de olieraffinaderij zichtbaar.

CURAÇAO oud zeer, nieuw elan

De moeilijke overgangsfase van een eiland in het slop

Sportduikers komen in de wateren rond Curaçao vaak tot verrassende ontdekkingen.

Vooral in deze economisch sombere tijden kunnen Curaçao en de rest van de kleinere Antillen de zon best als lokkertje gebruiken voor verbetering van de betrekkingen met het doorgaans kille moederland in dat verre Europa. "Overwinteren in eigen land, in dat andere, altijd warme en droge deel van ons koninkrijk", is voor Nederland natuurlijk een ongekende slogan. Die Curaçao als toeristisch paradijs aanprijst. Maar met het promoten van de klimatologische voordelen verklein je de 'afstand' nog niet die er zowel letterlijk als figuurlijk bestaat tussen beide landsdelen.

Onbekendheid, wantrouwen en verschil in mentaliteit vooral, gekrakeel in Den Haag over de politiek- economische toestand 'aan de andere kant' en gemor op de Antillen over de houding en het onbegrip van de Nederlanders en hun leiders werpen nog altijd moeilijk te nemen barrières op. En ook al roept Maria Liberia- Peters, premier van de Antillen, hartstochtelijk 'Curaçao is de parel van de Caribbean, door God zelf neergelegd', er moet nog heel wat aan het sieraad gepoetst worden om het zijn ware glans terug te geven. Het wederzijdse vertrouwen in met name de goede politieke wil dient hersteld te worden. De geringe gemiddelde regeertijd van een Antilliaans kabinet van krap achttien maanden bijvoorbeeld getuigt bepaald nog niet van stabiliteit; daar klapt Den Haag de handen niet voor warm. Zelfs de eilandbewoners zelf weten: Op Curaçao en omgeving is altijd politieke ruis.

In economische zin vraagt het bedrijfsleven op de Antillen: "Gun ons wat tijd, wees een beetje tolerant. We werken hard aan een herstel- programma na de klappen die we kort na elkaar, soms tegelijk zelfs, moesten incasseren. Het is ons in het verleden, in de goeie tijd, als 't ware aan komen waaien. We moeten nu zelf initiatieven ontwikkelen. Dat lukt. Met een beetje hulp en vertrouwen van anderen".

steed en ook op televisie zijn er regelmatig spotjes, waarin de verkeerde en juiste benadering naast elkaar worden gezet. De resultaten zijn merkbaar. Het is nu al veel beter met de serviceverlening dan twee, drie jaar geleden. Dat werkt in ieders voordeel. Zie het maar zo: als wij meer Nederlandse toeristen krijgen, dan is dat goed voor de werkgelegenheid en hebben we minder financiële steun nodig. En de Nederlander raakt hier in dit altijd prachtige, zonnige klimaat sneller van zijn chagrijn en reumatiek af".

Er wordt ook wel enige aanpassing van de Europeaan gevraagd: 'Life is easy' op de Caribbean. En het tempo laag. Ze stappen wat langzamer door het leven, óók in de bediening. Dat is even wennen. Maar onder de tropenzon houdt iedereen al gauw en graag zijn gemak. Zelfs een altijd haastige Europeaan.

Toerisme is voor het 150.000 inwoners (een verzameling van — door vele generaties gevormd — 52 nationaliteiten maar Nederlandse onderdanen) tellende Curaçao hoofd- bestanddeel van de economie. Maar ook die taak kreeg een paar jaar geleden geweldige klappen. Algemeen directeur Hato van het CBT: "De grootste dreun kregen we door de devaluatie van de Venezolaanse bolivar. In de goede tijd, en dat is dus nog maar kort geleden, hadden we jaarlijks zo'n negentigduizend kooptoeristen uit Venezuela. Met veel overnachtingen. Vorig jaar nog maar zestienduizend. Dat scheelt heel wat aan inkomsten. Toch is er vorig jaar al in z'n totaliteit een kentering ten goede gekomen. Er was een lichte daling in het toeristenaantal uit Canada en de Verenigde Staten, maar een algehele stijging van twintig procent door een toenemend aantal uit Europa en dan met name uit Nederland. Voor 1988 verwachten we zelfs een stijging van veertig procent".

Vandaar ook dat er op Curaçao flink wordt geïnvesteerd (met veelal Amerikaans, Engels en nu toch ook Nederlands geld) in hotel- en recreatieprojecten. Albert Heijn en Vendex International studeren op plannen voor bungalows voor overwinteraars. De Lions- organisatie zet een gigantisch 'duikers'- complex op, met een groot hotel.

"We hebben momenteel een capaciteit van twaalfhonderd hotelbedden. Dat wordt de komende jaren meer dan verdubbeld. Veel bestaande hotels worden gerenoveerd of zijn aan het uitbreiden. We zijn echt op de goede weg. We hebben trouwens ook veel te bieden, denk maar eens aan de talrijke mogelijkheden voor sportduikers bij de koraalriffen. Er komen al grote groepen uit Europa op af. En aan de prachtige baaien en pintoreske stranden", prijst Hato het eiland, eigenlijk ter overvloede, aan. "Maar het zal en mag hier natuurlijk nooit zo worden als op Aruba, waar de hele kustlijn één uitgestrekte hotelketen is. Dan dreigt niet alleen het alom bekende gevaar van een monocultuur, maar je kunt het dan op een gegeven moment ook niet meer met je eigen mensen behappen. Dan moet je dus personeel van elders invliegen, zoals inderdaad op Aruba al gebeurt. Daar willen wij niet aan".

We hebben natuurlijk als Europese Nederlanders, zoals Maria Liberia ons steevast noemt, er een potje van gemaakt op Curaçao. Toen Shell daar nog floreerde en 'dure' medewerkers uit Europa aantrok, had de maatschappij er zijn eigen, mooi gebouwde kampementen, zoals Julianadorp en Emmastad. Zwaar bewaakte nederzettingen die een eilandbewoner alleen maar, na intensieve controle, mocht bezoeken als hij of zij de mooie huizen van de Macamba's (Hollanders) kwam schoonmaken. Tot zo'n dertig jaar geleden bleef die situatie bestaan.

Een dergelijke baas- knechtverhouding doet geen goed aan de verstandhouding. Ze kweekt wantrouwen, afstand, ook al zorgde Shell voor tamelijk hoge welstand op Curaçao.

"We zitten nu in een overgangsfase. Langzaam maar zeker dringt bij de Curaçaoënaar het besef door, dat de Nederlander van nu niet meer die blanke koloniaal is van toen, die maar met zijn vinger hoefde te knippen en op z'n wenken werd bediend. Dat was een ingewortelde gedachte", weet Willy Neef, directeur Europa van het Curaçaos Bureau voor Toerisme (CBT).

"De tegenwoordige Nederlander gedraagt zich normaal, ziet er verzorgd uit en geeft zelfs fooi. Dát is een verandering waar men aan moet wennen. Er zijn nu zelfs al hotels, die alleen maar Nederlandse en andere Europese gasten willen hebben in plaats van Amerikanen. Het betekent wel, dat er een omschakelingsproces op gang is gekomen. Het hotelpersoneel, barkeepers, taxichauffeurs en zo moeten hun, zeg maar, 'Amerikaanse behandeling' veranderen in een Europese. Dat gaat stap voor stap. Ze moeten zich steeds afvragen: 'Wat wil die klant. Hoe moet ik hem of haar bedienen'. Er zijn nu trainings- programma's. Er wordt in de horeca- opleiding veel aandacht aan be-

NIET AFHANKELIJK

Curaçao is niet afhankelijk van aléén het toerisme. Het eiland heeft door zijn strategische ligging èn accommodatie èn infrastructuur veel meer te bieden. Premier Maria Liberia wees er al eerder op. En ook mr. ing. Ernest 'Jacky' Voges, algemeen directeur van het havenbedrijf en voorzitter van het georganiseerde bedrijfsleven op Curaçao, kan er enthousiast over uitwijden. Na de algemene situatie te hebben geschetst en een beetje zijn gal te hebben gespuugd op de eilandsregering en de houding van Nederland.

"De Antillen tellen zo'n honderdzestig- duizend inwoners, verdeeld over vijf eilanden. Daarvan wonen er ongeveer honderdvijftig- duizend op Curaçao. Wij menen, of in elk geval 'men' meent, dat wij daar alles fysiek, financieel en organisatorisch mee kunnen bemannen. Vliegvelden, ziekenhuizen, hotels, winkels, de haven, de scheeps- reparatie, een dure waterfabriek, enfin: noem maar op. Dat is natuurlijk onmogelijk. Dus loopt iedereen op de toppen van z'n tenen. Maar we hebben altijd voordeel gehad van onze ligging, een ideale plaats voor internationale contacten, een soort springplank voor Europa naar Noord,- Midden- en Zuid-Amerika. Met dus veel economische mogelijkheden. En door vooral het inzicht en de handelsgeest van onze voorouders — dat moeten trouwens genieën zijn geweest — is het hier een van de meest welvarende streken in het Caribisch gebied geworden. Mede óók omdat Nederland, zo'n driehonderdvijftig jaar geleden, Curaçao nodig had als handelspost. We werden, om maar iets te noemen, het centrum van de slavenhandel: negers uit Afrika die door handige Nederlanders doorverkocht werden aan Amerika. Nu nòg kan Curaçao voor Nederland een vitaal punt zijn. Er wordt alleen te weinig gebruik van gemaakt. Dat moet verbeteren. Niet alleen uit economische overwegingen. Je hebt allemaal namelijk een 'life-line nodig. Een band met de moeder. Voor Curaçao moet die link heel stevig met Nederland liggen, en omgekeerd".

HAUSSE

"De afgelopen decennia is het op het eiland natuurlijk ook allemaal botertje tot de boom geweest, met een absolute hausse in het begin van de jaren tachtig. De olie- raffinaderij, de scheepsreparatie, de haven, het kooptoerisme uit Zuid- en Midden-Amerika vooral en de rest van de Caribbean en niet te vergeten de offshore- banking, de financiële dienstverlening dus met veel fiscale voordelen. Dat ging fantastisch. We werden verwend. Met name in de financiële offshore waren we uitermate succesvol. Tal van buitenlandse bedrijven vestigden hier hun financiële holding. Het eiland verdiende er goed aan, in korte tijd. Totdat zowel de Verenigde Staten als Nederland zeiden: dit gaat te ver. Het offshore- bankieren wekte de jaloezie op van onze grote broers. We werden teruggefloten en vorig jaar werd het belasting- verdrag met de Verenigde Staten opgeheven. Toen moesten we de tering weer naar de nering zetten. Eerder al was er een aanzienlijke terugloop in de scheeps- reparatie, het toerisme en de olieraffinage, met de uiteindelijke verkoop van de raffinaderij door Shell aan de eilandregering voor het — en dat was een goed gebaar — symbolische bedrag van een gulden. We verhuren hem nu voor dertien miljoen dollar per jaar aan de Venezolaanse staatsmaatschappij PVDSA, die er gelukkig weer volop werk voor heeft".

Min of meer gelijktijdig met die terugval van de economie werden de mogelijkheden voor het bedrijfsleven minder omdat de overheid het verzorgingsgebied overnam. Er werden steeds meer ambtenaren benoemd voor wie eigenlijk geen werk was: vriendjes en familie van al zittende overheidsdienaren. De Dok- maatschappij en de hotels werden door de eilandregering overgenomen. En dan gaat het natuurlijk in veel gevallen mis.

Maar nu ineens ziet de overheid dat produktieve arbeidsplaatsen alleen door het bedrijfsleven gerealiseerd kunnen worden. En dat heeft positieve effecten. Het bedrijfsleven op Curaçao krijgt nu de kans datgene te doen wat het altijd wilde doen. Met stimulerende ondersteuning van de regering.

Jacky Voges: "Nu ook blijkt er ineens een grote bereidheid tot samenwerking tussen dat bedrijfsleven, de industrie, de Kamer van Koophandel, de haven en alles wat daarbij hoort, het International Trade Center en toeristische organisaties. Er is een nieuw elan aan het ontstaan. Dat zie je aan de oprichting van lokale vestigingen. Er komen veel kleine zaken bij. Ik zeg vaak genoeg dat we nooit in deze crisis waren beland als we vijftien jaar geleden ook zo hard hadden gewerkt. Maar ja, we waren verwend. Een geluk nu is ook, dat het bedrijfsleven zichzelf heeft gesaneerd. Er is de afgelopen jaren veel overtollige ballast weggegooid. Nu pas ook zien onze industrie en bedrijfsleven zelf pas echt welke voordelen de ligging van Curaçao in het internationale handels- en scheepvaartverkeer heeft. Of kan hebben. De overheid is echter achtergebleven. Die zit nu met de handen in het haar en een groot overschot aan ambtenaren in de maag.

Om die af te laten vloeien hebben we vooral de door Liberia gevraagde extra steun van Nederland nodig".

RECESSIE

De heer Werdekker, directeur van de Kamer van Koophandel, kan ook nog een oorzaak opnoemen van de eigenlijk laat op gang gekomen opleving. "We hebben de signalen van verandering in de wereldeconomie, voor de recessie dus, niet tijdig gehoord. Anders waren we wellicht niet in een situatie beland dat we om extra steun moesten gaan bedelen".

Karel Jan Aster, directeur van de moderne container- terminal in Willemstad en Curaçao Port Services, is zichtbaar verheugd met het nieuwe elan op het eiland. "Er is nu duidelijk een tendens om met elkaar iets te doen en niet meer te wachten op de overheid. Wij nemen zelf initiatieven voor handelsmissies, naar Nederland, de rest van Europa en Zuid-Amerika met name. Wij misten vooral de contacten met het moederland en de Europese markt. Onze bedoeling is nu, dat wij bekendheid gaan geven aan hetgeen wij kunnen bieden. En dan blijkt dat wij ons zelf verkopen als de mensen van elders hier eenmaal geweest zijn".

"Ik zeg daarom ook, dat het van slecht ondernemerschap getuigt van de Nederlanders als zij niet zelf komen kijken — en dan een beslissing nemen. Wij hebben, en dat is in de Amerikaanse regio's algemeen bekend, een geweldige infrastructuur. Een prachtige haven, modern geoutilleerd, het grootste scheepsreparatie- dok van het westelijk halfrond, een groeiende vrije handels- en industriezône, een goed contact met onze Zuidamerikaanse buren en ga maar door".

"Als haven hebben wij een flinke reorganisatie doorgevoerd. Zo hebben we de vijf stuwadoorsbedrijven tot één samengevoegd.

Vervolg op pag. 19

De tijd is aangebroken om de 'armste van de armste' landen de helpende hand toe te steken. Deze, met name Afrikaanse, landen staan bij het buitenland zo zwaar in het krijt, dat ze niet in staat zijn op eigen kracht hun internationale schulden af te lossen.
Vandaar dat de zeven meest vooraanstaande industrielanden de schuldenlast van de allerarmste landen willen verlichten door onder meer een verlenging van de aflossings- termijn, een lagere rente en kwijtschelding van een deel van de schulden. Deze voorstellen werden onlangs gelanceerd op een topontmoeting van de zeven rijkste landen in het Canadese Toronto. Het schulden- vraagstuk, dat behalve in Afrika ook met name in Latijns- Amerika grote vormen heeft aangenomen, is daarmee echter nog lang niet de wereld uit. Maar het is wèl voor het eerst dat de zeven grootste industrielanden de politieke wil hebben getoond om wereldwijd de oplossing voor deze bedreiging van de internationale economie dichterbij te brengen.
Niet langer is het schulden- vraagstuk louter een probleem van de ontwikkelingslanden. De industrielanden erkennen nu openlijk dat ook zij baat hebben bij een juiste aanpak. Zo kan stap voor stap, in nauwe onderlinge samenwerking en met de Wereldbank in een centrale coördinerende rol, worden gewerkt aan de opbouw van de economieën in de Derde Wereld en het weer gezond maken van het internationale financiële stelsel.

RIJKE LANDEN WERKEN AAN VERLICHTING

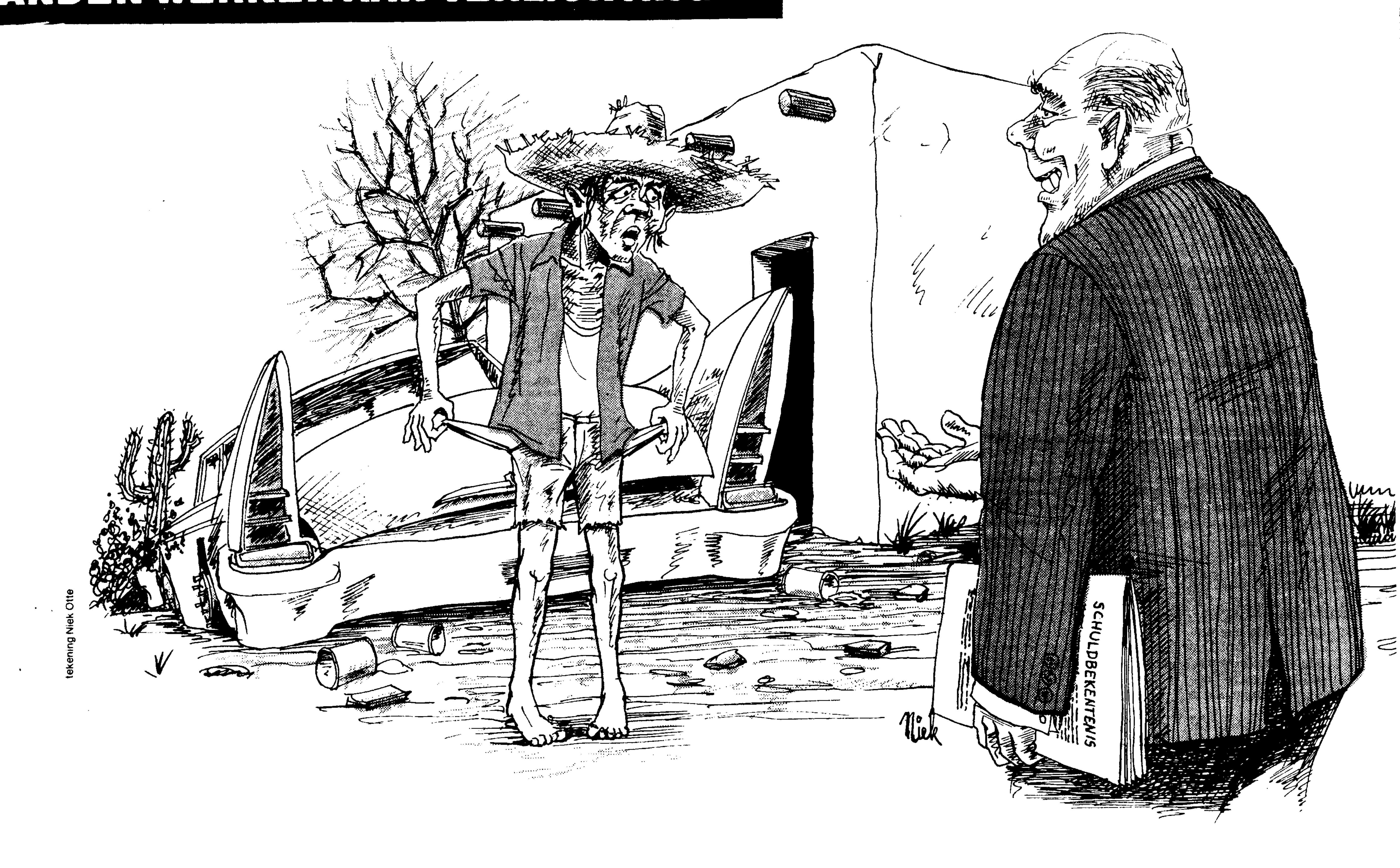
Het was Mexico, dat in 1982 de knuppel in het hoenderhok gooide. Als eerste ter wereld erkende de Mexicaanse president Miguel de la Madrid openlijk dat in zijn land het geld op was. De schuld van vele tientallen miljarden dollars kon niet meer worden terugbetaald. Door de dalende olieprijs waren de inkomsten van Mexico fors verminderd.

De schok in de financiële wereld was enorm. Al snel werd duidelijk dat veel andere landen in eenzelfde positie verkeerden. De schuldencrisis was daarmee een feit. Een aantal banken, met name in de Verenigde Staten, dreigde in zulke grote problemen te komen dat een wereldwijde financiële crisis en economische neergang onafwendbaar leken.

De noodkreet van De la Madrid volgde op een periode van voortdurende schulden- opbouw. Als gevolg van een stijgende olieprijs in de jaren zeventig en een oplopend begrotings- tekort in de Verenigde Staten kwam een enorme hoeveelheid dollars in omloop. Dat geld moest worden besteed. Lenen aan landen leek geen slechte oplossing. Want die kunnen niet failliet gaan, zo redeneerden de bankiers.

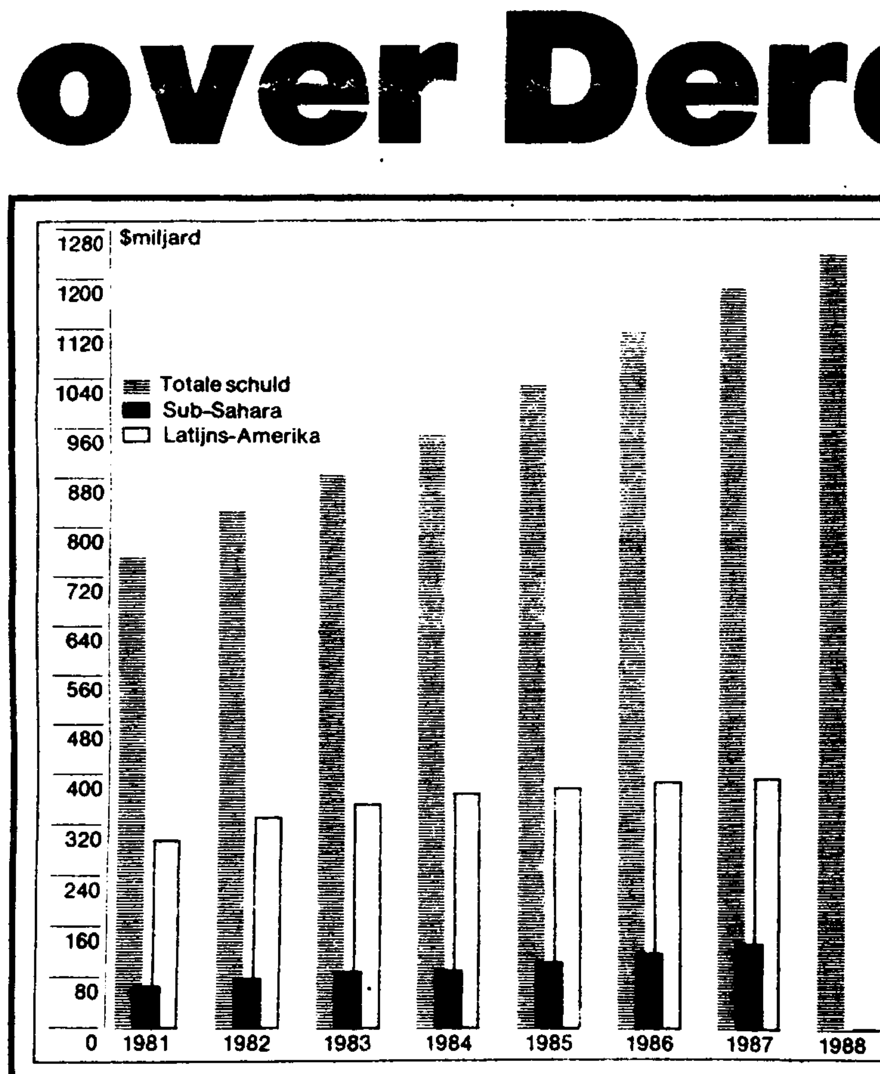
Zo kwamen ze al gauw terecht bij de ontwikkelings- landen. Want die zitten te springen om dat geld. Daarmee wilden ze hun sterk onderontwikkelde economieën op een hoger plan brengen. Door de op dat moment sterke geldontwaarding in de wereld bleek lenen een van de aantrekkelijkste manieren om de benodigde investeringen te financieren.

Maar de banken stelden het geld niet zonder meer ter beschikking, zo vertelt drs. Rob Vos, wetenschappelijk medewerker bij het Institute of Social Studies in Den Haag. Ze maakten onderlinge afspraken, die erop neerkwamen dat landen die hun schuld niet terugbetaalden, ook niet meer bij andere banken voor nieuwe leningen hoefden aan te kloppen. Daardoor werd het risico voor de banken verkleind. Bovendien werden de kansen op terugbetaling sowieso hoger ingeschat, gezien de oplopende grondstoffenprijzen, de belangrijkste bron voor harde valuta's waarmee kredieten konden worden opgelost.

tekening Niek Otte

Schulden, schaduw over Derde Wereld

De totale buitenlandse schuld van de ontwikkelingslanden zal dit jaar, zo blijkt uit schattingen van de Wereldbank, oplopen tot 1245 miljard dollar (bijna ƒ 2500 miljard), 55 miljard dollar meer dan in 1987. Dit betekent dat de schuld sinds 1981, toen deze landen voor 755 miljard dollar in het krijt stonden, met ruim zestig procent is gestegen.

De sterkste stijging deed zich tot eind vorig jaar voor bij de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara. Deze zogenoemde sub-Sahara landen (excl. Zuid-Afrika) zagen hun buitenlandse schuld meer dan verdubbelen van ruim 68 miljard dollar in 1981 tot bijna 138 miljard dollar in 1987. Maar ook Latijns-Amerika — waartoe enkele van de grootste schuldenlanden ter wereld behoren, zoals Brazilië, Mexico, Argentinië en Venezuela — ontsprong de dans niet met een groei van 36,3 procent tot zo'n 400 miljard dollar. Van de overige ontwikkelingslanden hadden de commerciële banken, overheden en internationale instellingen als de Wereldbank en het Internationale Monetaire Fonds, eind vorig jaar ruim 652 miljard dollar tegoed. Tot deze groep behoren onder meer enkele grote schuldenlanden als Joegoslavië, de Fillippijnen en Marokko.

Veel minder ernstig is de situatie in Azië. Door niet te veel te lenen en op export gerichte economische groei te stimuleren, konden deze landen zonder problemen aan hun rente- en aflossings- verplichtingen blijven voldoen.

TWEEDELING

Volgens Vos kan men de schulden- problemen van alle landen zonder meer op een hoop gooien. Hij brengt een duidelijke tweedeling aan. "De situatie in Latijns-Amerika is een andere dan die in de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara, de zogenoemde sub-Sahara landen. De Latijns- amerikaanse landen hebben hun geld vooral via de gewone banken aangetrokken. Dit gebeurde tegen de normale commerciële voorwaarden en variabele rentetarieven, hetgeen deze landen bijzonder gevoelig maakte voor internationale financiele ontwikkelingen".

"In Afrika lag dat heel anders. Daar waren het vooral de overheden van de rijke landen en de internationale instellingen — zoals het Internationale Monetaire Fonds en de Wereldbank — die voor de benodigde kredieten zorgden. De voorwaarden waartegen werd geleend, waren over het algemeen vriendelijker, zoals vaste rentetarieven en langere looptijden", stelt Vos.

Op het moment dat de olieprijzen aan het begin van de jaren tachtig instortten en ook andere grondstoffen minder opbrachten, begonnen de moeilijkheden. De ontwikkelingslanden kregen onvoldoende dollars binnen, terwijl de export nog eens extra werd bemoeilijkt, omdat het Westen op dat moment met een flinke recessie kampte. Daar kwam nog bij dat de schuldenlanden in Afrika en Latijns-Amerika in de jaren daarvoor het binnengekomen geld verkeerd hadden besteed. "In eigen land legde men teveel nadruk op onder meer de opbouw van het overheids- apparaat en het opzetten van industrie", zegt Vos.

De op export gerichte sectoren en de landbouw kwamen daarmee in de verdrukking. Steeds meer mensen trokken naar de steden, waardoor ernstige problemen ontstonden bij primaire zaken als bijvoorbeeld de voedsel- voorziening.

Anno 1988 is de acute crisisdreiging, zoals die zes jaar geleden nog wel bestond, bezworen. De vrees voor een ineenstorting van het financiele systeem is weggeëbd; de schuldensanering op gang gekomen. De Amerikaanse onderminister van financiën en onderhandelaar met de schuldenlanden, David Mulford, bevestigt een verandering in het politieke denken.

"Ik denk dat we met het huidige schuldenbeleid op de goede weg zitten", aldus Mulford onlangs tijdens een interview met een Westeuropese journalist via de satelliet. Volgens hem hebben de grote industrielanden in Toronto de bereidheid getoond verbetering in de situatie aan te brengen.

Dit betekent natuurlijk niet dat de sociale problemen, zoals armoede en voedseltekorten in met name Afrika, tot het verleden behoren. De enorme hongersnoden van de laatste jaren, de gigantische werkloosheid en het achterblijven van de economische ontwikkeling in de meeste sub-Sahara landen tonen dit overduidelijk aan.

AANPAK

De aanpak van de schulden-problematiek is sinds 1982 voortdurend punt van discussie geweest. Aanvankelijk werd door de geïndustrialiseerde landen en de internationale instellingen vooral de nadruk gelegd op bevordering van de export. Dit om voldoende dollars te verdienen teneinde daarmee de schuld af te lossen en — nog belangrijker — de rente te kunnen blijven betalen.

Een van de methoden was een devaluatie van de nationale munteenheid om het betrokken schuldenland ten opzichte van het buitenland goedkoper te maken. Verder moesten de landen proberen de importen — die immers ook met dollars moesten worden betaald — terug te dringen door een drastische vermindering van de binnenlandse bestedingen.

Dit beleid bleek alleen op korte termijn voor verbetering te zorgen. Al snel werd duidelijk dat voor een blijvende oplossing méér nodig was. Vanaf 1985 begon men de aanpak van het schuldenvraag- stuk dan ook meer buiten de directe financiële sfeer te zoeken.

Ten eerste besloot men de schuldenlanden niet meer over één kam te scheren. Het besef groeide dat alleen een aanpak per land effectief zou kunnen zijn. Toch bleven er ook algemene richtlijnen. Blijven proberen om de produktie vooral op de export te richten — in tegenstelling tot het alleen devalueren van de munteenheid — was er daar een van.

Voorts werd steeds vaker van landen geëist dat zij hun binnenlandse economische structuur moesten aanpassen. Onder meer door inkrimping van het overheids- apparaat, het weer op poten zetten van de landbouw- produktie en verbetering van (spoor)- wegen en havens, moest een blijvende economische groei zonder een al te hoge inflatie op gang worden gebracht.

Deze aanpak wordt op dit moment nog steeds gepropageerd, zeker door de Wereldbank. "Ik zie geen enkele reden om dit beleid te verlaten", stelt Hugh Blackman, verbonden aan de vestiging van de Wereldbank in Parijs. Hij voelt zich in zijn mening gesterkt door de uitkomst van de top in Toronto. "De politieke steun daar heeft ons het vertrouwen gegeven om op de ingeslagen weg verder te gaan.

KWIJTSCHELDEN

Export blijft tenslotte de enige manier waarop men harde valuta's binnen kan krijgen. Maar we zijn wel bezorgd over de neiging van Europa en de Verenigde Staten hun markten af te schermen voor produkten uit het buitenland, waaronder dus ook de schuldenlanden". Zorgerlijk vindt men binnen de Wereldbank ook dat de meeste schuldenlanden op dit moment meer geld kwijt zijn aan rentebetalingen op bestaande schulden dan zij aan nieuwe leningen binnen krijgen. Algemeen zijn deskundigen het er over eens dat voor de opbouw van de economieën van de schuldenlanden nieuwe kredieten onontbeerlijk zijn.

Om de geldstroom op het gewenste niveau terug te brengen, moet de kredietwaardigheid van de betrokken landen — want die bepaalt uiteindelijk of en in welke mate een land geld kan lenen — flink worden opgekrikt. Kwijtschelding van (een deel van) de schulden kan verbetering brengen. Bij leningen tussen overheden, zoals vooral in Afrika, gebeurt dat al. Nederland heeft wat dat betreft sinds 1978 een goed voorbeeld gegeven. "Wat er in Afrika, bezuiden de Sahara kwijt te schelden viel, hebben we langzamerhand goeddeels gedaan", aldus een woordvoerder van het ministerie van ontwikkelings- samenwerking.

Bij de commerciele schulden is van kwijtschelden geen sprake. Zouden banken daar wel toe overgaan, dan tasten zij in feite het principe van het bankbestel aan, dat tenslotte is gestoeld op het aantrekken van geld dat vervolgens tegen betaling wordt uitgeleend. Toch houden ook de banken er inmiddels rekening mee dat zij een groot deel van de in de Derde Wereld uitstaande schuld niet meer zullen terugkrijgen. Niet voor niets hebben de meest betrokken Amerikaanse banken vorig jaar hun 'stroppenpot' (voorziening algemene reserve) fors vergroot. Voor de grootste bank in de VS, Citicorp, betekende dit een verlies van ruim één miljard dollar (zo'n twee miljard gulden), terwijl een jaar eerder nog eenzelfde bedrag aan winst werd geboekt.

TWEEDEHANDS

De laatste jaren is nog een ander instrument tot ontwikkeling gekomen: de handel in tweedehands schuldbewijzen. Daarvoor is een speciale 'markt' ontstaan waarop banken of bedrijven, die geld tegoed hebben van ontwikkelings- landen, hun schuldbewijzen — het papier met het verschuldigde bedrag erop — te koop aanbieden.

Zij doen dit omdat het uitstaande bedrag moeilijk of niet is te innen. Hun werkwijze is erop gericht ten minste een deel binnen te halen in plaats van vergeefs op het hele bedrag te wachten. De prijs die voor zo'n schuldbewijs moet worden betaald, bedraagt — om het voor de koper aantrekkelijk te maken — in de praktijk vaak slechts tien of twintig procent van het bedrag dat op het schuldpapier staat vermeld.

Het Nederlandse ministerie van ontwikkelings- samenwerking — dat zich normaal gesproken niet met commerciële leningen bezighoudt — heeft vorig jaar bij wijze van experiment van dit nieuwe instrument gebruik gemaakt en schuldbewijzen van Bolivia en Zambia opgekocht. De schuldpapieren zijn vervolgens teruggegeven aan de betrokken landen, die daarmee van dit deel van hun schuld af waren.

In het geval van Bolivia werd — deels in samenwerking met andere landen — tegen een prijs van maximaal elf procent van de feitelijke waarde van de schulden, een bedrag van 300 miljoen dollar aan schulden (circa 600 miljoen gulden) weggewerkt. "Dit geeft wel aan dat er pogingen worden ondernomen om op creatieve wijze iets te doen aan de schulden- problematiek", concludeert men op het ministerie. Op dit moment wordt beoordeelt of dit instrument in de toekomst vaker zal worden gebruikt.

De Nederlandse betrokkenheid bij het schulden- vraagstuk is overigens in vergelijking met die van sommige andere landen relatief gering. Dat geldt zowel voor de overheid als voor de commerciele banken, al is niet duidelijk hoeveel geld deze laatste in de schuldenlanden hebben uitstaan.

SLACHTOFFER

Door via de tweedehands markt ook andere dan de allerarmste Afrikaanse ontwikkelings- landen te hulp te schieten, komt ontwikkelings- samenwerking waarschijnlijk de belangrijkste slachtoffers van de schuldenkwestie tegemoet: de midden- inkomens landen. Dit zijn landen waarvan het bruto nationaal produkt (alles wat een land produceert) per hoofd van de bevolking meer dan 426 dollar per jaar bedraagt, maar minder dan circa 7000 dollar. Voorbeelden zijn Marokko, Peru, Brazilië, maar ook Joegoslavië en Polen. Ter vergelijking: in Nederland bedroeg het bnp in 1986 10.020 dollar per hoofd van de bevolking.

De krediet- waardigheid van veel van deze landen is zo ver teruggezakt, dat ze nauwelijks voor nieuwe leningen in aanmerking komen. Leningen die elk land, ontwikkeld of niet, nodig heeft om de economische machine op gang te houden. "Dat is een veel grotere domper op de ontwikkeling van deze landen, dan de schuldenlast die ze meevoeren", aldus het ministerie.

Maar al knelt het schuldenvraagstuk vooral voor de midden- inkomens landen door de onderlinge afhankelijkheid in de wereldeconomie, kan geen enkel land om het schulden- vraagstuk heen. Ook ontwikkelings- samenwerking is zich daarvan bewust: "Er zijn talloze relaties tussen arme landen en rijke landen. Als er in de arme landen iets heel erg misgaat, gaat het hier ook mis. En omgekeerd".

CUBA

zijn zoals Che

Geüniformeerde schoolkinderen gebruiken hun pauze om het groepje toeristen te volgen dat de oude binnenstad van de Cubaanse hoofdstad Havana bekijkt. 'Chicklets, chicklets' jengelen ze in koor, terwijl ze met schrijf- bewegingen duidelijk maken dat ook ballpoints welkom zijn. Als gieren, die overal op Cuba rondcirkelen, storten ze zich op het pakje suikervrije kauwgom dat ten slotte te voorschijn komt. Hun gretigheid voor de 'luxe' lekkernij is zo groot dat de beduusde toerist met bebloede handen achterblijft. Niks eerlijk delen, de grootste jongen gaat er met de buit vandoor.

De perfect Duits sprekende reisleidster heeft het tafereel misnoegd gadegeslagen en laat geërgerd weten dat de kinderen zich alleen maar misdragen omdat veel toeristen zo dom zijn hen wat te geven. Daar speculeert ook de jonge vrouw op die bij de toiletten waakt in een van de duurdere restaurants van Havana.

'Chicklets' wil ze, ten overvloede wijzend op haar felrode mond. Haar blinkend witte tanden zijn nog ongetast, hoewel de Cubanen bekend staan als zoetekauwen. Suiker is gerantsoeneerd op liefst vier pond per persoon per maand.

Later zal de gids verklaren dat het hier niet om anti- revolutionaire elementen gaat, maar om jongeren die 'geen goede achtergrond' hebben. Ze zijn verwaarloosd door hun ouders. "Ouders zonder opvoedkundige kwaliteiten heb je immers overal, dus ook op Cuba".

'CHANGE, CHANGE'

Die theorie van de verdorven ouders, geldt die ook voor de mannen die de toeristen tot op fluisterafstand benaderen en hen 'change, change' toesissen? Van het gemiddelde inkomen van 200 pesos per maand houden ze kennelijk voldoende over om te wisselen tegen dollars, de harde valuta waarmee de buitenlander verplicht is te betalen.

Waarschijnlijker is dat ze 'gewoon' een centje willen bijverdienen'. Net als de donkerharige schoonheden die tot sluitingstijd in de bars van de toeristische hotels blijven hangen en er in een donkere discotheek niet voor terugdeinzen de mannelijke bezoeker te verleiden door hem in het kruis te grijpen.

Een paar jaar geleden was er volgens geregelde Cuba-gangers nog geen sprake van openlijke of verkapte prostitutie. Na de omwenteling in 1959 werd prostitutie **onmiddellijk verboden. De** honderden bordelen en de duizenden bars en nachtclubs werden gesloten, evenals de talloze casino's.

Misschien zijn de nieuwe verschijnselen een reactie op het zogenoemde 'rectificatie- proces', waarbij het communistische Cuba dwars tegen de perestrojkapolitiek van de Sovjet Unie in, vrijwel elke vorm van vrije markt heeft afgeschaft. Dit nadat in 1984-1985 nog zelfstandige markten voor boeren waren ingevoerd, vrije ambachten meer ruimte hadden gekregen en particulier huizenbezit werden erkend. Een jaar later startte de inmiddels 62-jarige Fidel Castro echter persoonlijk een nationale kruistocht tegen 'afwijkingen en fouten, kapitalistische excessen èn het verslapte revolutionaire elan'. Op een partij- bijeenkomst in 1986 sprak hij naar aanleiding van het ontstaan van een nieuwe middenstand verwijtend: "Er zijn nu duizenden rijken in het land. En wat zijn de gevolgen? Zij zullen iedereen omkopen, zij zullen iedereen corrumperen".

'Zijn zoals hij, schreeuwen enorme letters op grote, houten borden die overal op Cuba te vinden zijn. Het kleurige portret van de man die als voorbeeld wordt gesteld is echter niet dat van 'el lider maximo', de nog immer geliefde Castro. Diens afkeer van persoons- verheerlijking blijkt uit de volstrekte afwezigheid van zijn afbeelding in de straten en openbare ruimten.

Nee, afgebeeld is hier de bebaarde kop met karakteristieke baret van de in Bolivia vermoorde vrijheids- strijder Che Guevara. Samen met Fidel wist hij in een guerrilla- oorlog vanuit het Sierra Maestra- gebergte in het oosten in 1959 de dictator Batista van zijn troon te stoten en het Cubaanse volk naar een 'permanente revolutie' te leiden.

De nagedachtenis aan Che heeft op Cuba haast mytische vormen aangenomen. Granma, het dagblad van de Communistische Partij, citeert hem vrijwel dagelijks. Zijn uitspraken komen in velerlei vormen terug op de borden die de schreeuwerige neonreclames van vroeger hebben vervangen. Tientallen malen per dag wordt hij bezongen in romantische liederen.

Het voorbeeld dat Che stelt is dat van de 'nieuwe mens'. Een revolutie die alleen zal leiden tot verbetering van de materiële omstandigheden van de onderdrukte klassen interesseerde hem niet. Che geloofde dat de mens kan en moet veranderen in een wezen dat geen egoïstische bezitsdrang meer heeft. Zelf schijnt hij de personificatie van zo'n heilige te zijn geweest.

'Ser como el', dat is dus het ideaal. En dat zal het wel blijven ook. Want de trekjes die de Cubanen ook na bijna 30 jaar revolutie nog aan de dag leggen is te menselijk — lees: egoïstisch — om van een 'nieuwe mens' te kunnen spreken.

KWEKEN

Aan de revolutionaire regering ligt het niet. Die trekt er hard aan om het volk de juiste mentaliteit bij te brengen. Deze opvoeding begint op het moment dat een kind de crèche betreedt tot en met de dag dat hij of zij de universiteit verlaat. Ook de rest van zijn leven wordt de Cubaan achter de vodden gezeten om z'n diensten onbaatzuchtig aan de maatschappij aan te bieden, offers te brengen voor de gemeenschap en vrijwillig af te zien van persoonlijk gewin.

De boodschap wordt erin gehamerd met behulp van de stimulerende en controlerende Comite's ter Verdediging van de Revolutie en andere massa- organisaties, met stichtelijke televisie- en radio- documentaires, doelgerichte berichtgeving in de Granma, de borden met revolutionaire leuzen en strijdkreten in de straten en de talloze, urenlang speeches van Fidel zelf.

Vorige week maakten de revolutionaire wijkcomité's overigens bekend dat ze ermee ophouden in het geheim dossiers aan te leggen van bewoners, waarin het politieke, maatschappelijke, **ideologische of morele gedrag van de burgers wordt vastgelegd. De comite's waren bevoegd op basis van die dossiers 'certificaten' uit te geven die de doorsnee-Cubaan tot nu toe nodig had bij beroepsmatige of administratieve handelingen.**

Iedereen die Cuba bezoekt kan met eigen ogen zien dat de revolutie heeft geleid tot goede sociale omstandigheden. In Latijns-Amerika kennen ze hun weerga niet. Elk gezin kan driemaal daags een maaltijd genieten, er zijn geen sloppenwijken, geen bedelaars, de uitstekende gezondheids- zorg is geheel gratis evenals het onderwijs.

Dat er te weinig materiaal voorhanden is om naast de bouw van ziekenhuizen, scholen en andere sociale gebouwen — waarbij de prioriteit ligt — ook nog voldoende woningen neer te zetten voor de snel aanwassende bevolking, is een ander verhaal. Van '59 tot '88 groeide de bevolking van 6,5 tot meer dan 10 miljoen zielen.

Ondanks dat het aantal kinderen sinds '58 is afgenomen van 7,6 tot 2,6 per gezin.

'NO NONSENSE'

Hoe puriteins het idealisme van de grote leider soms ook overkomt, in de praktijk zijn er toch voorbeelden van 'no nonsense'- politiek. Zo komt de wandelaar in het oude binnenstads- gedeelte van Havanna, dat met geld van de UNESCO wordt gerestaureerd, een ren met vechthanen tegen. De oude man die de dieren verzorgt, laat zich trots met zijn favoriete beestje op de foto zetten. Uit respect voor het leven heeft de Cubaanse regering vechtsporen met dieren verboden. Maar aangezien hanengevechten razend populair zijn op het vasteland van Latijns-Amerika, worden ze nog wel gefokt en getraind. Cuba heeft de inkomsten hard nodig, laat de gids verdedigend weten.

Ook de ontmoeting met Proietti Genesio uit Rome werpt een verrassend nieuw licht op de strengheid waarmee Fidel Castro economische decentralisatie en vrij ondernemerschap heeft verworpen.

Señor Genesio blijkt in een joint venture met de Cubaanse stad goede zaken te doen. En nog wel met de Amerikaanse auto's van vóór 1960, die op Cuba veelvuldig te vinden zijn. Vanwege het gebrek aan onderdelen als gevolg van de Amerikaanse boycot kunnen de trotse bezitters hun oldtimers alleen nog met kunst- en vliegwerk rijdende houden. Liefhebbers over de hele wereld zouden voor zo'n authentieke Ford, Cadillac, Chevrolet of Thunderbird tienduizenden guldens over hebben. Ware het niet dat er een verbod geldt voor de Cubanen om hun lang gekoesterde schat buiten het eiland te verkopen.

In de wetenschap dat de Amerikaanse wagenpark heel wat harde valutaatjes zou kunnen binnenbrengen, is de Cubaanse regering inmiddels begonnen met het opkopen van de auto's. Dat wil zeggen: ze worden op vrijwillige basis ingeruild tegen nieuwe Lada's. Het bedrijf van de Italiaan Genesio in Havana, waar 15 Italianen en 50 Cubanen werken, verzorgt vervolgens de restauratie.

"In Italië zou zo'n opknapbeurt minstens het dubbele kosten van het bedrag waarvoor we het hier in Cuba kunnen doen", vertelt Genesio. De vooruitzichten van de beginnende onderneming kunnen gunstig worden ingeschat. De Italiaan heeft inmiddels 25 auto's 'als nieuw' verkocht naar West-Duitsland, Italië, Engeland en Nederland. De kosten en de winst worden op fifty-fifty basis verdeeld tussen hem en de Cubaanse regering.

AMERIKANEN

Op de 9 kilometer lange Malecon- boulevard van Havana zijn de tribunes voor het komende carnavals- feest in opbouw. Voor de kust ligt roerloos een schip van de Sovjet-Unie, dat Havana bewaakt tegen de dreiging vanuit de Verenigde Staten. Een dreiging die sinds het Varkensbaai- incident nooit meer is verdwenen. Ook anno 1988 nog laat de VS onder leiding van president Ronald Reagan het niet alleen bij anti- propaganda. Zo spreken we een hoteleigenaar **uit Barbados die vertelt dat de bevolking van dit piepkleine Caribische eilandje inmiddels de buik vol heeft van de wekelijkse militaire marine- oefeningen die de VS in de haven van Barbados houdt met het uitsluitende doel Cuba te intimideren.**

De Cubaanse hoop is gericht op de Democratische presidentskandidaat Dukakis, die in de zomer van 1954 in de Peruaanse hoofdstad Lima studeerde en de Spaanse taal machtig is. De Granma Weekly Review van 26 juni publiceerde bij voorbeeld integraal een toespraak die Dukakis in 1987 hield in Chicago en waarin hij de politiek van Reagan ten aanzien van Latijns-Amerika scherp bekritiseert. Het is duidelijk dat Cuba ervan uitgaat dat Dukakis na zijn eventuele verkiezing tot president de economische blokkade van Cuba opheft.

Maar zover is het nog lang niet. En vooralsnog zendt een lichtreclame op de Malecon de boodschap uit: "Heren imperialisten, wij zijn niet bang voor jullie".

Denk overigens niet dat de gemiddelde Cubaan iets tegen de gemiddelde Amerikaan heeft. Integendeel. Amerikaanse produkten als jeans en geluids- apparatuur worden in Cuba fel begeerd; baseball is de waanzinnig populaire nationale sport.

Niettemin doet het lichtelijk bevreemdend aan dat de Cubanen zo'n massale verering aan de dag leggen voor de Amerikaanse schrijver / jager / visser Ernest Hemingway.

Zo'n 18 kilometer buiten Havana staat het 'oprekje' waar Hemingway ruim twintig jaar heeft gewoond en gewerkt, te midden van zijn (vierde) vrouw, vier honden en 34 katten. Zijn bijna 9000 boeken staan in rekken langs de wanden, die verder worden gevuld met de vrij walgelijke trofeeën van herten en buffalo's die Hemingway buit maakte tijdens zijn jachtpartijen. Het zwembad in de enorme tuin is leeg en schoon, een boot is zorgvuldig toegedekt, vier grafstenen met daarop de namen van zijn honden verkeren in keurige staat van onderhoud.

Een foto toont Hemingway naast Fidel, de twee zouden een uitstekende relatie met elkaar hebben gehad. Terwijl de villa met riant uitzicht op Havana toch de sfeer uitademt van een puur kapitalistische levenswijze. De reisleidster reageert vijandig als haar nadere uitleg wordt gevraagd. "Hij heeft veel over Cuba geschreven, hij ging veel met arme vissers om. Waarom zouden we niet van Hemingway houden?"

Waarbij overdrijving niet wordt geschuwd. Heerlijke cocktails als de daiquiri en de mojito, gebaseerd op de bekende Cubaanse rum, worden in advertenties verkocht met de kreet dat Hemingway ze veel dronk. Bijna dertig jaar nadat de macho-schrijver zichzelf een kogel door het hoofd joeg, beroemen een pittoresk restaurant als La Bodeguito del Medio in het oude Havana en een bar als El Floridita zich erop dat Hemingway er stamgast was. Alsof deze gelegenheden zonder deze aanbevelingen niet aantrekkelijk genoeg zouden zijn.

TOERISME

Het uitstapje naar Hemingway's buitenhuis is georganiseerd door Cubatur, het nationale instituut voor toerisme waarvan de president tevens de minister van toerisme is. De staatsorganisatie heeft onlangs zowaar een heuse concurrent bijgekregen: Cubanacan. Deze particuliere touroperator gaat zich opwerpen als een soort project-ontwikkelaar. Het bedrijf zal joint ventures aangaan met buitenlandse investeerders voor de bouw van nieuwe hotels en exploitatie van nieuwe toeristenoorden.

De president van Cubanacan, Abraham Maciques, bezigde twee weken geleden tijdens een persconferentie opmerkelijk harde taal. Het niveau van de service in de toeristische branche moet volgens hem drastisch omhoog. En in geval personeel niet voldoet, zal ontslag niet worden geschuwd. Met name dit laatste is voor Cuba een ongekende standpunt.

Dat het niettemin de goedkeuring van hogerhand heeft, zal wel te maken hebben met het ambitieuze doel dat de regering zich heeft gesteld. Vormt het toerisme nu nog de vierde bron van inkomsten op de ranglijst — voorafgegaan door suiker, industriële produkten en vis — rond 1992 moet het voor de belangrijkste instroom van harde valuta gaan zorgen. De belangrijkste voorwaarden zijn aanwezig: Cuba is een heerlijk groen land met 289 paradijselijke stranden die een gezamenlijke kustlijn van 5.746 kilometer hebben.

Een van de grootste zorgen die bij de ontwikkeling van het toerisme opdoemen, betreft de 'ideologische vergiftiging' die het gevolg zou kunnen zijn van de komst van horden buitenlanders die rijkelijk met dollars om zich heen strooien.

"We nemen een risico, zonder meer", stelt minister van toerisme Rafael Sed Pérez. "Maar het Cubaanse volk heeft nu genoeg voorbereidingstijd gehad om met deze uitdaging om te gaan. Het is een opoffering die we ons moeten getroosten om meer geld ter beschikking te krijgen voor echt belangrijke zaken als de gezondheidszorg en het onderwijs. En we zullen nooit zo ver gaan in het plezieren van de toeristen dat we weer bordelen of casino's zullen tolereren. Die behoren definitief tot het verleden op Cuba".

'Niks eerlijk delen, de grootste jongen gaat er met de buit vandoor'

Progreso di Pueblonan 1

E ultimo encyclica sollicitudo Rei socialis tin como meta pa honra e documento populorum progressio di 20 anja pasa i alabes establece un cierto *continuidad den renobashon* den e sinjansa soshal di iglesia katolika. Continuidat i renobashon pues como prueba di e balor permanente di sinjanza katolika.

Populorum Progressio ta den cierto sentido un contesta, un apelashon ariba e segundo concilio oecumenico vaticano di 1965.

RENOBASHON

1. Su renobashon ta sinta den e hecho cu ta trata aki di un *documento publica dor di e autoridad mas halto di iglesia katolika,* tratando un topico cu na prome instante ta trata solamente un tema di karakter sosio- economico pero cu en realidad tin di haber tambe cu aspectonan di etica i cultura. Punto di salida ta desarollo di pueblonan i den esaki e documento ta bai mas leeuw cu e documento anterior Rerum Novarum cu ta trata particularmente e *"condishon di e obreronan"*

2. Cu esaki nos ta jega na un di dos punto di renobashon esta un bista mas amplio pa loke ta e problema soshal. (1) Iglesia katolika awor ta enfatisa claramente cu e problema soshal ta surpasa fronteranan i tin un karakter mundial (2). E bista nobo aki ta implica cu mester haci un analisis objetivo di realidad. Di e forma ey ta toca tambe e punto di e balor moral di conscientisashon di cada individuo pa cu realidad.

Teniendo na cuenta cu paisnan ta depende di otro, anto tur ciudadano cu ta carga responsabilidad publico, ciudadanonan di paisnan rico i speshalmente cristiannan tin e deber moral pa, segun midi di nan responsabilidad tene cuenta cu e aspecto mundial aki ora ta trata desishonnan personal i of desishonnan gubernamental mester tene cuenta cu e interdependencia cu a existi entre nan actuashon cu necesidad di pueblonan i e sub desarollo di miyones i miyones di hende. E terminologia desarollo anto, ta hanja un otro dimenshon. E no por existi den acumulashon di rikesanan i bienesnan i serviciosnan, si esaki tin cu sosode a costo di sub- desarollo di un cantidad grandi di hende sin pone atenshon ariba e dimenshon soshal cultural i spiritual di e persona humano.

3. Cu algun palabra nos por bisa anto cu "desarollo ta un nomber nobo pa paz". E terminologia ta trece cune e exigensha pa justitia. Pueblonan cu wordu exclui for di un participashon justo di bienesnan cu originalmente ta destina pa nan, lo por puntra nan mes; "pakiko nos no ta reacshona cu violencia contra esnan cu a cuminsa usa violencia contra nos"?

I si desarollo ta e nomber nobo pa paz anto guerra i e preparashon militar pa guerra ta e enemigo principal contra e desarollo completo di pueblonan.

Jacobo den su carta ta recorda nos cu ta for di nos negligensha pa sufrimiento i necessidad di otro ta nace "pleitonan...."

"Di unda gera i lucha ta bini denter di bosonan?" Di unda otro si no ta di boso pasionnan ku ta hiba lucha den boso paden. Boso ta desea i boso no ta obtene. (Jac 4,1-2)

Den un otro tipo di mundo den cual ta reina un mentalidad di preocupashon pa bienestar general di hente e persona, mihor bisa un percurashon pa bienestar spiritual i desarollo humano di un i tur en bez di busca interes propio, paz lo por bira realidad como fruta di justitia berdadero bow di nos hendenan. Te asina leeuw e introducshon, cu ta cubri puntonan uno (I) te cu (II).

1. Antes ora iglesia tabata papia di e problema soshal, tabata busca e solushonnan mucho den cambio di mentalidat personal so i of ariba nivel di politica en bez di ariba e nivel socio- economico. Prueba di esaki ta e constitushon Gaudium et Spes caminda ta trata e problema di arma den mundo.

2. Mester nota si cu e reconocimento di cu e problemanan soshal tin un magnitud mundial no ta nifica cu e problemanan den empresanan of den organisashonnan laboral of den cierto parti di un pais tin cu wordo isola. No. Mester wak i reconoce cu e problemanan, den un forma acelera ta depende di factornan cu ta surpasa fronteranan regional i nashonal.

E ta sigui....

ERIC ILLES

> ## Rei socialis
>
> ULTIMO DECADANAN iglesia katolika a interveni na un manera particular pa duna guia den problemanan soshal den mundo. Papa Leo XIII cu su encyclica *Rerum Novarum* di anja 1891 tabata un punto di salida. Despues di esey a sigi Juan Pablo VI cu su *"Populurum Progressio"* (progreso di pueblonan) na anja 1967. I binti (20) anja despues, na 1987 e actual Papa a publica su sollicitudo Rei socialis.
>
> Ta bale la pena tira un bista ariba *esinjanza soshal* di iglesia katolika. E por orienta nos den busca solushonnan structural pa nos problemanan soshal. Cu e intenshon ey nos a hanja ta bon pa haci un traducshon i compilashon liber di e encyclica aki, manera el a wordu publica den katholiek nieuwsblad di e.o. februari 1988.

ZAKENVARIA

WILLEMSTAD — In het winkelcentrum Brievengat is de herenmodezaak De Pet geopend, die voorheen was gevestigd in Boutique Chic.

Foto: de trotse eigenaars van De Pet, Sharon- Ann Hendriks en Erik Odor.

VANAF VOLGENDE MAAND kunnen Chinezen en Russen bij elkaar op zakenbezoek zonder dat ze een visum nodig hebben. Op het ogenblik mogen alleen diplomaten China of de Sovjetunie in zonder visum. Wellicht mogen in de toekomst ook particulieren zonder visum reizen. Een en ander is bedoeld om de economische, wetenschappelijk en culturele contacten te bevorderen.

Antilliaanse

Vervolg van pag. 3

morgen op de boot moet stappen", aldus de premier. Een commissie onder voorzitterschap van minister mr Ivo Knoppel van Justitie buigt zich momenteel over deze problematiek. De premier verwacht binnen een aantal weken een "juridisch aanvaardbare oplossing" te hebben.

VERRASSINGEN

"Ik noem dit zuiver als illustratie van de ontwikkelingen in onze gemeenschap waar in het scenario van cijfers geen rekening mee is gehouden en die morgen gevolgen voor ons kunnen hebben. We kunnen niet in de toekomst kijken maar gezien dit soort ervaringen, moeten we er rekening mee houden dat we in de toekomst vaker voor dit soort verrassingen kunnen komen te staan."

Bij de verandering van het tijdspad, zal niet getornd worden aan het totaalbeeld: dat is de situatie die verwacht wordt voor de komende vier tot vijf jaar en dat zijn de vaststaande bedragen die in die periode bezuinigd moeten worden. "Maar we concentreren ons op het tijdspad van de komende twee jaar, uiteraard met de bezuinigings- doelstelling van vijf jaar in onze gedachten. Na die twee jaar zullen we samen met de gemengde commissie de situatie evalueren en de invulling bepalen voor de dan volgende twee tot drie jaar. Uiteraard zullen bepaalde maatregelen die we in deze twee jaar nemen, doorwerken in de jaren 1990, 1991 en 1992. Maar de situatie kan vereisen dat je dan toch nog additionele maatregelen moet nemen."

Op de vraag of dit besluit om een tijdspad van twee jaar met de komende verkiezingen te maken heeft, antwoordde premier Liberia nadrukkelijk ontkennend: "dit voorstel kwam uit de financiele commissie, de politiek had daarop geen enkele invloed."

TEGENVALLERS

De Antilliaanse regering wil ook veranderd zien dat waar financiele meevallers op de Nederlandse begrotingssteun in mindering worden gebracht, de eventuele financiele tegenvallers voor eigen rekening van de Antillen zijn. "Wij vinden dat eventuele tegenvallers die niet te voorzien waren, tenminste bespreekbaar moeten zijn. Die discussie moet niet bij voorbaat al onmogelijk gemaakt worden."

Het tegenvoorstel van de Antilliaanse regering, dat naast deze drie grote wijzigingen een aantal kleine redactionele aanpassingen bevat, zal nog dit weekeinde, of anders begin volgende week aan de Nederlandse regering gestuurd worden. "We hopen dan zo spoedig mogelijk deze etappe af te sluiten als alle drie regeringen hun handtekeningen onder het memorandum plaatsen. Dan kunnen we ons volledig concentreren op de noodzakelijke maatregelen", aldus premier Liberia- Peters die geen uitspraken wilde doen over mogelijke stappen indien Nederland de wijzigingen niet accepteert.

HET AMERIKAANSE chemieconcern Monsanto heeft in het tweede kwartaal van dit jaar een nettowinst behaald van 220 miljoen dollar tegen 154 miljoen dollar in het tweede kwartaal van vorig jaar. De winstgroei is een gevolg van een grote verkoop van gewasbeschermings- middelen en zoetstof voor calorie-arme dranken. De omzet nam toe van 2,03 tot 2,26 miljard dollar.

"Geen reden voor verlenging"

Regering beeindigt contract Berenschot

WILLEMSTAD — De Antilliaanse regering heeft het contract met het bureau Berenschot beeindigd. Daarbij moet een opzeggings- termijn van drie maanden in acht worden genomen, zodat per 1 oktober de band met dit bureau, dat gedurende de afgelopen twee jaar de meeste bezuinigingsmaatregelen voorbereidde, beeindigd. "Dat betekent eenvoudig niet dat we in de toekomst geen gebruik meer kunnen maken van dit bureau voor speciale opdrachten", aldus premier Liberia Peters.

Op de vraag of de opzegging van dit contract het gevolg is van eventuele slechte ervaringen van de huidige regering met Berenschot, antwoordde Liberia- Peters dat er uiteraard gediscussieerd kan worden over de resultaten van de werkzaamheden van Berenschot in vergelijking met de kosten van die onderzoeken. "Aan de andere kant wil ik niet zeggen dat het werk van Berenschot geen enkele zin heeft gehad. Op bepaalde terreinen zijn adviezen gegeven die de moeite waard waren. Maar na een evaluatie van de totaliteit en het stadium van de ontwikkelingen, zie ik geen reden meer om het contract van de laatste twee jaar als zodanig te handhaven."

Het contract met Berenschot was in feite vorig jaar al verlopen maar werd door de toenmalige regering stilzwijgend met een jaar verlengd. De huidige regering ziet daartoe geen reden.

CURAÇAO oud zeer, nieuw elan

Vervolg van pag. 9

en de tarieven geherstructureerd. Nu maken we weer winst, evenals de reparatiewerf. Die wordt trouwens geprivatiseerd. Damen in Gorkum is een van de drie kandidaat- kopers. Het aantal diensten is de afgelopen drie jaar ook flink uitgebreid. Vooral de Nederlandse scheepvaart ziet trouwens het voordeel van Curaçao wèl in. Zo zijn we voor Nedlloyd steunpunt in haar rond-de- werelddienst. Ook Hapag-Lloyd komt hier met de containerschepen. Nu moeten we ook als opslag- en distributiecentrum voor het Caribisch gebied en Noord- en Zuid-Amerika belangrijk worden. We hebben immers maar liefst 35 verbindingen met de rest van de Caribbean en prachtige uitgangen naar de Amerikaanse gebiedsdelen".

GEBAKKEN

Curaçao en Latijns- Amerika — het is een eeuwig durend verhaal. Een haatliefde- verhouding, die altijd zal blijven. De economiste Jamila Romero, hoofd van het bureau Zuid- en Midden- Amerika van het ministerie van economische zaken in Willemstad zegt: "Wij zitten aan elkaar gebakken. Pak Venezuela. Handelaren uit dat land varen dagelijks hierheen met groenten, fruit en vis om op de drijvende markt in Willemstad te verkopen. Maar dat land beschouwt ons ook als opstap naar Europa. Ze investeren hier in twee nieuwe fabrieken en willen van hieruit nieuwe contacten met Nederland leggen. Die driehoek bestaat trouwens al lang. Venezuela gaat er prat op het enige niet-Europese buurland van Nederland te zijn. Maar ook uit de rest van Midden- en Zuid-Amerika neemt de interesse voor Curaçao sterk toe. We zijn momenteel met acht projecten bezig met Colombia, Brazilië, Argentinië en Chili. Merkwaardig is trouwens, dat we in die landen altijd Duitsers tegenkomen, op zoek naar nieuwe markten, en zelden of nooit de Nederlanders".

Ook Phillys Hernandez, verkoopmanager van het Plazahotel in Willemstad (het enige hotel ter wereld overigens, dat bij Lloyd is verzekerd tegen aanvaringen, omdat het als het ware recht uit zee is opgebouwd), richt haar acquisitie vooral op het nabijgelegen werelddeel. "Daar zitten voor ons de meeste zakenmensen en toeristen. Maar opvallend is wel, dat er nu toch ook weer meer interesse voor ons eiland komt uit Europa, we hebben nu zelfs contacten met Zweedse en Italiaanse reisorganisaties".

Het ontdekking van het Nederlandse deel van het Caribische gebied? Het zou voor de miskende eilandengroep een godsgeschenk zijn. Maar ze prijzen daar, wijs geworden door het verleden, de dag niet voor het avond is.

Bij aanslag in Honduras gewonde VS-soldaten naar Panama overgebracht

PANAMASTAD — Vier in Honduras gewond geraakte Amerikaanse soldaten zijn overgebracht naar Panama voor verdere verpleging.

De vier soldaten zaten in een voertuig dat werd aangevallen door nog steeds onbekend gebleven mannen. Een vijfde soldaat is ontslagen uit het ziekenhuis. Eerder al kon een zesde landgenoot naar de kazerne terugkeren na eerste hulp te hebben gekregen. Nadat zij in een hinderlaag waren gereden werden zij door tien tot twaalf mannen overvallen. Er ontplofte toen ook een granaat.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

KOKOLISHI (tel.: 8198): verzameling Bonaireaanse schelpen en koraal; open van dinsdag t/m vrijdag van 10.00-12.30 uur - Kaya Nikiboko Zuid 3.

DIERENARTS DR J.A. JANSEN (Dokterskliniek Noord Saliña, tel.: 4255): spreekuren: dinsdag en vrijdag van 14.00-15.00 uur en voorts volgens afspraak.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(24 juli)
BILJARTEN
(Bonbini-toernooi)
13.00 uur winnaar A vs La Tropicana (winnaar C);
14.00 uur winnaar B vs winnaar C - Dominoclub te Antriol.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Gezondheidsdienst: waarschuwt met oog op Regatta:

Personeel snackbars moet in bezit zijn van gezondheidskaart

KRALENDIJK — In de centrale gouvernementale verordening uit het jaar 1961, nummer 53, staat dat een ieder die werkzaam is in een vestiging zoals een snackbar, bar, restaurant, hotel enzovoorts in het bezit dient te zijn van een gezondheidskaart.

Met het vooruitzicht op de Regatta 1988, waarvan bekend is dat gedurende deze periode vele feest- aktiviteiten worden gehouden waar men drank en eten kan kopen, deelt de gezondheidsdienst mede dat streng zal worden gecontroleerd of personen die deze drank en voedsel verkopen in het bezit zijn van de bewuste roze gezondheids- kaart.

RISICO

Indien men in het bezit is van een dergelijke verklaring lopen de exploitanten het risico dat de gelegenheid wordt gesloten dan wel die personen welke geen kaart bezitten of een kaart hebben welke verlopen is daar vandaan zullen worden verwijderd. Vooralsnog is de exploitant verantwoordelijk voor het feit dat zijn of haar medewerkers in het bezit zijn van een dergelijke kaart.

Om een dergelijke kaart te verkrijgen dient men zich tenminste twee maanden van te voren te vervoegen bij de gezondheidsdienst, waar men een kaart verstrekt krijgt om zich daarna bij het laboratorium te laten keuren. De gezonheidsdienst is een onderdeel van de Hygienische dienst welke is gevestigd aan de Kaya Industrie, naast het gebouw van Consales te Bonaire. De geldigheid van deze kaart is een jaar en de kosten zijn tien gulden. De gezondheidsdienst verzoekt een ieder die een dergelijke kaart denkt nodig te hebben, tijdig een dergelijke keuringskaart af te halen.

Met winkels en horeca- gelegenheden

Hoogste punt bereikt Mall Harborside- project

KRALENDIJK — Vanmorgen werd bij het Mall Harborside project het hoogste punt bereikt hetgeen omstreeks 11 uur 's morgens werd gevierd met het traditionele spantenbier.

De bouw van het project, gelegen tussen de beide aan de Kaya Grandi gelegen juwelierszaken en waarvan de bouw enige maanden geleden van start ging krijgt een ingang in de Kaya Grandi alsmede aan de zeekant. Dit was onder meer de reden om het project de naam Mall Harborside te geven. De eigenaar Luis Metch zette in een korte speech uiteen dat het project hoofdzakelijk zal worden ingedeeld voor winkelruimte en Horeca gelegenheden.

Het project krijgt zestien units en bestaat uit twee verdiepingen. Negen units zijn inmiddels verhuurd. Aan de zeezijde zullen voornamelijk horeca vestigingen geplaatst worden. Een daarvan zal een vestiging worden van Kentucky Fried Chicken in een andere zal een bedrijf gevestigd worden gespecialiseerd in diverse ijssoorten. Volgens de heer Metch zal het geheel in oktober van dit jaar gereed moeten zijn.

NEW YORK — Volgens opiniepeilingen heeft Dukakis de conservatieve Witte Huis- pretendent Bush ingehaald en heeft nu 53 % achter zich en Bush 41 % en volgens een andere steekproef is het 50- 40 %. Voor de Democratische conventie begon had Bush een lichte voorsprong.

...de commissie bestaat uit H. Spencer (voorzitter), J. Nunes (secretaris), mr C. Dip, J. Evertsz, S. Rozendal en drs L. Sendar.

Foto: de minister en de leden tijdens de installatie van de commissie.

Advies-commissie

WILLEMSTAD — De minister van Arbeid en Sociale Zaken, **drs Stanley Inderson, heeft** deze week bij de installatie van de commissie Evaluatie Systeem Minimumlonen de volgende toespraak gehouden."In de loop der jaren sinds 1972 is er regelmatig kritiek uitgeoefend op de Landsverordening Minimumlonen. Die het bestaan van drie kategorieën minimumlonen, waardoor dezelfde functies in verschillende sectoren verschillend worden gehonoreerd en voor de meest kwetsbare werknemers in verschillende mate wordt opgekomen; de indexering van de minimumlonen en de al dan niet welvaarts- vastheid ervan; de hoogte van de minimumlonen die vooral in vergelijking met de regio zeer hoog is en een belemmering vormt voor de industriële ontwikkeling; de leeftijdsgrens van 21 jaar die door sommigen als te hoog wordt ervaren; de huishoudelijke hulpen wier minimumloon ruim 50% lager bedraagt dan die van kategorie III en zelfs minder is dan de onderstand".

„In de discussie rond deze kritiekpunten zijn in de loop der jaren verschillende voorstellen gepresenteerd. Op de op 23 januari van dit jaar gehouden studiedag voor de sociale partners over de minimumlonen- problematiek zijn deze kritiekpunten en voorstellen ter sprake gekomen. Zoals u bekend is, bleek tussen de sociale partners slechts volledige concensus te bestaan met betrekking tot de voorstellen tot herindeling van de minimumloon- kategorieën, de vaststelling van de minimumlonen per eilandgebied, de studie van de relatie van het bestaans- minimum en de minimumlonen per eilandgebied, alsmede de betere controle op de minimumloon- belasting", aldus Inderson.

„Het resultaat van de studiedag is voor mij aanleiding om een diepgaand onderzoek te doen verrichten ter evaluatie van het huidige systeem van de minimumlonen op enkele essentiële punten".

„Het is met dit doel voor ogen dat ik tot u, mijne heren, een verzoek heb gericht om zitting te nemen in de commissie die vanmiddag wordt geinstalleerd, ik heb gemeend voor de samenstelling van deze commissie een beroep te moeten doen op deskundigen met ruime ervaring op het gebied van onze maatschappelijke ontwikkelingen teneinde met bruikbare oplossingen van de gestelde problemen te komen".

„Ik heb de commissie met name vier voorstellen tot wijziging van het systeem van de minimumlonen willen voorleggen ter advisering. Deze vier voorstellen betreffen: de afschaffing van de verschillende kategorieën minimumlonen en hun vervanging door een minimumloon; het afschaffen van minimumloon kategorie I; de herverdeling der kategorieën, en de mogelijkheid van vaststelling van de minimumlonen per eilandgebied".

„Ik wil de commissie uitnodigen haar adviezen en uitgewerkte voorstellen uiterlijk 15 september uit te brengen. Deze datum is gekozen met het ook op eventuele voorstellen van uw commissie die maatregelen beogen welke per 1 januari 1989 moeten worden ingevoerd".

„Voor zodanige voorstellen dient de nodige tijdsruimte te worden uitgetrokken voor de behandeling door de regering, de Staten, de Raad van Advies en de Sociaal- Economische Raad en het overleg met de maatschappelijke groeperingen".

„De commissie heeft de vrijheid haar eigen werkwijze te bepalen en zo nodig naar behoefte in overleg te treden met de sociale partners. Als plaats van de vergaderingen van de commissie zal kunnen dienen de grote vergaderzaal van het departement van Arbeid en Sociale Zaken".

„Ik ben u allen zeer erkentelijk voor uw bereidwillig- heid om ondanks uw zeer drukke werkzaamheden zitting te nemen in de commissie. Ik wens u tenslotte zeer veel succes toe bij het volbrengen van uw taak".

Tot zover Inderson bij de installatie.

Kandidaatstelling president Chili staat voor deur

SANTIAGO — Elk ogenblik kan de Chileense militaire junta bijeen geroepen worden voor het aanwijzen van de kandidaat voor het presidentschap.

Volgens de regels van het Chileense politieke spel moet de vergadering van de junta minstens een week voor datum uitgeschreven worden. Dit betekent dat eind juli de kandidaat voor het presidentschap bekend kan zijn. De militaire junta bestaat uit de leger- commandanten van de marine, de luchtmacht en de infanterie en de commandant van de politie. De door hen aangewezen kandidaat zal zich moeten onderwerpen aan een referendum.

Aangenomen wordt dat generaal Augusto Pinochet wordt aangewezen als presidents- kandidaat. Hij is al geruimte tijd bezig met een campagne en is in september vijftien jaar aan de macht. De nieuwe ambstermijn voor de 72- jarige Pinochet bedraagt acht jaar.

Shultz naar Latijns Amerika

WASHINGTON — Minister George Shultz van Buitenlandse zaken van de Verenigde Staten gaat begin augustus op toernee door Latijns Amerika.

Volgens plan brengt hij dan korte bezoeken aan negen landen op het Westelijke halfrond. Hij begint met een trip naar Guatemala op 1 augustus. Daar wordt dan een vergadering gehouden van Middenamerikaanse ministers van Buitenlandse zaken. Shultz gaat ook naar Ecuador waar hij de installatie bijwoont van Rodrigo Birja als president. Verder gaat Shultz naar Argentinie,, Uruguay, Brazilie, Bolivia, Costa Rica, Honduras en El Salvador. Hij heeft net een reis van drie weken naar Oost Azie achter de rug.

'Discover the Dutch Caribbean'

Promotie- campagne KLM in Europa blijkt succes

WILLEMSTAD — In april, mei en juni vervoerde de KLM 23.900 passagiers op de Caribbean routes (Curaçao / Aruba). Dit is een stijging van 30 procent in vergelijking met het tweede kwartaal van vorig jaar. Doordat het aanbod van vliegtuigstoelen met 42 procent steeg, daalde de bezettingsgraad van de toestellen.

Het aantal passagiers op de route van/naar Aruba steeg van 4.500 (1987) naar 7.100 en op de route van / naar Curaçao van 13.900 (1987) naar 16.800. De toename van het vervoer wordt voornamelijk veroorzaakt door het groeiend toerisme, niet alleen naar Aruba en Curaçao, maar ook naar Bonaire en de Bovenwindse eilanden.

Als resultaat van de promotieaktie "Discover the Dutch Caribbean" die KLM samen met de Antillen en Aruba voert in Europa steeg dat toerisme (excl. Nederland) met 130 procent. Het stoelenaanbod op de routes is ruim voldoende gebleken om de groei op te vangen. Opp vele dagen vertrokken de KLM machines slechts half gevuld.

Ook de komende periode zijn er, behoudens piekdagen, wekelijks honderden open plaatsen beschikbaar. De vergrote capaciteit blijft echter gehandhaafd.

Prognoses (gebaseerd op o.a. de vooruitboekingen) geven aan dat de groei van het toerisme vanuit Europa zich de komende maanden krachtiger zal doorzetten. Ter stimulering van dit vervoer zal de KLM een extra miljoen gulden vrijmaken. Dit geld wordt in Europa in de campagne "Discover the Dutch Caribbean" gestoken om de voortgang van dit project ook de komende jaren te garanderen.

De campagne blijft zich voornamelijk richten op de toerist uit de hogere inkomensgroepen, die in de hotels verblijft, uit eten gaat en een bijdrage levert aan de toeristen- industrie van de eilanden. Ondanks het toegenomen aantal KLM- vluchten vanuit Aruba en Curaçao steeg de vertrek- punctualiteit (aantal vluchten dat op tijd vertrekt één minuut wordt al als vertraging gerekend) in het tweede kwartaal tot boven de 90 procent.

BONN — Het Europese ruimtevaart- bureau ESA en de VS hebben een raam- akkoord bereikt om tegen het midden der jaren 90 een bemand ruimte- station in een baan om de aarde te brengen. De in Europa vervaardigde ruimte- vaartuigen, te bedienen door 8 man, vormen een onderdeel van een groter VS- ruimtestation.

*****

Aztekengod

MEXICOSTAD — Een belangrijk Aztekisch gedenkteken dat ettelijke eeuwen geleden begraven heeft gelegen in een binnenplaats van het vroegere aartsbisschoppelijke paleis van Mexico is ontdekt bij verbouwingswerkzaamheden aan het gebouw.

De steen heeft een doorsnee van 2,30 meter en is zeventig centimeter hoog. Hij zou onderdeel hebben uitgemaakt van een Azteken- tempel die gebouwd was voor de komst van de Spanjaarden in de zestiende eeuw. Kroniek- schrijvers in die eeuw hadden indertijd geboekstaafd dat zich onder de fundering van het aartsbisschoppelijke paleis de tempel bevond van Tezgatlipoca, een van de goden van de Azteken. Volgens hen was hij de baas over de hemel, de aarde, de nacht, de straf en de nachtelijke oorlog.

OFFERPLAATS

De directeur van het Mexicaanse Nationale instituut voor antropologie en geschiedenis, Enrique Florescano, denkt dat zich er een van de binnenplaatsen van de tempel bevonden kan hebben. De steen, die volgens deskundigen halverwege de vijftiende eeuw, nog geen vijftig jaar voor de komst van de Spaanse veroveraars, gehouwen is, zou een offerplaats geweest zijn voor Tezcatlipoca.

Het Centrum van de Mexicaanse hoofdstad ligt op de historische plaats van een Azteken- stad die in het begin van de zestiende eeuw al ontdekt werd door de "Conquistadores'. Maar om deze prehistorische en heidense sporen bloot te leggen zou men andere, koloniale en christelijke, moeten verwijderen.

Waarnemend directeur Volksgezondheid op vrije voeten

ORANJESTAD — De aanhouding van de waarnemend directeur van Volksgezondheid op Aruba, dr B., is gisteren niet verlengd.

Om vijf uur werd dr B. op vrije voeten gesteld. De rechter- commissaris (RC) vond dat er onvoldoende aanwijzingen zijn van de betrokkenheid van dr B. van hetgeen hem tenlaste werd gelegd. Daarom was er geen reden zijn aanhouding te verlengen. Dr B. werd bijgestaan door het advocatenkantoor Flanders/Baptist en mr Carla Croes (kantoor mr Sjiem Fat).

Wat het bericht betreft dat de RC zelf naar Caracas zou zijn gereisd, dit berust op een misverstand. Wel zijn enige rechercheurs en de Inspecteur van de Volksgezondheid naar Venezuela gereisd om te trachten ter plaatse meer inlichtingen te krijgen of zij de betrokken artsen hebben kunnen horen, is niet bekend. Zij worden vandaag op Aruba terugverwacht.

Wat in het beslag nemen van een typewriter in de woning van dr B. betreft vernam de Amigoe, dat weliswaar de TOD op bezoek is geweest in de woning, doch dat niets in beslag werd genomen.

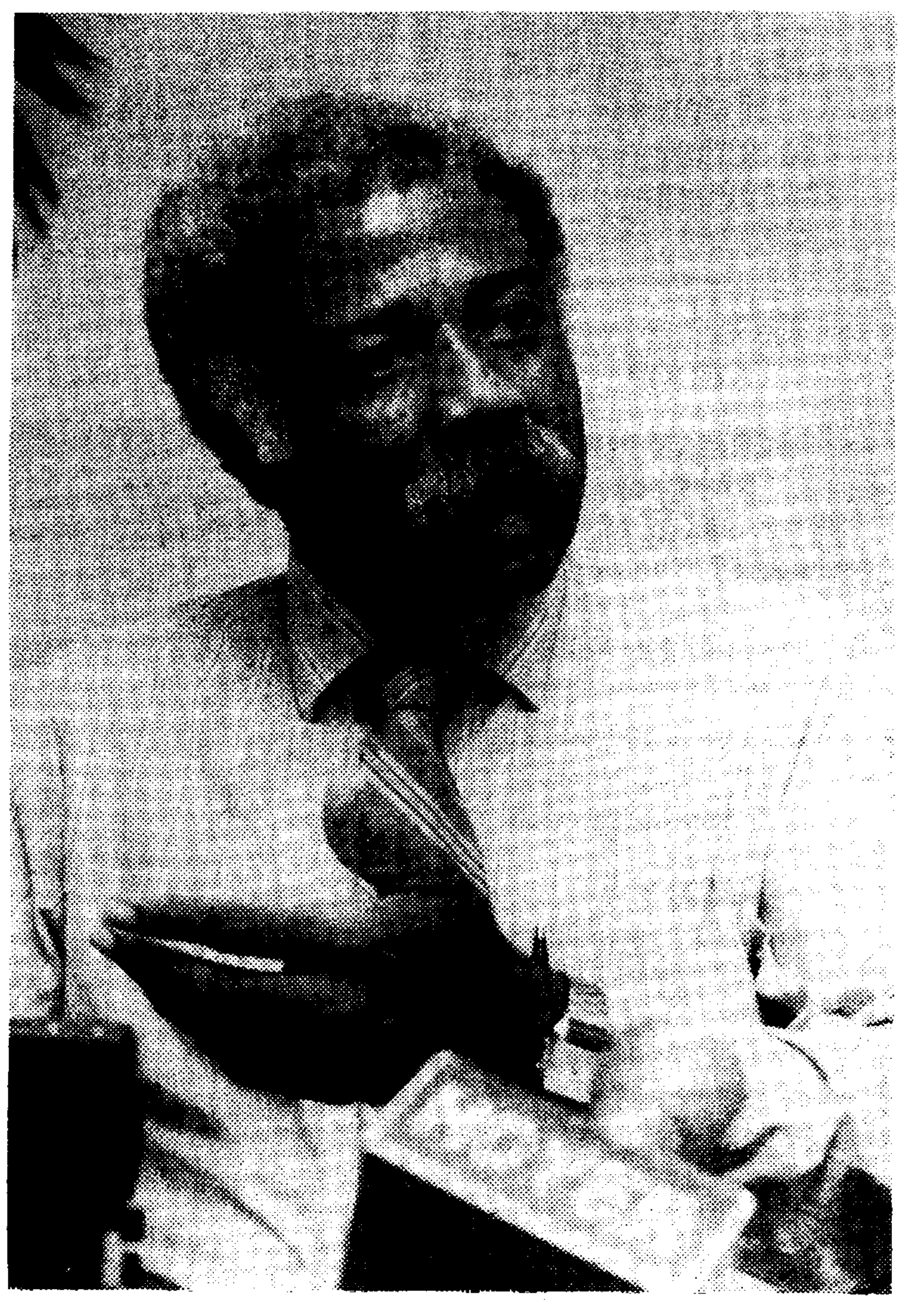
Reagan kondigt sancties aan tegen Brazilië

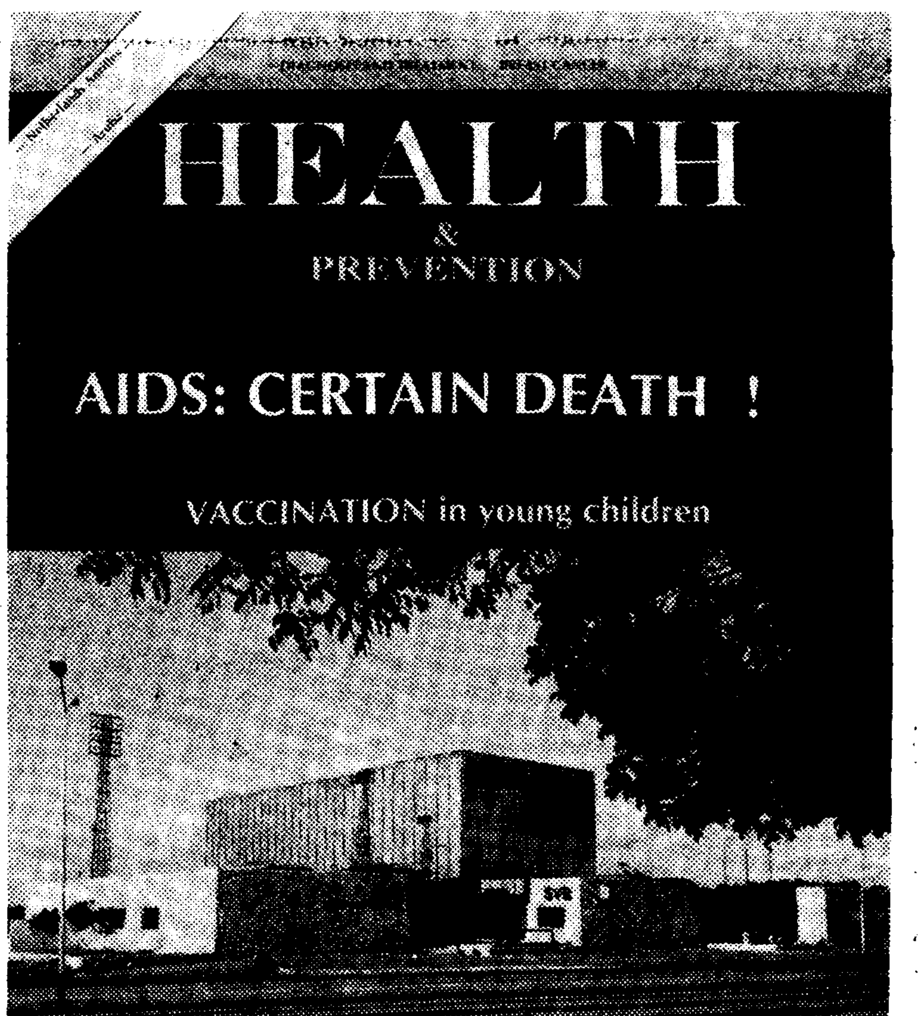
SANTA BARBARA — President Ronald Reagan van de Verenigde Staten heeft besloten sancties uit te vaardigen tegen Brazilie. Het Amerikaanse besluit werd bekend gemaakt in het zomer- verblijf van de Reagans Santa Barbara.

De Verenigde Staten kunnen "geen piraterij van zijn intellectuele eigendommen toestaan", aldus de woordvoerder van het Witte Huis, Marlin Fitzwater. Hij doelde daarbij op het feit dat Brazilie de bescherming van farmaceutische patenten van de VS of andere landen niet erkent. De maatregel wordt getroffen op verzoek van de Amerikaanse farmaceutische industrie. Deze lijdt jaarlijks een verlies van 36 miljoen dollar als gevolg van het Braziliaanse patent- beleid.

CORDOBA — Op de woning van de gedetineerde en gepensioneerde generaal Luciano Benjamin Menendez in de Argentijnse stad Cordoba is vanuit een rijdende auto geschoten. De generaal zit vast wegens het schenden van de mensenrechten.

Er werd ook een garnaat naar de woning gegooid. Er deden zich geen persoonlijke ongevallen voor. De woning staat al geruime tijd leeg en de schade viel erg mee.

MEXICOSTAD — Voor het eerst is in Mexico een hart- transplantatie uitgevoerd.

Dit is met succes gebeurd in het La Raza medisch centrum in de hoofdstad. De leiding had dr Ruben Arguero Sanchez. De patient was de 45- jarige Fernando Tafoya. Het ruil- hart was afkomstig van een 21- jarige vrouw die aan een hersentumor overleed in hetzelfde centrum. De operatie duurde meer dan vier uur.

WILLEMSTAD — Dr l. Todman heeft een nieuwe uitgave geïntroduceerd: 'Health'. Het blad wil een "platform" zijn voor zowel de medici als "het publiek" voor wat betreft medische onderwerpen.

Het is een initiatief van Todman, die voorheen directeur van de GGD was. De redactie bestaat uit een aantal artsen, die in het eerste nummer evenwel nog weinig bijdragen hebben geleverd.

Het blad is vanaf maandag in de boekhandels te koop voor vijf gulden.

Spoedig nieuwe projecten in uitvoering

Julio Angela als lid Lions geïnstalleerd

KRALENDIJK — Donderdagavond had tijdens een 'general meeting' van de Bonaire Lionsclub in hun "Den" op het terrein van de Dominicusschool, de installatie plaats van Julio Angela.

De installatie van de heer Angela als nieuw lid van de Bonaire Lionsclub werd verricht door de voorzitter Papa Statia terwijl de heer Henry Tore als sponsor fungeerde. Met de installatie van dit nieuw lid telt de Bonaire Lionsclub thans 22 leden.

Tijdens deze vergadering werd tevens medegedeeld dat binnen enkele weken een aantal nieuwe projecten zullen worden uitgevoerd. Een van deze projecten zal een "bike tour" zijn. Dit betreft echter de korte termijn projecten. Over grote projecten zullen binnenkort meer gegevens volgen.